delfin

GUY LE LUHANDRE

FLĂCĂRI SUB OCEAN

Misiunea inginerului Leroy poate fi concentrată într-o singură frază: «a organiza sabotajul direct al submarinelor germane aflate la baza de la Lorient». Sarcină irealizabilă la prima vedere: regiunea e riguros supravegheată, patrulele inamice mișună peste tot, luptătorii din Rezistență dispar sau își pierd viața, rețelele sînt distruse. Și totuși Leroy reușește. Cum? Ne-o arată G. Le Luhandre în paginile acestui roman care înfățișează un aspect din lupta dramatică a Rezistenței franceze, inspirat din date riguros autentice.

EDITURA MERIDIANE

Lei 5

GUY LE LUHANDRE

FLĂCĂRI SUB OCEAN

în românește de MIHAI MURGU

EDITURA MERIDIANE

Coperta : *Eugen Palade*

Guy le Luhandre
Flammes sous l'océan
© Editions Fleuve Noir

CAPITOLUL I

Șuieratul bombelor devenea din ce în ce mai ascuțit.

Culcat la pămînt, pe terenul presărat cu pietre, Jean Leroy se vîrî mai bine sub grinzile unei construcții dărîmate.

Flăcări orbitoare urmate imediat de tunetul distrugător al proiectilelor. Un suflu năprasnic mătură strada, ridicînd un nor de praf și cenușă.

— Cad pe Arsenal... și în jur, socoti el.

Pe lîngă el trecu în fugă un mic grup de oameni ; căști din războiul din 1914-1916 li se bălăngăneau pe cap.

— Treci la adăpost! Repede !... Nu sta acolo !

Voluntarii de la apărarea pasivă dădură colțul la intersecție năpustindu-se spre strada Portului de unde se înălțau vîlvătăi purpurii.

Tirul artileriei antiaeriene creștea în intensitate amestecîndu-și proiectilele trasoare cu fasciculele de lumină ale proiectoarelor. Cerul nu mai era acum decît o pară de foc, o succesiune

de fulgere. Bubuit de baterii grele, salve de tunuri cu tragere rapidă ce-ți sparg urechile. Un concert enorm, mergînd crescendo.

— O să aștept sfîrșitul alarmei aici — hotărî Leroy. Dar după aceea ?

Nu-și putea dezlipi privirea de la casă... sau, mai bine zis, de la ceea ce fusese o casă.

La primul etaj locuise pînă atunci maiorul Keryhuel, omul de încredere al Londrei... Singurul pe care putea conta inginerul maritim de geniu Leroy.

Antiaeriana se dezlănțuia, transformîndu-se în furtună. Leroy ridică privirea și descoperi imediat o minusculă cruce argintie prinsă în fascicolele proiectoarelor... Obuzele asaltau cerul îndreptîndu-se spre ținta mișcătoare ca niște ghirlande multicolore. Mult mai jos, un balon captiv de baraj incendiat cobora spre pămînt, în flăcări, ca o torță.

Leroy clătină din cap :

— Casa n-a fost distrusă în seara asta... Keryhuel s-a refugiat probabil prin apropiere.

Era totuși neliniștit. Lorient era bombardat zi de zi, noapte de noapte ; era un oraș aproape mort, cu populația distrusă. Se aplecă puțin ca să vadă mai bine strada Paul-Bert.

— N-au rămas prea multe case în picioare... și nu cred că Keryhuel mai e prin cartier.

Se simțea descurajat. Cum să dea de comandant ? Londra preferase să nu-l prevină.

— E inutil și periculos să-l prevenim pe Keryhuel de sosirea dumitale, îi spusese lui Leroy ofițerul superior care-l primise... Bietul de el, lucrează în condiții dificile și e fără îndoială suspect. Dar de vreme ce îl cunoști, nu-ți va fi greu să intri în legătură cu el.

— Ce farsă ! își spuse furios Leroy amintindu-și de această convorbire.

O mașină de pompieri trecu, ca o fantomă. Strada deveni iarăși pustie, ca toate celelalte. Case sfîrtecate își risipeau molozul pe trotuarele desfundate. Ziduri dărîmate, pereți găuriți, afumați. Imobilele încă intacte, majoritatea abandonate, își așteptau rîndul, cu obloanele închise. Era un decor de coșmar, lugubru, zgîriind cu scheletele caselor sfîrtecate fumul negru ce acoperea orașul.

Trecură încă cinci minute, după care tirul artileriei scăzu brusc, apoi tunurile amuțiră complet, toate deodată. Din greșeală, desigur, un Bofors mai lansă o salvă solitară... trăgînd două rafale cu o încăpățînare de catîr. În sfîrșit se așternu o tăcere apăsătoare, încărcată de neliniște.

Leroy se ridică epuizat, își aprinse o țigară. Trebuia să-l găsească pe Keryhuel, deoarece, așa cum

îi spusese căpitanul de fregată, în elegantul lui birou din Londra :

— Va trebui să organizezi sabotarea directă a submarinelor germane de la baza din Lorient, dragul meu Leroy. Keryhuel se ocupă de asta, e la curent cu afacerea. A și constituit o mică echipă pentru această acțiune. Le trebuie însă un specialist în submarine. Un băiat tînăr, solid... Or, tocmai de-asta... și pentru că îl cunoști pe Keryhuel și cunoști și orașul Lorient, te-am ales pe dumneata.

— Să atacăm submarinele ! șopti Leroy pentru sine.

Pentru prima oară misiunea i se păru irealizabilă. Dar Londra privea altfel lucrurile.

Ridică din umeri dîndu-și seama că nu era pregătit să facă față unor situații neprevăzute.

În spatele lui era o oglindă ciobită care lucea în întuneric. Leroy se apropie de ea scuturîndu-și hainele de moloz. Își inspectă îndelung ținuta în oglinda care împodobea peretele crăpat al unui apartament dispărut.

La cei douăzeci și opt de ani ai săi, avea înfățișarea țeapănă, puțin cam afectată a ofițerilor din promoțiile de dinainte de război. Înalt, puțin cam prea slab, avea o față juvenilă și gravă. Păr blond, pe care nici un pieptene nu reușise pînă acum să-l disciplineze. Ochi negri, foarte înde-

părtați unul de celălalt, sub o frunte gînditoare. Intreaga lui înfățișare lăsa o impresie de seriozitate și încăpățînare.

— E un intelectual, se spunea despre el.

Ceea ce nu era cu desăvîrșire exact ; dar cam timid din fire, el nu se destăinuia niciodată, nu împărtășea nimănui nimic din viața sa interioară.

O sirenă urlă îndelung, undeva departe. Altele o urmară imediat și în cîteva clipe nu se mai auzi decît un interminabil vaiet de sfîrșit de alarmă.

În puținele clădiri rămase încă intacte umbre fugare, raze de lumină dovedeau că în casele care mîine vor fi ruine mai locuiau încă oameni.

O femeie în vîrstă, cu un cîine de zgardă, apăru la colțul unei străduțe din apropiere. Nu părea de loc impresionată de vîlvătăile incendiului.

— Doamnă...

Ea se opri, privindu-l cu atenție.

— Îl caut pe dl. Kerynuel. Sînt un prieten de-al lui.

Femeia, lăsînd cîinele să se zbenguie printre dărîmături, se apropie de el.

— I s-a... i s-a întîmplat ceva ? o întrebă el.

Cu vocea calmă ea își chemă cîinele care urina pe un dulap sfărîmat.

— Casa i-a fost bombardată ieri, mormăi ea. Dar maiorul nu mai era acolo.

Îl cîntări din ochi și el își dădu seama că femeia-i blestemă pe toți... pe germani și pe aliați, în aceeași măsură.

— Nemții îl arestaseră de dimineață...

— Ah !... Vă mulțumesc... vă mulțumesc, doamnă.

Jean Leroy o salută stînjenit pe femeia care nu mai avea ochi decît pentru cîinele ei și-i întoarse spatele.

Totul se năruia : planurile stabilite la Londra, frumoasele proiecte de atacare directă a submarinelor. Și acum ce să facă ?

— Trebuie să ascult mesajele BBC-ului. Cei de la Londra trebuie să fie la curent cu situația lui Keryhuel.

O porni cu pași mari spre piața Alsacia-Lorena. În fața lui turnul pătrat al bisericii Saint-Louis își înălța scheletul mutilat pe un fundal de flăcări.

Leroy se opri brusc și se îndreptă spre rîul Bove. Pe țărm rătăceau cîțiva civili amestecați cu soldații germani, căscînd ochii la casele incendiate.

— Dacă Kerdrel stă tot la vechea adresă... sînt salvat.

*

Yves Kerdrel, căpitan de pescadoare, își turnă un pahar de cidru.

— Mai vrei și tu unul ?

Leroy dădu afirmativ din cap. Era îngrijorat, dar în același timp atent la scrumul trabucului său care ardea foarte prost.

— Noroc ! spuse Kerdrel.

Și arătînd spre țigară :

— E tutun nemțesc. Cei de la statul-major mi-l dau pentru pește de calitate.

Își sorbiră în tăcere băutura, care nu era încă îndeajuns de fermentată, stînd cu coatele pe masă și lăsînd voit în umbră grămada de amintiri comune.

— Ai ajuns greu pînă aici ?

Leroy își reaprinse trabucul. Se gîndea la altceva.

— Nu... Am plecat din Lorient imediat după încetarea alarmei, dar după cîtva timp a început alta. Așa că am reușit să fac drumul ăsta fără să dau peste nici o patrulă. N-am fost oprit decît la intrarea în sat, dar am actele în regulă.

— Ai luat-o desigur de-a lungul mlaștinii ?

— Nici gînd... Bombardamentul era în toi și am venit pe drum.

Kerdrel își ridică ochii în tavan și oftă cavernos.

— Naiba te mai înțelege. Dar mă rog, acum ești aici și ăsta-i lucrul principal. O să dormi la mine.

Fără să mai aștepte consimțământul prietenului său, răcni :

— Mătușă Adrienne !

În bucătărie se auzi un zgomot mare de veselă. După o clipă ușa se deschise.

— Nu mai țipa așa ! îl bodogăni mătușa.

Era înaltă și foarte slabă, cu ochii spălăciți. Dintre obrajii striați de vinișoare roșii țîșnea un nas ascuțit. O bonetă imaculată se înălța pe părul ei cenușiu.

— Jean o să doarmă aici. Te deranjează cu ceva ?

Mătușa Adrienne ridică din umeri, își încrucișă peste pieptul ei slab brațele albe ce-i ieșeau din rochia țărănească. O rochie cu multă catifea la poale.

— De ce să mă deranjeze ?

Foarte bătăioasă își turnă și ei „o picătură“ și dădu paharul peste cap.

— Ești la tine acasă, băiete. Numai că nu prea-mi place că umbli cu secrete. Pe vremuri nu erai așa.

— Îți mulțumesc, mătușă, pentru cameră și... pentru rest.

Ea rămase nemișcată cu mîinile în șolduri.

— De unde vii ?

Yves Kerdrel se ridică, luă de pe cămin o cutie pe care scria „cicoare".

— Aici îmi țin tutunul de pipă. E un amestec tare grețos.

Și adăugă cu un aer complice :

— Vine de departe, de bună seamă. Și nu mai pune întrebări, mătușă.

Mătușa Adrienne le întoarse spatele și ieși valvîrtej din încăpere. Închizînd ușa mormăi :

— Să nu mă luați voi doi pe mine drept o bătrînă timpită !

Kerdrel veni iar la masă șchiopătînd.

— Ai văzut-o ? E neschimbată. E tot timpul pe picior de război.

În cămin ardea un foc zdravăn. Din lemne de la epave. Plaja era plină, nu trebuia decît să te apleci.

— Ți s-au făcut controale în ultimele zile ?

— Da... de trei ori, dar n-am avut nici o încurcătură.

De sub pleoapele aproape închise, privirea lui Kerdrel abia se distingea.

— Cu atît mai bine... Presupun că actele tale sînt pe numele altei persoane, nu ale inginerului de geniu Jean Leroy.

— Exact !

Jean Leroy se simțea din ce în ce mai destins. Sufrageria rustică era caldă și primitoare. Mobila, de culoare închisă, bretonă pînă în cele mai mici detalii. Faianțe de Quimper. Machete de nave. Pe pereți, vechi gravuri reprezentînd tot nave, plutind încremenite pe valuri. Deasupra căminului, portrete și decorații înrămate... Un ofițer de marină mustăcios, cu brațele încrucișate. Nici la etaj, în camera care-i fusese rezervată lui, nu s-a schimbat nimic. Aceleași mobile, aceeași cununiță de mireasă a mamei lui Kerdrel. Toate de cînd lumea ; și Yves ținea la aceste amintiri vechi și emoționante.

Îl privi pe Kerdrel cu prietenie. Un băiat dintr-o bucată, franc, loial, dar cam iute la mînie. La liceu, cam de trei ori pe săptămînă, era pedepsit pentru încăierări.

— Nu te întreb nimic, îl asigură Kerdrel.

Zîmbi maliții. Apoi continuă amuzat :

— Dacă va trebui să stai mai mult pe-aici, o să-ți închiriez camera în mod oficial. În felul ăsta n-o să ai nici tu necazuri... și nici eu.

Leroy aprobă strivindu-și țigara. Fiind chiriașul lui Kerdrel multe lucruri se aranjau de la

sine... Și-apoi unde-ar fi fost mai în siguranță decît în casa aceasta de pe țărmul mării, la două sute de metri de comandamentul amiralității.

— Îți mulțumesc. Și-acum, cu permisiunea ta, aș vrea să ascult mesajele personale ale BBC-ului.

Fără să mai aștepte răspunsul, puse în priză aparatul demodat de radio. Kerdrel rîdea în hohote, fără nici o reținere. Se ridicase și se plimba prin cameră bine dispus și liniștitor.

— Dă-i drumul ! Dă-i drumul ! Afurisitule !

Trase din pipă un fum zdravăn care-l făcu să tușească.

— Nu te-ntreb nimic... Nu vreau să știu nimic...

Mătușa Adrienne, care intră în cameră ca o furtună, îi potoli rîsul.

— Fiți atenți cu lumina că la Lorient iar a-nceput bombardamentul.

Kerdrel stinse lustra. Cu un gest grăbit ridică storul de camuflaj impus de apărarea pasivă.

Unul lîngă altul scrutau noaptea rece. Bubuitul canonadei se repercuta în apele agitate ale radei.

— Frumos spectacol ! remarcă Kerdrel.

Și rînji.

— Da' să vezi cînd s-or lua de amiralitate. Aici sîntem în primele loje... Ba chiar, după părerea mea, prea aproape de scenă.

Leroy privea cu aviditate. Luminile succesive ale exploziilor scoteau la iveală din beznă vechile fortificații care controlau șenalul. Kernével, chiar acolo, și Port-Louis în fața lui. Lucrările, așezate vizavi, cam la o bătaie de pușcă una de cealaltă, construite după sistemul Vauban, erau enorme, indestructibile, și se întindeau pînă în valuri cu muchiile lor ascuțite în formă de etravă.

— Jean, privește spre tribordul balizei !

Abia vizibilă, o formă neagră, foarte scundă, plutea pe apa întunecată.

— E un submarin ! În fiecare noapte ies cîte trei-patru... uneori chiar mai multe.

— Știu, răspunse Leroy.

Fața i se întunecase. Plecă de lîngă fereastră și se așeză într-un fotoliu.

Ce-ar fi putut face decît să aștepte ordinele de la Londra ? Nu avea misiunea de a face pe agentul de informații. Venise în Bretania cu o misiune de acțiune, de luptă. Cei de la Londra apreciaseră că un inginer se potrivea perfect cu această treabă cu totul ieșită din comun care reclama o cunoaștere aprofundată a submersibilelor. Dar tot planul se baza pe maiorul Keryhuel și pe rețeaua lui... Care acum nu mai existau.

Radioul hîrîia. Bruiajul nemților se suprapunea, enervant, peste emisiunea englezească.

— Mai sînt cinci minute, Jean.

— Asculți și tu Londra ?

Se priviră în ochi. O anume stînjeneală se strecură între ei.

— Da, răspunse într-un tîrziu Kerdrel. Sînt cu inima alături de ei.

Leroy începu să se agite nervos.

— Dar n-ai încercat niciodată să intri în legătură ?

Căpitanul de pescadoare se bătu cu palma peste piciorul infirm.

— Vezi și tu cu ce m-am ales la Dunkerque ! De n-ar fi fost nenorocitul ăsta de picior, de mult aș fi intrat în Forțele navale ale Franței libere.

Vocea i se înăspri, înrăită.

— Știi ce-ar face cu mine dacă m-aș duce în Anglia ? M-ar vîrî într-un birou. Rahat ! Mă vezi tu pe mine mîzgălind hîrțoage ?

Mînia i se potoli brusc. Rîse șiret.

— Hai să nu mai vorbim despre asta.

Dar își pîndea prietenul cu coada ochiului.

— Și pe tine, Jean, ce te interesează în războiul ăsta ?

— Submarinele.

Răspunsul țîșnise provocător. Kerdrel fluieră încet, luînd o înfățișare șireată care n-ar fi putut păcăli nici pe un copil.

— Păi aici le ai servite ca pe tavă.

Se ridicase și se plimba prin încăpere cu un pas ușor inegal. Interlocutorul său îl privi amuzat.

— Și apoi un inginer e tobă de carte în această privință.

Kerdrel se propti cu spatele de fereastră.

— E cam greu să le vii de hac. La bază sînt la adăpost chiar dacă s-ar arunca bombe de mare capacitate. Aliații nu le pot ataca decît în larg și numai dacă reușesc să le repereze, ceea ce nu-i de loc ușor.

Își înjură pipa stinsă și continuă :

— Într-o noapte... văzînd cum ieșe un corsar dintr-ăștia, mi-am spus că ar exista și o altă soluție. Vezi rada din Lorient ?

Leroy dădu afirmativ din cap, plin de interes. Dar nu voia să se angajeze cu nimic.

Rada ? O mare incintă de apă în care se varsă două rîuri dintre care unul traversează portul de război. O ieșire... una singură. O trecere îngustă, o nimica toată, și de fiecare parte a ieșirii, forturile Port-Louis și Kernével.

Încîntat de propriile sale cuvinte, mormăia de plăcere.

— Între forturi niște insulițe și un șenal lat de-o palmă. Înțelegi ce vreau să spun ?

Leroy îl asculta cu atenție, nemișcat.

— În șenal submarinele își micșorează viteza, Jean... Totdeauna ! Trebuie să lase culegătoarele de mine să le deschidă drumul.

Kerdrel se opri brusc, privind spre orologiul rustic, cu pendula mare din aramă bătută.

— E ora mesajelor personale. Vezi, eu tot vorbesc, vorbesc... și nici nu știu dacă te interesează ce-ți spun.

— Foarte mult ! îl asigură Leroy, gînditor.

Făcu radioul mai încet. Kerdrel veni lîngă el aducîndu-și un scaun greu cu o singură mînă.

— Mai ai șalupele ?

Celălalt își umplea iar pipa cu un aer nepăsător.

— Două din ele, L'*Immaculée Conception* și *Sacré-Coeur*, sînt blocate în Anglia încă de la armistițiu, împreună cu echipajele lor. Iar *Notre-Dame-de-la-Mer* a-ncasat niște plumbi în fese la bombardamentul de luna trecută.

— Dar tu tot nu te-ai lăsat de pescuit ? șopti Leroy cuprins de un rîs nestăpînit.

— Da' ce, parcă ăsta-i pescuit ? E rahat ! Nu putem ieși prea în larg că stăm mereu cu frica-n sîn din pricina minelor. Trăim și noi cum putem.

Clipi din ochiul stîng fredonînd :

De-abia aștept.

...De-abia aștept să ies pe mare.

— Gura, Yves !... Au început mesajele.

În bucătărie mătușa Adrienne se opri din spălatul vaselor pentru că cineva deschidea poarta grădinii. Dar privirea ei mînioasă se îndulci.

— Ah ! Tu erai, Annick ? Hai intră, fată dragă. Am o surpriză pentru tine.

CAPITOLUL II

Leroy făcu un viraj greșit și frînă brusc. În penumbra ce preceda noaptea, zări un om care curăța pomii de uscături.

Cu gesturi măsurate, Leroy scoase un pachet cenușiu și își răsuci o țigară, așa cum i se ordonase. Celălalt privea fără să se ascundă. Era un băiat tînăr... mult prea tînăr ca să fie cantonier.

Cu bicicleta de ghidon, Leroy o apucă pe un drumeag îngust, cum sînt mai toate drumurile săpate din Bretania, strîns între două taluzuri înalte pe care creșteau mărăcini.

— E departe ?

Pseudo-cantonierul nici măcar nu întoarse capul. Avea o pălărie ca de rîndaș care-i cădea pe urechile-i clăpăuge. Pantalonii de velur erau peticiți și plini de noroi.

— În cinci minute sîntem acolo.

Trecură pe lîngă o pădure fără să-și vorbească. Puțin cam emoționat, Leroy se lăsă dus de valul amintirilor. De cîte ori nu venise el în colțișorul acesta rămas sălbatic, deși atît de aproape de oraș ? Poate de o sută de ori. Mai ales joia, cînd îl aducea pe aici un bătrîn supraveghetor, îndrăgostit de locuri liniștite.

Nimic nu se schimbase. Drumul pe care mergeau acum ducea spre stînca Pen-Manè, ce domina cu peretele ei abrupt golful Scorff.

Încă vreo cîteva sute de metri și vor trece pe lîngă o fermă de unde copiii, înainte de a se reîntoarce în oraș, cumpărau lapte și cidru. Ferma Cariou.

Auzi în urma sa un zgomot înfundat. Se întoarse și se pomeni cu țeava unui automat sub nas.

— Dă-i înainte ! mormăi omul cu arma.

După îmbrăcămintea sa bizară semăna cu cantonierul de parcă erau frați.

Mai făcură cîțiva pași... Dintr-o dată, la prima cotitură, le apăru în față ferma. Emoționat, Leroy văzu pereții crăpați, lemnăria înnegrită. Mormanele de moloz, pînă în livada de nuci bătrîni, dădeau acestui decor dezolant și umed o notă sinistră.

— Bună seara, Leroy !

Ieșind dintr-un tufiș, se apropia o siluetă nedeslușită. Leroy făcu ochii mari.

— Ce, nu-ți mai cunoști vechii prieteni ?

— Maiorul Le Garrec !

Silueta deveni mai precisă. Ofițerul superior era corpolent dar sprinten în mișcări. Avea obraji strălucitori, ochi limpezi, puțin cam proeminenți. Era cu capul descoperit lăsînd să se vadă un început de chelie. Purta pantaloni de postav și o haină grosolană de vînătoare.

— Mă bucur să te văd, Leroy. Nu te așteptai să mă întîlnești aici, nu-i așa ?

Ceilalți dispăruseră fără să spună nici o vorbă. Uluit, Leroy strînse mașinal mîna care se-ntindea spre el.

— Asta-i bună ! Cînd am auzit la radio mesajul care mă privea, nici prin gînd nu mi-a trecut că tocmai pe dumneata va trebui să te întîlnesc la punctul 4.

Le Garrec zîmbi într-un chip ciudat și cu un semn îl invită pe Leroy să-l urmeze.

— Nemții au distrus ferma acum un an, mi se pare... Dar a mai rămas intactă o magazie unde vom putea discuta în voie.

Maghernița, care numai printr-o minune se mai ținea în picioare, era mobilată cu cîteva lăzi. Maiorul îi oferi interlocutorului său o țigară și se așeză pe rămășițele unui coteț de păsări.

— Te rog să mă asculți cu toată atenția, începu Le Garrec, pe un ton liniștit. Nu vreau să stăm prea mult prin locurile astea.

Leroy, care încă nu-și revenise din surpriză, se uita la el cu o privire fixă. Omul acesta, sărăcăcios îmbrăcat, era foarte diferit de ofițerul elegant pe care-l cunoscuse la Londra. Părea mai din topor și mai dur.

— Ai să-mi transmiți ordine de la Londra? Vii chiar de-acolo?

Maiorul se mișcă stînjenit.

— Nu vin de la Londra. Am părăsit Anglia cam de un an. La două zile după mica reuniune de la căpitanul Le Moal, de care îți amintești, desigur. Am fost îmbarcat într-un „Lancaster" și m-am pomenit atîrnat de o parașută, undeva prin Pontivy.

Cufundat în gînduri se juca într-una cu o greblă veche care se afla în magazie.

— Acum douăzeci și patru de ore am primit vizita unui emisar de-al șefului dumitale cel mare...

Bucuria care-l cuprinsese pe tînărul inginer se topea din clipă în clipă. Ceva în vocea, în atitudinea interlocutorului său îi dădea de bănuit.

— Acest... acest emisar a venit în Franța anume pentru mine?

— Da... mai ales pentru dumneata.

Zîmbi jenat.

— Misiunea dumitale de luptă a fost anulată. Crede-mă, dragul meu, că sînt sincer dezolat.

Își ridică ochii. În semiîntuneric, fața lividă și încremenită a lui Leroy era total lipsită de expresie. Le Garrec ridică din umeri.

— Iată cum mi-a fost prezentată situația : ai sosit la Lorient acum cincisprezece zile cu unica misiune de a sabota submarinele. O rețea organizată de fostul maior Keryhuel trebuia să te susțină și să-ți faciliteze sarcina. Dar rețeaua a fost nimicită înainte de sosirea dumitale iar dumneata ești în aer. E exact ?

Leroy dădu din cap fără să răspundă. Obrazul lui își mai păstra încă paloarea.

Le Garrec, nemulțumit, se tot agita pe scaunul său improvizat.

— Dar nu e vina dumitale, dragul meu prieten. Trebuie să privim lucrurile în față. La Londra s-a apreciat că misiunea dumitale nu mai are nici un rost. Nu mai există rețea... Nu mai există mijloace...

— Există o rețea la baza de submarine, îl întrerupse tînărul cu o voce calmă.

— Respingem obiecțiunea ! glumi Le Garrec.

Dar celălalt rămase ca de gheață.

— Da, desigur... la bază există o rețea, continuă maiorul. Numai că rețeaua are misiunea

să-i informeze pe Aliați despre mișcările submarinelor. Atragerea ei într-o acțiune directă care ar putea-o demasca e în afară de orice discuție. E prea prețioasă, înțelegi ?

Leroy își aprinse alene o țigară de la mucul celei pe care o terminase.

— Ai dreptate... Am vorbit sub impresia decepției. Pentru că, vezi dumneata, am studiat sabotajul și explozivii vreme de șase luni... și astăzi văd că totul a fost numai pierdere de timp... degeaba.

Maiorul îl lăsă să vorbească, fără să se încreadă în vocea lui calmă.

— După nimicirea rețelei lui Keryhuel am încercat eu să organizez ceva, cu actele mele false am o mare ușurință de acțiune, dar îmi dau seama că nu sînt calificat ca să descopăr oamenii de încredere, să contactez pe specialiștii și tehnicienii cu ajutorul cărora m-aș putea apropia de submersibile.

Un rîs scurt, care suna fals.

— Ba chiar era să fiu arestat de două ori. Atunci am raportat la Londra și am așteptat.

Zgomotul unui dop. Maiorul îi întinse o sticlă.

— E cidru... Trebuie să ne mulțumim cu ce avem.

Băură cu rîndul direct din sticlă. Atmosfera părea dintr-o dată mai puțin apăsătoare. Leroy își pieptănă părul, furios, cu degetele.

— Și acum, după ce mi-ai dat vestea asta bună, ai putea să-mi spui și ce am de făcut ? Mă întorc la Londra ?

— Nu, desigur. Ai fost pus la dispoziția mea, dragul meu. Sper că nu vezi nici un inconvenient într-asta ?

Rîse binevoitor. Din cauza cidrului acidulat rîgîi fără să se jeneze.

— Puțin îmi pasă ! explodă Leroy.

Se ridică brusc și dădu cu piciorul într-o ladă veche.

— Că fac aia sau ailaltă... ce mă interesează ? Mă supun. Dar nu-mi cere să uit de misiunea asta în care am crezut atîta vreme !

Le Garrec ridică mîna ca să-l potolească.

—Te înțeleg... Te înțeleg...

Se ridică și el și începu să măsoare mica magazie.

— O să vezi că noua ta treabă o să-ți placă.

Clipi din ochi ca să atragă atenția interlocutorului său.

— N-am de gînd să te las să tînjești. O să ne ocupăm amîndoi de piloții aliați doborîți prin regiunea asta. Îi expediem în Anglia. Ce părere ai ?

Foarte satisfăcut îi prezentă în linii mari misiunea sa. Leroy îl urmărea cu privirea pe ofițerul care se legăna vorbind, cu mîinile în buzunare.

— Ultima oară am îmbarcat trei, la Etel... ceva clasa-ntii. Din nefericire însă pe undeva s-a comis o indiscreție.

Se întrerupse și spuse sever :

— Dar nici nu asculți ce-ți spun, Leroy ! Hai, lasă-le naibii de submarine ! Și evacuarea piloților e o treabă importantă. E absolut nevoie ca cea mai mare parte din băieții ăștia să se reîntoarcă în Anglia... iar filierele care folosesc drumul prin Spania sînt prea greoaie.

Leroy lăsă să-i scape un oftat.

— Iartă-mă, domnule maior, dar nu pot uita prea repede decepția pe care am suferit-o. În orice caz voi face tot ce-mi stă în putință ca să-ți fiu de folos.

Respiră adînc, ca un înotător care se ridică la suprafață o dată cu valul.

— Din cîte am înțeles, se pare că aveți dificultăți cu aviatorii ?

Le Garrec îl observa cu atenție, fără să aibă prea mare încredere în această subită bunăvoință.

— Da. Deocamdată am renunțat să-i mai îmbarc la Etel... Voi încerca pe la Pouldu. Am ceva relații prin regiunea aceea.

Continuă în șoaptă, pe un ton obosit :

— Treaba cea mai grea nu e să-i îmbarci pe băieți într-o șalupă pescărească... ci să-i duci pînă la locul de îmbarcare. Drumurile de acces spre coastă sînt controlate și paza e din ce în ce mai severă. În ciuda actelor lor false și a hainelor civile, piloții interceptați sînt imediat demascați. Chiar și cel mai obtuz neamț n-are nevoie nici de zece secunde ca să-și dea seama că nu se află în prezența unui om de prin partea locului.

Maiorul își încheie vesta lui de vînătoare.

— S-a înnoptat de-a binelea. Haide, o să mergem la un prieten, omul cu care vei lucra.

Ieșiră din magazie. Afară făcea de sentinelă un om înarmat cu un automat.

— Adunarea ! O-ntindem ! comandă Le Garrec.

Celălalt dispăru imediat, fără zgomot. Leroy tuși.

— Domnule maior, de ce nu am ținut această întrunire la prietenul dumitale ? Nu ți se pare că întîlnirea asta printre ruine e cam melodramatică ?

Le Garrec număra în tăcere partizanii care soseau unul cîte unul.

— Acum te duc la prietenul meu de care e vorba pentru că ai acceptat munca. Dacă ai fi refuzat m-aș fi ferit să-ți fac cunoștință cu membrii rețelei...

Verifică cu degetul mare siguranța pistolului.

— ... Aș fi raportat la Londra, iar dumneata te-ai fi descurcat singur.

Leroy începea să se simtă mai în largul lui. Manierele brutale și francheța lui Le Garrec nu-i displăceau.

— Înțeleaptă precauție, domnule maior.

Nici nu clipi sub privirea bănuitoare a noului său șef.

— Ești într-adevăr de acord, Leroy ? Pot să contez pe dumneata ? Nu regreți, n-ai gînduri ascunse ?

Un vînt rece clătina crengile copacilor. Leroy, înfrigurat, își ridică gulerul. Prin minte-i treceau mereu directivele pe care i le dăduse „marele șef".

„Acționează prin orice mijloc... orice mijloc... ! De cum ajungi în Franța, pentru dumneata nu mai trebuie să conteze decît un singur lucru : să distrugi cît mai multe submarine. Poate vei fi adesea obligat să improvizezi, să mergi pe căi neprevăzute. N-are nici o importanță. Îți vei justifica metodele prin rezultatele pe care le vei obține."

— Nici un gînd ascuns, domnule maior, afirmă el fără să clipească.

Mințea, și în sinea lui le cerea iertare aviatorilor care aveau, și ei, nevoie de ajutor.

Dar poate chiar și în noaptea aceea, poate chiar în clipa aceea, corsarii ieșeau din ascunzișul lor îndreptîndu-se spre cargourile care pluteau pe Atlantic.

Și fiecare submarin ducea cu el o duzină de torpile.

*

— Ierburile astea înalte m-au udat pînă la brîu ! bodogăni maiorul.

Sări sprinten pe un taluz și se strecură printre două tufe de aluni. Leroy o porni pe urmele lui.

— N-avem noroc !... continuă Le Garrec cu o voce arțăgoasă. Ploaia s-a oprit și în curînd va ieși luna din nori.

Mergeau acum de-a lungul unei pajiști, iar Leroy veni lîngă tovarășul său.

— Nu prea văd mulți oameni... Băieții ăștia fac parte dintr-o grupă de maquisarzi ?

Maiorul alunecă pe un bulgăre de pămînt clisos și se redresă înjurînd.

— Nu sînt maquisarzi. E un grup autonom pe care l-am constituit eu, pentru misiunea mea.

Grupurile mai importante de maquisarzi au destulă bătaie de cap și de altfel nici nu e bine să fie amestecați prea mulți oameni în treaba asta.

Dintr-o dată bine dispus, spuse rîzînd vesel.

— De fapt din grupul acesta faci parte și dumneata... Și cum foarte curînd o să trebuiască să operați în plină zonă de apărare, cu cît sînteți mai puțini, cu atît riscul de a fi reperați e mai mic... Atenție !

Se opriră la marginea pajiștii. Printre copaci venea cineva în pas alergător. Alte două siluete i se alăturară. Sub bocancii lor grei ierburile muiate de apă nu făceau nici cel mai mic zgomot.

— Trebuie s-o ștergem prin stînga, șefule. Din partea aia vine o patrulă foarte serioasă.

Omul arătă cu mîna spre niște copaci bătrîni. Era un bărbat de vreo treizeci de ani, îmbrăcat la fel de sărăcăcios ca și ceilalți, cu bereta trasă pe ochi.

— Și-n stînga peste ce riscăm să dăm ?

Leroy asculta simțind cum inima îi bate tot mai puternic. Era stăpînit de un sentiment necunoscut, amestec de teamă și exaltare. Dar cu întunecimea aceea, cu civilii aceia înarmați... și inamicul la doi pași...

— Aș putea să am și eu o armă ? se pomeni el întrebînd.

Le Garrec era deja cu coltul în mînă.

— Am putea s-o luăm de-a lungul riului Scorff, domnule maior. Numai că ar trebui să trecem pe lîngă o baterie de antiaeriană. Și dacă-ncep și ăia să tragă ne trezim între două focuri.

— Bine, atunci traversăm Scorff-ul !

Leroy privi în jurul său. Oamenii lui Le Garrec se apropiaseră. Numără șase... Slab efectiv !

— Asta înseamnă că va trebui s-o luăm înot, replică șeful grupului. Și buba e că-i un curent puternic care ne-ar putea tîrî pînă la postul nemțesc instalat mai jos.

Grupul nu era format din șase oameni, ci din șapte.

Partizanul care rămăsese de sentinelă sări pe neașteptate de pe un taluz.

— Repede ! Plecați !

Automatul secera noaptea. Sclipirile scurte făcură să țîșnească din întuneric niște siluete greoaie. Printre ramuri se vedeau lucind căștile.

— La rîu, fuga ! ordonă Le Garrec.

Dispersați, traversară o livadă de meri. În urma lor se și auzeau împușcături. De la prima rafală Leroy își abandonă bicicleta.

— Tréarz !

Din cîteva salturi, șeful grupului fu lîngă cei doi ofițeri. Oamenii săi deschiseseră focul. Fără să mai aibă nevoie de vreun ordin, făceau salturi de la un tufiș la altul, oprindu-se și trăgînd

cîte-o rafală spre licăririle de foc care se zăreau în urma lor. Un neamț atins urla cît îl ținea gura. O grenadă explodă în terenul moale.

— Cam ce efectiv crezi că au ?

Rafalele se succedau rapid. Un miros înțepător se amesteca acum cu mireasma lăstărișului jilav.

— Cel mult cincisprezece. Dar vor ieși și cei de la bateria antiaeriană ca să le dea ajutor.

Terenul cobora în pantă. Îngrijorați, soldații nemți se tot chemau unul pe celălalt cu voci răgușite. Se auzeau zgomote înfundate de cizme, trosnituri seci de ramuri frînte. Din zece în zece secunde noaptea se destrăma în lumina focurilor de automate.

Leroy alerga cu coatele lipite de corp. La dreapta și la stînga lui alergau partizanii care la fiecare cincizeci de metri se opreau ca să golească un încărcător. Șeful lor se ținea cît mai aproape de Le Garrec.

— Sîntem cam la două sute de metri de rîu, spuse el.

Gloanțele șuierau printre ramuri și ricoșau cu sonorități de harfă.

„Noaptea tragi totdeauna prea sus", își aminti Leroy.

Se prăbuși la pămînt, dar se ridică imediat. La douăzeci de metri, un partizan se rostogoli ca un

iepure, fără nici un țipăt. Alți doi se năpustiră și luară cu ei corpul inert.

Toți văzuseră ce s-a-ntîmplat. Și întregul grup se întoarse spre nemți trăgînd cu furie, fără să ochească. Urlau cît îi ținea gura. Îi cuprinsese o furie bruscă, demențială. Voiau să țină piept urmăritorilor, să le plătească dinte pentru dinte.

— Terminați cu timpeniile astea ! Adăpostiți-vă ! urlă Le Garrec.

Culcat pe un taluz trase și el cîteva focuri. Tuburile arse care săreau din colt cădeau la picioarele lui Leroy.

— Cu unul mai puțin ! scrîșni el.

Se ridică numaidecît făcînd cu mîna semne de chemare. Din nou disciplinat, grupul se ridică. Din fugă Tréarz aruncă două grenade. Pentru o clipă tufișurile se îmbrăcară într-o lumină violetă.

Tirul nemților deveni mai șovăitor, împușcăturile mai sporadice.

— Nici ei nu sînt prea numeroși, comentă Tréarz. Poate că așteaptă întăriri.

Ofițerii și grupul de partizani se îndepărtau din ce în ce mai mult. Alergau acum cu toții.

— Nu-s prea șmecheri ăștia. N-ar fi trebuit să se oprească. Ne lasă să profităm...

Vocea maiorului era șuierătoare, întretăiată de gîfîituri.

— Iată rîul ! strigă Tréarz.

Se regrupară instinctiv. Respirau greu, epuizați.

— Cîți ne lipsesc ? întrebă Le Garrec.

— Unul singur... Lozachmeur... L-am transportat cu noi, dar a fost omorît pe loc.

Leroy tresări auzind un fluierat de semnal ce venea din stînga lor.

— Băieții de la antiaeriană intră în scenă ! spuse Le Garrec cu o voce care era din nou calmă.

— Repede la rîu... Sper că toată lumea știe să înoate.

Fluierăturile se auzeau tot mai aproape. Soldații se chemau cu voci guturale.

— N-o să fie nevoie să înotăm ! interveni deodată Leroy.

Inima-i zvîcnea dureros, dar vocea îi era ca de gheață.

— Îmi aduc aminte că în stînga stîncii sînt niște mlaștini foarte întinse... dar în dreapta, desișul coboară pînă la rîu și ... e un vad.

Ceilalți îl ascultau cu interes, dar atenți în același timp la pericolele ce se puteau ivi în orice clipă.

— Eu habar n-aveam ! mărturisi Tréarz, puțin ofensat.

Le Garrec făcu un semn afirmativ din cap.

— E în ordine. Mergi înainte. Noi venim după dumneata... Tréarz ! Toți oamenii merg după Leroy. Noi încheiem coloana... Nu se trage decît în cazuri extreme.

Nu departe de ei se auzeau chemări. Le Garrec rînji.

— Nu sînt prea îndrăzneți băieții. Hai, dă-i drumul, Leroy.

Intrară în hățișuri în șir indian. Jean Leroy mergea foarte repede, recunoscînd drumul escapadelor din copilărie, din vremea fericită cînd, în pantaloni scurți, se juca de-a indienii. Marea stîncă cenușie care se întindea pînă în rîu i se părea atunci misterioasă și amenințătoare.

— Pe-aici... veniți... veniți !

Alunecă pe panta năpădită de mărăcini și de tufe. O creangă îl lovi peste obraz fără ca el s-o ia în seamă. Simțea o nespusă bucurie. Nu s-a înșelat nici cu un metru. În fruntea grupului cobora foarte aproape de stînca uriașă care devenise un reper sigur.

În față îi apăru rîul. Rîul Scorff care-și șerpuia meandrele printre cîmpii și coline împădurite. Un somn singuratic sări deasupra apei cu un zgomot liniștitor.

Leroy se opri chiar lîngă apă. Foarte departe, deasupra lui, urmăritorii urlau, continuînd cercetarea.

Un partizan veni lîngă el și se plecă asupra apei.

— Există într-adevăr un vad ?

Jean Leroy zîmbi și arătă un copac izolat de pe celălalt mal.

— Merge drept spre copacul acela... apa n-are decît un metru.

Nu-i mai era teamă. Se juca iar de-a indienii.

CAPITOLUL III

Piața bisericii, biciuită de ploaie, era pustie și lucea de apă.

Jean Leroy își propti bicicleta de un copac și alergă să se adăpostească sub portal. Cei doisprezece apostoli, încremeniți în nișele lor, păreau că ascultă cîntecul religios cu sonorități războinice pe care credincioșii îl intonau dincolo de ușă.

Din curiozitate Leroy întredeschise ușurel ușa. Nu se ducea niciodată la liturghie dar își amintea perfect de prima comuniune a lui Kerdrel.

„Biserica asta din Larmor e un adevărat frigider", gîndi el.

Făcu cîțiva pași printre cele două șiruri de apostoli. Plaja era tot pustie sub ploaia de toamnă care însoțea mareea.

„Numai de-ar fi reușit".

Cuprins de neliniște, deschise iar ușa bisericii. Armoniul era dezlănțuit și imnul religios țîșnea din toate gîtlejurile, aspru și tînguitor.

Înăuntru era o lume amestecată. Marinari și pescari îmbrăcați cu bluzoane albastre. Femei cu bonete, fete îmbrăcate mai modern. Erau și soldați și marinari germani, îngenuncheați, gravi. Deasupra capetelor credincioșilor se învîrteau corăbii în miniatură la capătul unui fir invizibil : ex-voto-uri ce aminteau fiecare de sfîrșitul fericit al vreunei drame pe mare. Statui naive, colorate... În penumbră, cîteva lumînări. Bolta era scundă, în formă de corabie răsturnată. Sunetele armoniului se repercutau în pereții de granit, mucegăiți la bază.

Leroy se retrase pentru că asistența se apropia de ieșire. Doi copii din cor, încălțați cu saboți, alergau cu niște reviste sub braț. Autobuzul de ora unsprezece se opri în fața portalului derapînd pe terenul ud.

— Bună, Jean... Ești de mult pe aici ?

Kerdrel, rîzînd, o urma pe mătușa Adrienne care abia răspunse la salutul lui Leroy. Ținea la el, dar era un necredincios !

— De zece minute... N-am vrut să intru pentru că am ajuns prea tîrziu.

Kerdrel ridică din umeri. El nu era sectar.

— Am discutat cu Le Guen. Treaba o să meargă. Ne vedem cu el peste vreo cinci minute.

Pe fața inginerului se putea citi ușurarea.

— Bravo, Yves. Eram foarte nerăbdător să aflu ce-ai făcut și altă soluție nici nu vedeam.

Vocea i se schimbă imperceptibil. Venind cu un grup de femei, Annick Morvan se grăbea spre ieșire, cu o sacoșă făcută sul sub braț. Nu-i văzuse, iar el o putea privi nestînjenit.

Cîți ani avea acum ? Douăzeci și trei sau douăzeci și patru ? În orice caz nu mai mult. Pentru o bretonă era destul de înaltă. Aproape la fel de înaltă ca și Kerdrel, marea ei dragoste !

Pe vremuri făcuse și ea parte din banda lor veselă. Dar atunci nu era decît o fetiță care le încurca treburile. O tolerau de dragul lui Kerdrel.

„Se pare că situația nu s-a prea schimbat", gîndi Leroy. Simți, din această pricină, o ciudată nemulțumire de care i se făcu rușine imediat. Dar încercă din nou emoția care-l cuprinsese în seara sosirii sale, cînd o revăzuse pe Annick.

— E drăguță, nu ?

Kerdrel zîmbea, dar ochii-i rămîneau neîncrezători.

— Foarte drăguță, reuși să articuleze Leroy.

Mai urmări cu privirea încă vreo cîteva secunde părul lung, castaniu, care sfida ploaia. Fata se întoarse zîmbind spre o bătrînă. Ochii ei verzi

erau gravi ca întotdeauna, potrivindu-se foarte bine cu fața triunghiulară, mongoloidă cum o au majoritatea fetelor de prin Pont-Labbé.

— Vii, Jean ? Hai, că sîntem așteptați.

Leroy porni cam înciudat că s-a lăsat surprins. Kerdrel clătină din cap cu indulgență, înmuie două degete în agheazmatar și își făcu distrat semnul crucii.

Traversară piața încovoiați sub aversa de ploaie. Sub umbrele bonetele albe se agitau în ritmul bîrfelor de după liturghie.

Mergînd unul în spatele celuilalt, Leroy și Kerdrel se îndreptară spre sala din fund a cafenelei *Oceanul*. La o masă izolată, un consumator îi privea apropiindu-se.

— Aimé Le Guen, căpitanul vasului de sablaj *André-Jean*... Jean Leroy, băiatul de care ți-am vorbit.

După ce făcu prezentările, Kerdrel se așeză pe un scaun și se propti cu coatele de tăblia mesei de lemn nevopsit.

— Hei ! mătușă... Adu-ne o sticlă de muscat. Da' una mare !

Leroy aștepta în tăcere. Pe la celelalte mese grupuri de pescari făceau mare tămbălău, fără să le pese de cele cîteva uniforme nemțești. Ferestrele șiroiau de ploaie.

Se uitau la tînăra chelneriță care le umplea paharele așteptînd să se îndepărteze.

— Noroc ! începu Leroy.

Își băură încet paharele de muscat.

— I-am explicat lui moș Le Guen planul tău, spuse Kerdrel în șoaptă. Poți avea deplină încredere în el.

Bătrînul încuviință dînd din cap.

— Ei drăcie ! făcu el în cele din urmă.

Și repetă pentru sine însuși :

— Ei drăcia dracului...

Leroy se uita cu atenție la bătrîn. Era înalt cît un munte și, în ciuda vîrstei, se ținea drept ca bradul. Avea un cap puternic, acoperit cu păr cărunt, zbîrlit, care se revărsa de sub bereta de marinar. Fața îi era grosolană, colțuroasă. Ochii lui albaștri aproape că nu se mai vedeau de sub sprîncenele decolorate. O enormă mustață galică îi ascundea în întregime buza de sus.

Bătrînul își sucea mustața. În felul acesta își gusta muscatul de două ori.

— Să știi, băiete, că e cam riscant să fac ce mi-a cerut tovarășul tău, Kerdrel.

Urmă un moment de tăcere. Ceilalți doi așteptau.

— Pentru că, vezi tu, drăcia dracului, pe vasul meu nu prea sînt multe ascunzători.

Leroy făcu un semn de aprobare. Prin fereastră vedea clopotnița bisericii, masivă și ascuțită, cu baza înconjurată de un parapet dantelat. Pe parapetul acela stătea preotul, înainte de război, cînd binecuvînta vasele care plecau în campania de pescuit.

— Ca să-ți iau oamenii de undeva de pe malul Scorff-ului, asta nu-i cine știe ce, dar ca să-i aduc aici trebuie să traversez portul de război.

Bău o înghițitură de muscat.

— Eu am autorizație să scot nisip din rîu. Numai că se mai întîmplă să-mi facă controale pe parcurs.

Clipi șiret din ochi.

— Unde să-ți vîr băieții ? Vasul meu de sablaj e o hardughie cît toate zilele, dar cabina nu-i mai mare decît un coteț. Vreau din toată inima să te ajut, dar nu văd cum.

— Îți spun eu, îl întrerupse Leroy, amabil. Am profitat de faptul că vasul era tras la uscat și am aruncat o privire. Iată cum am putea face.

Oferi țigări. Din prevedere bătrînul luă două. Kerdrel turnă, bine dispus, încă un rînd.

— Băieții vor călători sub nisip. Ca să nu se sufoce, ajunge dacă punem în prelungirea motorului două foi rotunde de tablă... și de altminteri călătoria e destul de scurtă.

Pe sub sprîncenele zbîrlite ale bătrînului trecu un fulger.

— Asta se poate face... Ei drăcia dracului...

Cu inima uşurată, Leroy aprinse ţigara bătrînului.

— Da, e o chestie bine gîndită, suspină Le Guen.

Ochii săi vioi urmăreau fiecare schimbare de expresie ce apărea pe faţa tînărului inginer.

— Mă rog, vom încerca. Ia uite, mi se pare că te caută cineva, Kerdrel.

— Nu vă deranjez ?

Leroy se ridică în grabă ca s-o salute pe Annick.

— Bună ziua, domnule Le Guen... Bună ziua, Jean.

— 'Nă ziua, fata mea, răspunse bătrînul al cărui obraz îmbătrînit făcu mii de riduri.

— Pot să stau şi eu ?

Enervat, Leroy privea cu teamă la tînăra fată.

— Ascultă, Jean...

Kerdrel îşi drese vocea şi părea că nu vede decît paharul din faţa sa.

— ...Trebuie să-ţi spun că Annick e la curent cu toate.

Urmă o tăcere grea, încărcată de nelinişte. Nervos, Leroy îşi pieptănă părul cu degetele.

— Ești complet nebun, Kerdrel. Ce-ar fi cît mai stăm aici să dai preotului să difuzeze planul nostru o dată cu anunțurile de nunți ?

Consternat, luă paharul cu o mînă nesigură. Kerdrel mergea prea departe. În ceea ce-l privea pe Le Guen, treacă-meargă, oricum trebuia să găsească pe cineva. Dar Annick ?

— Lucrez la registratura maritimă, spuse ea încet.

Un zîmbet adresat lui Kerdrel.

— Cu funcția mea pot să vă procur anumite acte și să aranjez puțin registrul echipajului.

— Vezi ? se hazardă să remarce Kerdrel. Înțelegi acum de ce i-am spus și ei ? S-ar putea să am nevoie să îmbarc un matelot fără să cer autorizație. Și numai Annick îmi poate procura actele necesare.

— N-are a face ! spuse cu furie Leroy.

Mînios și neliniștit, el așteptă părerea bătrînului.

— Are dreptate, mormăi Le Guen cu palmele răschirate pe masă.

Își apropie de ei fața lui brăzdată de riduri.

— Asta nu-i o treabă pentru tine, fata mea. Lucrurile pot lua o întorsătură neplăcută și cei care n-au ce căuta în treaba asta nu trebuie să-și vîre nasul... Dar dacă ne-ai putea ajuta, eu n-aș zice nu...

Annick se ridică, scuturîndu-și capul cu încăpățînare.

— Iartă-mă, Jean. Eu o s-aștept și dacă o să vă pot fi de vreun folos...

Făcu un semn cu mîna. Apoi în mare grabă, fără să se mai uite la nimeni, se îndreptă spre ieșire. Marinarii îngrămădiți la tejghea o urmăriră cu niște priviri pline de interes.

La rîndul său Kerdrel se ridică îmbrăcîndu-și mantaua lui de marinar.

— Războiul nu mai este rezervat numai pentru o anumită categorie de oameni. În treaba asta sînt amestecați și bărbați și femei. Dar mă rog, tu comanzi. Dacă nu vrei s-o folosești pe Annick, te privește.

— Nu sînteți logodiți ?

Fraza fu rostită mai tare decît ar fi dorit el. Kerdrel se roși puțin.

— Despre asta o să mai vorbim noi după război... dacă-i apucăm sfîrșitul.

Leroy se agita pe scaunul lui foarte stînjenit. În fond el nu era breton decît prin adopțiune. Fără îndoială că vedea lucrurile altfel decît oamenii aceștia simpli, neînduplecați în viață, așa cum neînduplecați erau și în proiectele lor. Erau oameni dintr-o rasă aparte, taciturni sau vorbăreți după cum un om le plăcea sau nu. Patrioți pînă în mă-

duva oaselor, dar mereu gata să protesteze împotriva autorităților. Mereu gata să pornească în ceată după un drapel tricolor sau roșu... urlînd... țipînd... ca peste un ceas să se ducă la biserică.

— Pentru un moment s-o lăsăm pe Annick la o parte, decise Leroy.

Trebuia, desigur, ca în fața lui Le Guen să-i dea ocazie lui Kerdrel să iasă cu obrazul curat.

Bătrînul Le Guen își termină conștiincios muscatul.

— Bun, care sînt deci ordinele... domnule comandant ?

Leroy își îmbrăcă impermeabilul. Era încă mînios pe Kerdrel.

— Am să ți le comunic, moș Le Guen, te-ai gîndit bine la toate riscurile ? Pentru că o dată intrat în horă...

Kerdrel se legăna pe picioare, clipind nemulțumit din ochi.

— Da... știu.

Ceva de nedefinit ilumina fața bătrînului.

— N-o să fiu singur. O să-i am cu mine și pe cei doi băieți ai mei. Am mai avut unul, dar a fost prins cu un grup de maquisarzi, cu arma în mînă. A fost împușcat. Pe vremea marilor maree se-mplinește anul.

CAPITOLUL IV

Între păduricea din vîrful colinei și rîu nu era decît un cîmp presărat cu meri.

— Cei trei Le Guen sînt la treabă, remarcă Leroy. Totul pare liniștit.

Adăpostit în dosul unui pin cerceta cu privirea valea rîului Scorff. La fiecare pală de vînt picuri grei de apă cădeau de pe ramurile înalte.

— E mai liniște ca aseară, nu ? exclamă omul care stătea la cîțiva metri.

Leroy îi răspunse afirmativ și își îndreptă toată atenția asupra tovarășului său, Louis Madec, proprietarul fermei Kerbastard. La Madec s-a refugiat el împreună cu Le Garrec în seara cînd era să-i prindă patrula nemțească.

Le Garrec și Madec... doi tovarăși. Foști subofițeri în armata colonială. Acum, fermierul executa ordinele maiorului și proprietatea lui izolată era unul din punctele de tranzit ale piloților.

Madec își frecă nasul ; părea satisfăcut. Era greu să-i precizezi vîrsta : un om mic, firav, îmbrăcat fără pretenții. Pe fața lui se vedeau niște ciudate tonuri cenușii, cenușii ca și părul prea lung ce îi ieșea de sub șapcă. Pe obrazul ridat, în continuă mișcare, se citea șiretenia. Dar ochii albaștri aveau o privire sinceră, voluntară.

Leroy scoase un pachet de țigări. Era liniștit. Cu un om ca Madec treaba părea mai ușoară. Ghicindu-i parcă gîndurile, celălalt spuse :

— Totul va merge bine, o să vedeți !

Își regăsea acum tonul de odinioară, al subofițerului încîntat că poate raporta :

— Le Guen a ancorat acum între două posturi situate fiecare la cîte un kilometru distanță față de vas. Tréarz, împreună cu jumătate din grupă, se vor ocupa de postul din amonte. Eu, împreună cu alți cîțiva băieți, mă ocup de celălalt.

Ploua necontenit, o ploaie rece care îmbrăca decorul într-o lugubră pînză cenușie. Totuși, zgomotul picăturilor care cădeau prin frunziș părea că s-a mai atenuat.

— Nemții patrulează adesea de-a lungul riului ?

Madec se opri. Oamenii săi îl așteptau la adăpostul unui fag.

— Da, destul de des. Și totdeauna la ore fixe. Și-n seara asta vor ieși, ca de obicei, pe la unsprezece.

Rîse.

— Habar n-au că prin partea locului există o grupă de partizani, iar patrulele lor caută în special să pună mîna pe oamenii care se ocupă cu bursa neagră.

Vocea-i redeveni serioasă.

— Hărțuiala noastră o să-i cam surprindă. La început o să tragem cu un aruncător de grenade. După aceea o luăm din loc ca să-i atragem cît mai departe de vas. Asta o să vă asigure o oră de liniște în care o să vă puteți îmbarca piloții... iar Le Guen va putea să-și pună la punct camuflajul.

— Să nu riscați prea mult !

Fermierul zîmbi.

— Puteți fi liniștiți. Tréarz și cu mine am fost în recunoaștere pe teren.

Își strînseră mîna. Madec arătă cu bărbia ferma sa care abia se deslușea în vale.

— Eh, dac-ai ști cît mă plictisesc eu acolo cînd e liniște !... Pentru un flăcău tomnatic ca mine, liniștea asta nu e prea veselă.

Gînditor, Leroy privi cum se îndepărtează ciudații combatanți, apoi se îndreptă încet spre fermă. Era o construcție scundă și masivă, acoperită cu paie. Nu se vedea nici o lumină, nici o dîră de fum.

La colțul grajdului, un partizan lipit de perete supraveghea drumul de acces. Leroy trecu pe lîngă el și intră în fermă. Se aprinse un felinar.

Un partizan cu automatul agățat de umăr ținea în fiecare mînă cîte o sticlă.

— Cidru sau rachiu ? În seara asta nu-i prea cald.

Leroy refuză cu un gest și își scoase țigările.

În spațioasa bucătărie, cei patru aviatori așteptau în tăcere, aliniați pe o ladă care le servea drept bancă. Pe masa acoperită de praf, lampa răspîndea o lumină atît de palidă, încît abia se zărea imensul cămin acoperit de funingine. Grinzile enorme din tavan făceau ca atmosfera din încăpere să fie deosebit de apăsătoare.

— Ei, băieți, mai trageți o dușcă ?

Autoritar, partizanul umplu paharele. Parfumul rachiului se amestecă în clipa aceea cu duhoarea grețoasă a lămpii de petrol.

Leroy nu bea, se uita concentrat la oamenii aceia îmbrăcați în haine de muncitori. Erau piloți doborîți în zilele precedente. Fără îndoială că încă nu își dădeau prea bine seama prin ce aventuri au trecut.

În primul rînd infernul artileriei antiaeriene... Explozia fulgerătoare, saltul cu parașuta. Apoi fuga, peregrinările prin teritoriile ocupate, frica.

Ceasuri și zile în căutarea unui prieten... În sfîrșit, întîlnirea. Marșurile interminabile împreună cu maquisarzii. Cîteva ceasuri de somn într-un grajd, într-un șanț... și mereu teama, frica de o trădare posibilă.

— Moralul e bun ?

Numai un singur aviator vorbea franceza. Foarte tînăr, cu ochi frumoși, încrezători, foarte limpezi,

sub o claie de păr blond. Un pilot englez ; ceilalți erau americani.

— E foarte bun, îl asigură el cu un zîmbet copilăresc.

Pentru el și camarazii lui începea o nouă fază a aventurii. Nu știau nimic despre cele ce aveau să se întîmple și Leroy prefera să nu-i pună la curent. La ce bun să le spună despre orele pe care le vor petrece sub nisipul de pe *André-Jean*, de traversarea portului de război și de transbordarea lor pe un vas de pescuit, chiar sub nasul amiralității germane ?

În curînd vor trăi altă spaimă, la bordul unui mic trauler. Ore de călătorie, îngrămădiți într-o ascunzătoare strîmtă, știindu-se pîndiți de posturile de la Gâvres, Groix și Belle-Ile. Ca să nu mai vorbesc de patrulele care iscodesc în permanență.

Americanii se cinsteau cu rachiu. Trei vlăjgani, piloți pe fortărețele zburătoare. Doi bruneți și unul roșcovan. Acesta din urmă părea că visează tot timpul. Oare nu-i mai păsa de nimic ?

— Haideți, domnilor. Pornim ! Ascultați acum de ordinele mele.

Englezul traduse destul de prompt. Americanii ascultau pasivi. Deveniseră simpli pioni pe care niște necunoscuți și-i treceau de la unul la altul, și nu prea se simțeau în largul lor... La capătul lan-

ţului — Anglia. Şi din nou bombardiere, antiaeriana şi poate iar parașuta sau... nimic !

Noaptea îi înghiţi pe toţi. Cu gîndul la orarul stabilit, Leroy o apucă pe cărarea ce abia se vedea. În urma lor o vacă mugi în staul. Ploaia încetase.

„Acum intră în acţiune Madec şi Tréarz".

Se simţea copleşit, antrenat într-un angrenaj care era opera lui şi ale cărui slăbiciuni le cunoştea prea bine.

„Trebuie să meargă".

Leroy îşi consultă ceasul încercînd să alunge tulburarea pe care i-o pricinuia prezenţa acestor oameni încrezători alături de el. Dar de ce să-şi facă reproşuri ? Oare maiorul n-a fost de acord ?

— E dat naibii planul dumitale ! exclamă Le Garrec.

Şi după ce mai chibzui vreo două minute :

— E atît de bun, că trebuie să reuşească.

Evident, nu ştia că interlocutorul său îi ascundea fondul ideilor.

Piloţii şi ghidul lor derapau pe pămîntul umed, tapisat cu ace de pin alunecoase.

„Această operaţiune e o probă, dar trebuie să reuşească. După aceea vor trebui să-mi dea ascultare... Cu toţii !".

Acum auzea distinct zgomotul lanţurilor de pe vasul de sablaj.

„Încă cinci minute..."

Chipul lui Annick îi apăru înaintea ochilor. Simți cum i se aprind obrajii.

„Ea nu știe ce fac eu în noaptea asta".

Degetele i se înfipseră în iarba înghețată de pe taluz. De partea cealaltă începea livada de meri. Iar jos, vasul.

„Poate o să-i spună Kerdrel".

Își dădea seama că e o copilărie, dar ar fi vrut să fie așa.

— Stop ! Peste două minute pornim.

*

Madec mîngîie cu degetele grenadele așezate în fața lui. Foarte aproape de el, în dreapta, curgea apa mîloasă a rîului Scorff.

La doi kilometri în sus, Trèarz, șeful grupului, își sprijini de umăr mitraliera grea Thompson, gata de tragere.

„Mult mai înseamnă două minute", se gîndi Madec.

Amorsă o grenadă ascultînd cu atenția încordată pașii sentinelelor din post. Obișnuiți numai cu pericolele care veneau din cer, oamenii erau liniștiți și nu bănuiau nimic.

„Domnii s-au pus la adăpost !" își spuse, ridicîndu-se încet.

Nu deslușea prea bine postul împrejmuit destul de superficial cu sîrmă ghimpată. Oamenii vor-

beau între ei. O înjurătură, rîsete. Zgomotul unei uși trîntite fără menajamente.

„Domnii se pregătesc să plece în patrulare. Plimbărica obișnuită, plicticoasă. Așteptați puțin, domnilor".

Fulgerul rapid al unei lanterne. Un soldat care nu era de serviciu își rememora amintirile, ciupind cîteva note pe o armonică. Răcnetul unui gradat. Lanterna se stinse, armonica tăcu.

Madec simțea că-l dor buzele din pricina fluierului pe care-l ținea strîns între dinți.

Un salt. Se ridică între doi copaci și aruncă grenada din fugă... O amorsă repede pe cea de-a doua. Țignalul scoase un șuierat strident.

Explozia violentă sfîrtecă noaptea cu străfulgerarea ei instantanee.

Cea de a doua grenadă zbura deja spre obiectiv.

De peste tot se auzeau țipete, fluierături. Tropăit surd. Soldații mînuiau închizătoarele armelor.

Explodă și cea de a treia grenadă. Apoi păru că s-a așternut iar liniștea.

Madec zîmbi ușor. Doar trei secunde de liniște. Pentru că acum oamenii din grupul său începură să tragă scoțînd niște țipete înspăimîntătoare.

Chiar și Julien striga, anume ca să forțeze nota :

— La asalt !

Ultima grenadă nu atinse postul și explodă în rețeaua de sîrmă ghimpată. Madec se retrase și o

luă la fugă printre tufișuri. Prima rafală de automat seceră crengile de deasupra capului său.

Nemții își reveniseră foarte repede. Madec îi văzu năvălind afară din post : impermeabilele luceau la lumina exploziilor.

„Merge !“ constată el foarte mulțumit.

Urlă ceva cît îl ținea gura. Important era să le indice urmăritorilor direcția în care aleargă. După asta nu-i mai rămînea decît să-i lase să rătăcească toată noaptea.

— Sînt eu, Henri !

Se împiedică de o rădăcină și se prăbuși la doi metri de aghiotantul său.

— Stai cu noi ! ricană celălalt.

Grindina de gloanțe care se abătu asupra pădurii le întrerupse gluma.

— Ăștia nu fac economie ! Hai Madec, ia-o la picior.

Madec se ridică dintr-un salt și se înfundă printre tufișuri. În urma lui, cu automatul sprijinit de șold, liniștit, Julien goli un încărcător...

*

— E rîndul nostru ! exclamă Leroy.

Piloții așteptau la cîțiva pași mai încolo. Prin preajmă nici o patrulă... Era liniște, iarba era udă după ploaie pe sub arborii care șiroiau.

Departe, în dreapta și în stînga, se auzeau rafale. Bubuituri surde de grenade se repercutau în apa rîului.

— Repede ! Repede !

Micul grup traversă livada de meri în fugă, deși terenul era afînat.

„Le Guen are nevoie de o oră ca să-i poată ascunde pe aviatori. Dacă ceilalți au executat bine manevra, patrulele nu vor mai veni pe aici o bună bucată de vreme.

Leroy se simțea cuprins de o stare de nervozitate. O oră ? Asta poate însemna foarte mult sau foarte puțin !

Ajunseră la rîu într-o fugă. Vasul cu nisip era la douăzeci de metri de mal, cufundat aproape pînă la marginea bordului, întinzînd ca pe o coardă lanțul ancorei. Pe punte păreau că se zăresc trei fețe livide. Erau Le Guen și fiii săi care așteptau în tăcere. Apărură două mîini care aruncară un odgon.

— Îmbarcarea ! ordonă Leroy.

Misiunea sa nu-l obliga să meargă mai departe, dar înaintă și el în apa înghețată, împreună cu ceilalți. Numai așa... nu știa nici el de ce.

Îi ajută pe piloți care dîrdîiau în apa rece. El în schimb nu simțea nimic, cuprins de o bruscă stare de excitare, aproape dureroasă.

Aviatorii vor trece. Trebuiau să treacă ! Și-atunci el îi va expune lui Le Garrec planul său, și-i va cere sprijin ca să obțină aprobarea Londrei.

Își va lua astfel revanșa amintindu-i maiorului de convorbirea lor din casa lui Madec în seara cînd scăpaseră de patrulă.

În seara aceea, profitînd de o aluzie la ceea ce ar fi trebuit să constituie misiunea sa, îi expusese maiorului ideea sugerată de Kerdrel, vorbindu-i despre submarinele care navigau cu viteză redusă în șenal. Le Garrec îl luase în derîdere.

— E o utopie, dragul meu ! Să ataci submarinele în mișcare ! Ce idee... Și de altfel cum ai putea transporta la Kernével bombele de care ai nevoie ? Mi-ai spus că nu există decît o singură cale de acces, satul supraveghiat în permanență de un post de control. Așa că... nu-mi mai împuia capul cu submarinele dumitale. Să trecem la aviatorii mei.

— Noroc ! îi șopti Leroy pilotului american care se îmbarcă ultimul.

Despicînd apa înghețată cu genunchii se apropie de țărm. Data viitoare o să-i închidă maiorului pliscul.

— Bombele pot fi aduse pe aceeași rută ca și aviatorii. Și ocupă mult mai puțin loc decît un om.

Ce mutră o să facă Le Garrec !

— Tréarz ! Privește într-acolo...

Șeful celui de al doilea grup înjură cu jumătate de voce strîngînd țeava înfierbîntată a mitralierei.

— Drace ! E un detașament care vine de la Pont-Scorff !

Neliniștea îi scurma măruntaiele. Nu era prevăzut acest supliment de program. Madec, bătrînul adjutant, s-a gîndit la toate în afară de aceste întăriri inamice neprevăzute.

Privi în urma lui. Cei din postul hărțuit nu prea păreau grăbiți să iasă afară. Să fi fost prea puțini ? Sau le era teamă ? Își închipuiau desigur că au de-a face cu un grup mare de maquisarzi.

— Trebuie s-o luăm la picior ! insistă celălalt partizan. Altfel riscăm să fim prinși între două focuri.

Și adăugă în șoaptă :

— E o patrulă de secție, dar e de cealaltă parte a rîului. Dacă o ștergem acum nu mai pun mîna pe noi.

— Mai așteaptă puțin.

Se trîntiră la pămînt sub ploaia de gloanțe cu care-i împroșcau cei din post.

— Scîrnăviile dracului, nici nu se obosesc măcar... Stau în bîrlogul lor și trag în noi.

Tréarz îi trase tovarășului său un ghiont făcîndu-l să tacă.

— Ascultă aici. Îi chemi și pe ceilalți și-apoi ne strecurăm de-a lungul mlaștinilor. Ne oprim cu toții la primii brazi. De-acolo deschidem focul asupra patrulei... Pe cei din post îi dăm dracului !

— Ce, ai înnebunit ?

Cu o mișcare rapidă, Tréarz puse un nou încărcător.

— Misiunea noastră e să atragem patrulele cît mai departe de vasul cu nisip. Dacă o ștergem acum, ăia de pe malul celălalt înaintează în liniște... și-ajung la Kerbastard înainte ca să-și fi terminat treaba !

Se ridică dintr-un salt. În noaptea care devenise mai luminoasă, distingea mai bine siluetele care galopau pe malul celălalt. La cincizeci de metri.

— Trebuie să oprim detașamentul ăsta. Altfel s-a zis cu ceilalți !

— Tu comanzi, Tréarz !

Unul după altul, partizanii se strecurară prin tufișuri. În total patru oameni.

*

„Sînt cel puțin treizeci“ socoti Tréarz.

Goli o jumătate de încărcător asupra umbrelor care înaintau pe malul rîului. Riposta veni brutală,

dar neîndemînatică. Pocnetele focurilor de armă se repercutau în apele calme.

— Pe-aici băieți ! Pe-aici !

Striga cît mai tare ca să le indice nemților direcția, cît mai precis.

Cei patru partizani se regrupaseră și trăgeau cu rîndul.

— Trebuie să-i facem pe porcii ăia să traverseze.

Sărind de la un trunchi la altul se mai deplasaseră puțin.

— Mathieu, ai grijă de cei din post... dacă încearcă să-și scoată nasul.

Din dosul unei tufe de mărăcini omul strigă :

— Nici o grijă... Sînt niște babalîci, vai de ei !

Se culcară cu toții la pămînt dintr-o dată. O mitralieră apărută pe neașteptate începu să tragă cu furie asupra crîngului. Nemții o puseseră în poziție de tragere de pe celălalt mal al rîului. Acum arma scuipa gloanțele într-o cadență nebunească.

Un partizan profită de un moment de acalmie ca să arunce o grenadă. Drept răspuns, împușcăturile de pe celălalt mal se întețiră imediat.

— În orice caz, acum nu mai coboară spre Kerbastard, murmură Tréarz.

Deasupra lui gloanțele șuierau printre ramuri, ricoșau din trunchiurile copacilor cu un țiuit as-

cuțit. Altele brăzdau taluzul împroșcînd partizanii cu bulgări de pămînt și frunze.

— Iată-i !

Tréarz nu-și putu reține strigătul. Inima îi bătea foarte puternic în timp ce înainta ca să vadă mai bine.

„Am cîștigat !“ gîndi el cuprins de o mîndrie naivă.

Cu un strigăt prelung, detașamentul se năpusti la atac. Zeci de cizme se auzeau pleoscăind prin apa rece. Strigînd într-una, soldații înaintau trăgînd. Mitraliera le acoperea înaintarea, împroșcînd pădurea cu jerbe de gloanțe.

Partizanii deschiseră focul în același timp. Întunericul se destrăma în lumina sclipirilor care se succedau fără întrerupere.

— Acum e timpul s-o ștergem, propuse adjunctul lui Tréarz.

Se tîrî pe burtă pînă lîngă șeful său.

— Să-i atragem înspre eleșteul Kersalo.

Nici un răspuns.

— Tréarz ?

Omul se plecă puțin. Tréarz stătea nemișcat, cu bărbia lipită de patul puștii-mitralieră. Un șuvoi de sînge negricios izvora de sub beretă și curgea gîlgîind peste nas, peste gură.

Partizanul îngenunche, ridică trupul celui căzut pe umărul său robust. Căută, pipăind, mitraliera.

— Hei, voi ăștia, pas alergător ! strigă el.

Îi ajunse din urmă, alergînd cu greu, fără să-i pese de gloanțele care scrijeleau copacii.

— Direcția Kersalo... Și continuați să trageți.

Desișul se dădea în lături sub înaintarea lui violentă. În urma lui, doi partizani făceau față inamicului care era foarte aproape. Era primul mort al băieților de la ferma Kergornet. Tréarz, cel mai tînăr, dar cel care comanda... Tréarz plecase să se întîlnească cu An-Kou. [1]

CAPITOLUL V

Căpitanul Le Guen se odihnea stînd proptit cu amîndouă mîinile de coada lopeții.

— Să muncesc așa... la vîrsta mea !

Privea cu interes la cei doi fii ai săi care vînturau nisipul cu lopata, fără nici o tragere de inimă. Sentinela de la paza maritimă se apropie de ei.

— *Motor kaput ?*

Le Guen scuipa tocmai pe nisipul sub care erau ascunși aviatorii.

---

[1] Îngerul morții în legendele bretone. (N.A.)

— Da, da... Kaput ! Da' ție ce-ți pasă, trîntorule.

Sentinela părea că se amuză, fără să înțeleagă însă prea bine ce i se spune. Cu pușca în bandulieră trecu iar peste debarcader, înfundîndu-se pînă la glezne în nisipul aruncat de pe vas.

„Nici ăsta n-are vederea prea ageră", își spuse Le Guen.

Sentinela mergea acum de-a lungul plajei de la Kernével.

— Nu trebuie să ne grăbim...

Cel mai tînăr dintre frați aruncă cu lopata cîteva fire de nisip. Bătrînul îl aprobă cu un semn. Ochii lui șireți cercetau împrejurimile.

„Dacă aș fi numai o leacă mai curajos, aș rîde în hohote", gîndi el cu candoare.

Se propti, de data aceasta cu bărbia, de coada lustruită și uzată a lopeții.

André-Jean trăsese la debarcader de cum se făcuse ziuă, pretextînd o pană de motor, iar echipajul lucra cu lopata, avînd grijă să nu termine treaba înainte de a se înnopta.

La adăpost de curentul apei la debarcader se legănau cîteva bărci pescărești. O plajă cam de o sută de metri, trei castele aliniate de-a lungul rîului. O mlaștină imensă în care putrezeau vreo douăsprezece bărci vechi.

Nu prea era lume. Cîțiva marinari, ofițeri sau furieri, bătrîni care-și făceau obișnuita plimbare, treceau indiferenți pe lîngă blokhausurile pe care se înălțau antene de radio. Locuitori ai celui mai pașnic sat din zona maritimă, Kernével, creierul organizației germane a Atlanticului.

— Hei, tată !... Uite-l pe Yves.

Bătrînul Le Guen se întoarse sugîndu-și mustața. Venind dinspre *Notre-Dame-de-la-Mer*, Kerdrel înainta trăgînd vîrtos la rame, cu picioarele bine proptite de fundul bărcii.

Yves Kerdrel își amară barca din două mișcări.

— Ce faci, bătrîne, te-ai pus pe treabă ?

— Da, da... Ei, drăcie. Da, da...

Kerdrel se lăsă pe vine pe marginea cheiului. Sentinela era prinsă într-o discuție înflăcărată cu un subofițer de la Kriegsmarine.

— Ai avut necazuri ?

Le Guen destupă o sticlă de cidru.

— Nu. Le-am explicat nemților că n-o să putem termina cu descărcatul nisipului decît la noapte.

Trase o înghițitură și-i întinse sticla.

— Așa că la noapte să fii la locul de ancorare. O să mai rămînă destul nisip peste ascunzătoarea aviatorilor.

— În sănătatea dumitale ! îi mulțumi Kerdrel după ce șterse cu mîneca gura sticlei.

— La unsprezece, voi fi la cotul rîului, continuă Le Guen. Vezi numai să mai slăbești lanțul... și-n felul ăsta mă ajungi cu șalupa exact la zece minute după ce am plecat.

Puse sticla la locul ei sub privirile nemulțumite ale fiilor săi.

— ... și imediat îi și iei pe aviatori la bord... Nimeni n-a văzut, nimeni nu știe nimic ! Și la ce oră zici că ridici ancora ?

— La cinci. Am autorizația.

Bătrînul trase un scuipat în apa cu pete de ulei.

— Băieții o să fie cam înghesuiți !

Kerdrel se ridică cu picioarele înțepenite. Era îngrijorat.

— Aș vrea să ridic ancora cît mai degrabă, moș Le Guen. Ascunzătoarea aviatorilor e cam mică, și ei sînt șapte ; patru de-alaltăieri plus cei trei care se află sub picioarele dumitale.

Injură cu jumătate de gură.

— Săracii băieți... Cred că s-au și țicnit puțin.

Plecîndu-se puțin îi oferi bătrînului o țigare. Privirea nu i se putea desprinde de la nisipul umed sub care așteptau trei oameni uzi și înghețați de frig.

— Cred că și noi o să ne țicnim... L-ai văzut pe Leroy ?

Bătrînul își scuipă în palme și luă lopata.

— E la capătul debarcaderului... Pescuiește...

Bătrînul șuieră dintr-o dată printre dinți :

— Ia taci ! Uite ce se întîmplă !

Întorcîndu-se ca să-și aprindă țigara, Kerdrel se uită cu coada ochiului la sentinela care se apropia de ei cu fața întunecată, împreună cu doi gradați.

La extremitatea debarcaderului, Jean Leroy își strînse în grabă uneltele de pescuit.

*

Mătușa Adrienne frămînta cu putere coca de clătite.

— Vezi c-a sunat cineva... Du-te și deschide, fata mea.

Annick Morvan se ridică ascultătoare de pe taburet. De o jumătate de oră stătea să se usuce la focul din cămin.

— Oare să fie Jean ?

Fața mătușii Adrienne se întunecă imediat.

— El nu mai sună. Du-te și deschide !

Bătrîna o urmări cu privirea pe fata care ieșea din încăpere. Oftă și zîmbi.

— Ce-o mai fi așteptînd imbecilul ăla de Yves ?

Își ciuli urechile, ștergîndu-și mîinile de șorțul apretat. Vocea lui Annick... și vocea necunoscută a unui bărbat.

— Intrați, domnule.

Annick se dădu la o parte lăsînd să intre un bărbat de vreo treizeci de ani. Zdravăn, puțin cam molîu. O față nerasă, sub bereta neagră, care bătea în violet.

— Doamnă...

Sub privirile prea puțin binevoitoare ale femeii șovăi și rămase locului nehotărît. Mătușa Adrienne îl cîntări din ochi, cu mîinile în șolduri.

— Despre ce e vorba ?

— Sînt într-adevăr în casa lui Yves Kerdrel ?

Mătușa Adrienne adulmeca. Băiatul ăsta nu era marinar... cine știe din ce parte a țării o fi.

— Da. Și ce ai cu el ?

— Aș vrea să vorbesc cu prietenul său, Jean Leroy.

Mătușa Adrienne înfipse lingura de lemn în cocă.

— Du-te și caută-l pe Yves... Eu nu-i cunosc toți prietenii.

Și încrucișîndu-și brațele :

— Acum e pe vas... Dar așteaptă mai întîi să debarce, că altfel te înhață cei de la paza de coastă. Ca să poți urca pe bord trebuie să fii trecut în scriptele lor.

Musafirul zîmbi inperceptibil.

— Voi aștepta... Dar am un comision important pentru Leroy.

— Veniţi cu mine. Vă conduc eu, interveni Annick.

Şi nici nu clipi sub ploaia de invective pe care i le adresă, bineînţeles în bretonă, mătuşa Adrienne.

— Nu vă mai osteniţi, doamnă, vorbesc şi eu bretona.

Dar mătuşa Adrienne nu se dădu bătută numai pentru atîta lucru. Cu boneta aşezată bătăios în vîrful capului, se îndreptă spre noul venit.

— Nu mă interesează poveştile dumitale... Şi-acum poţi să pleci !

— Veniţi cu mine, domnule.

Puţin cam crispat, omul o salută cu un semn din cap şi porni după tînăra fată care ieşi în grădină cu paşi mari şi supli.

— Nu-i o persoană prea comodă ?

Annick ridică din umeri.

— Nu trebuie să vă supăraţi pe ea. Soţul ei a fost omorît în '17... La fel şi fratele ei, tatăl lui Yves. Acum trăieşte într-o permanentă frică. Îi e mereu teamă pentru Iffic.

Erau la poarta grădinii. Mătuşa Adrienne îi pîndea de la fereastra bucătăriei fără să se ascundă.

Băiatul scăpără o brichetă cu iască şi îşi aprinse un muc de ţigară prăpădit.

— Spuneţi-mi... n-ar fi mai bine să mergeţi numai dumneavoastră ? Pînă acum nu m-am gîndit

la povestea asta cu cei de la paza de coastă și aș prefera să nu am de-a face cu ei.

Ochii limpezi o priveau cu stăruință.

— Bine, fie, o să-i transmit lui Yves Kerdrel ceea ce mi-ați spus.

Omul o aprobă făcînd un semn din cap.

— Mai degrabă lui Leroy, dacă nu e prea departe.

Ea îi aruncă o privire indiferentă. El îi zîmbi amical.

— Dar repede. Spuneți-i că prietenul său Le Garrec vrea să-l vadă urgent. Știe el unde.

O mișcare. Îi întinse portofelul, deschis :

— Uitați-vă bine la buletinul meu de identitate... Tréarz. Spuneți-i numele meu și va ști că vin din partea lui Le Garrec.

Annick se destinse și fața i se lumină. Fără să-și dea seama de ce anume, avea încredere în acest necunoscut. Totuși îi era imposibil să dea în vileag că un anume Jean Leroy există într-adevăr.

— Așteptați-mă aici. Voi merge să vorbesc cu Yves Kerdrel. Și dacă-l cunoaște pe acest domn Leroy... și dacă acest domn vă cunoaște...

Tréarz ridică din umeri. Ochii săi evitau să se mai uite la fată.

— Îl cunoștea numai pe fratele meu. Pe fratele meu care a fost ucis ieri...

Leroy își strînse uneltele de pescuit. Nu scăpa însă din ochi pe nemții care se opriseră lîngă vas.

— Cît îți mai trebuie ca să termini cu nisipul ?

Cu picioarele răscrăcărate, de sus de pe chei, subofițerul îl cîntărea din priviri pe Le Guen. La șold îi atîrna un pistolet.

— Știu eu ?... Două ore... trei... Poate chiar mai mult.

Bătrînul mugea, incapabil să-și ascundă dușmănia.

— Am o pană de motor. Și numai cu lopețile nu putem descărca mai repede.

Sentinela asculta plictisită. Îl cunoștea bine pe bătrîn, cum de altminteri îl cunoștea toată lumea.

— Mă tot uit la voi de azi-dimineață. Nu prea munciți.

Subofițerul se uită la ceas și își încruntă sprîncenele.

— Pînă în două ceasuri trebuie să părăsiți cheiul. Interzis să stați aici pe timpul nopții, interzis să lucrați.

— O să terminăm mîine, îi răspunse Le Guen cu vocea ascuțită.

Fiii săi așteptau în liniște, proptiți în lopeți.

— Nu ! Cheiul mereu murdar cu nisipul vostru. Amiral nu mulțumit dacă vede.

Un zîmbet ironic.

— Imediat la treabă... *Schnell !* Dacă nu goliți nisip pînă la noapte spun să vă ia autorizația. Pînă atunci stau aici... Vreau să văd.

— E nisip pentru organizația Todt ! urlă bătrînul. O să mă plîng și...

Se opri brusc. Dintr-un salt subofițerul fu pe vas... cu cizmele tocmai pe ascunzătoare !

Leroy își luă desaga la spinare. Îl prinse un tremurat pe care nu și-l putea stăpîni. Palmele îi erau umede.

„E de-ajuns să scormonească puțin..."

Știa că un strat de nisip foarte subțire acoperea adăpostul sub care se ascundeau aviatorii. Trei americani dintre care cel mai vîrstnic nu împlinise încă douăzeci și cinci de ani.

Ar fi fost de ajuns să scurme puțin cu călcîiul. Ascunzătoarea ar fi ieșit la iveală... strigăte... năvala gărzii maritime. Cei trei Le Guen n-ar fi avut nici o șansă de scăpare... și după opt zile : plutonul de execuție.

Leroy își înfundă mîinile în buzunare. Inima îi bătea puternic. Și Kerdrel care stătea acolo, cu pumnii strînși ! De ce nu pleca o dată ? De ce nu pleacă ?

„Le Guen n-o să vorbească", își spuse el în timp ce gîndurile i se învălmășeau în minte.

Se îndreptă încet spre bicicletă. Era transpirat de enervare.

„Nimeni nu mai poate face nimic pentru ei", conchise el.

I se făcu scîrbă. Și totuși singura lui datorie era să fugă dacă situația lua o întorsătură proastă. Cei trei Le Guen nu s-ar lăsa prinși fără să se bată, și nu aveau decît lopețile... iar Kerdrel, pumnii. Kerdrel, la fel, n-ar ezita nici o clipă.

„Dar de ce dracu' nu o ia din loc. Nu se mai gîndește nici măcar la aviatorii pe care-i are pe bordul pescadorului" !

— Hai, la treabă... Imediat !

Kerdrel era neclintit ca o stîncă. Cei trei Le Guen nu mișcau nici măcar un deget.

— N-auziți ?... *Schnell !... Schnell !*

Subofițerul era turbat de mînie. Mateloți nemți, care umblau pe-acolo fără treabă, se apropiară curioși. Plecîndu-și capul, bătrînul Le Guen scoase un oftat și puse mîna pe lopată. Încăpățînați, fiii îi înfruntau pe nemți cu privirea. Ceva de nedefinit stăruia în atmosferă, ceva ce-i încremeni pe spectatori și le îngheță zîmbetele pe buze.

— Jean !

Leroy se-ntoarse cu fața scăldată de sudoare. Foarte palidă, Annick se apropia urmărind înfruntarea dintre neamț și căpitanul vasului.

— Ce se petrece ?

El abia își mai recunoscu propria-i voce :

— Nemții îi cer lui Le Guen să-și descarce nisipul pînă la căderea nopții.

Ochii verzi îl priveau cu atenție.

—... Și sub nisip...

Acum nu mai putea păstra taina numai pentru el. Ce-ți mai rămîne de făcut, atunci cînd nu poți acționa, decît să te destăinuiești unui om de încredere ?

— ... Sub nisip sînt aviatorii americani.

— Doamne sfinte ! exclamă ea, aproape țipînd, dar nimeni nu-i băga în seamă pe cei doi.

— Nu putem face nimic, Annick. Singura salvare ar fi ca nemții să-i bage la pușcărie pentru injurii... Dar se pare că nu prea dau importanță insultelor.

O privi cu mirare pe Annick care-l strîngea de încheietura mîinii.

— Stai aici, Jean. O să vezi imediat.

— Annick ! Să nu intervii !

Dar ea alerga de-acum de-a lungul debarcaderului. Leroy se crispă în așteptarea dezastrului. Tocurile fetei pocneau pe granitul umed.

— Yves !

Nu putea deslușI ce-i spune lui Kerdrel în timp ce îl luă de braț. Dar Kerdrel și cei de pe vas înțelegeau perfect cuvintele bretone, cu consonante contrastante.

Armel Le Guen scoase un strigăt de furie, îl împinse pe subofițer cu dosul mîinii și dintr-un salt fu pe debarcader. Uimiți, spectatorii se dădură la o parte : se retrase chiar și sentinela.

— Ticălosule !

Cu ochii măriți de mirare, Leroy îl văzu pe Armel Le Guen cum îl ia de piept pe Kerdrel. Annick țipă cu o voce ascuțită. Pleoscăitul unei palme... Tînărul Armel nu și-a drămuit lovitura ! Annick se clătină.

Subofițerul urla în germană și în franceză. Nimeni nu-l asculta. Cel de-al doilea Le Guen sări și el în ajutor, îmbrîncindu-l pe gradat în trecere.

Cei trei se încăierau acum pe chei, în mijlocul unui cerc de admiratori. Injurii... o ploaie de lovituri. La ferestrele amiralității furierii se îngrămădeau, făcînd mare haz.

— Armel !... Lasă băiatu-n pace... Ești un nătărău gelos, urlă bătrînul.

Gesticula, luînd drept martori pe francezi și pe nemți, fără deosebire. Ostenit de cît a tot răcnit, subofițerul chema ajutoare cu gesturi disperate. Dinspre postul vecin, veneau în fugă vreo cîțiva soldați de la paza maritimă.

Fără șovăială, Annick îl apucă de braț pe gradat.

— Domnule, ăștia au pică pe logodnicul meu. S-au mai bătut cu el de vreo cîteva ori.

Leroy simți cum i se taie picioarele și se așează pe o piatră. Ce fată afurisită !

Foarte măgulit, subofițerul salută și luă o atitudine plină de importanță.

— Băieți răi... Nu vor muncește... La închisoare o noapte !

Leroy privea cum băieții lui Le Guen sînt luați pe sus. În ciuda ghionturilor pe care le încasau, cei doi înjurau cît îi ținea gura.

— Sînt niște nemernici ! strigă Le Guen.

Aruncă lopata și începu să tragă cu nădejde din sticla de cidru.

CAPITOLUL VI

Grupul de maquisarzi bătea pasul pe loc, fără grabă.

— Cum mai e la Londra ? întrebă Leroy.

Maiorul Le Garrec se uita cu dușmănie la crîngul umed care părea sinistru în întunericul ce se lăsa.

— Prost. Din ce în ce mai multe ruine, mai mulți morți, dar populația se ține bine.

Chemă cu un gest pe un om care nu avea de loc o atitudine militărească.

— Riou, poți să-ți regrupezi oamenii... Ai mei sînt dincolo și o să vă schimbe.

Șeful grupului își ridică pistoletul care-i atîrna pînă la genunchi.

— E căpitanul Riou a cărui grupă de maquisarzi se ocupă de expedierea aviatorilor.

Leroy îi strînse mîna cu căldură.

— Îmi pare bine de cunoștință.

Sub un fag, un partizan potrivea cureaua de la pușca mitralieră. Piloții stăteau lîngă el, umbre confuze, neliniștite.

— Ei bine, trebuie să plec, spuse cît se poate de liniștit Riou.

Le făcu aviatorilor un semn cu mîna.

— Noroc !

Maquisarzii o porniră imediat și se afundară în desiș într-o liniște desăvîrșită. Nu se auzea nici măcar o ramură trosnind sub pașii lor.

— Iată ce-nseamnă să te contopești cu natura, aprecie Le Garrec.

Își drese vocea și mormăi :

— Madec !

Fostul subofițer apăru imediat de parc-ar fi ieșit dintr-o trapă.

— Madec, îți predau conducerea grupului de partizani. Conduci aviatorii la locul prevăzut. Ne revedem mîine.

Fără să mai aştepte răspunsul, Le Garrec îl luă pe tînăr de braţ.

— Hai, Leroy. Avem de discutat, iar Madec se poate foarte bine lipsi de noi.

Ajunseră foarte repede la o cărăruie pe care Leroy n-ar fi putut-o descoperi nici la lumina zilei. Începură să meargă mai repede şi, din cînd în cînd, drumul le îngăduia să păşească unul lîngă altul.

— Dacă nu vezi nici un inconvenient, domnule maior, noi am putea îmbarca piloţii chiar mîine. Nemţii l-au băgat la închisoare pe unul din băieţii lui Le Guen, dar asta nu-i o piedică. Bătrînul şi celălalt băiat vor fi la post, la bancul de nisip, aşa cum era prevăzut.

Cu ochii la pîndă străbăteau o pădure care părea interminabilă.

— N-o să îmbarcaţi nimic ! răspunse Le Garrec.

Tuşi uşor din dorinţa puerilă de a vedea ce efect a produs.

— I-am dat ordin lui Madec ca începînd de astăzi aviatorii să fie conduşi printr-o altă filieră, spre un loc de îmbarcare diferit. Mai mult nu e nevoie să ştii.

Maiorul schimbă direcţia apucînd-o pe o cărare şi mai puţin vizibilă decît cea pe care o urmaseră pînă atunci.

— O să ne terminăm seara la niște prieteni, la ferma Tréarz.

De data asta în liniște, mai înaintară timp de o jumătate de oră.

La un semn de-al lui Le Garrec se opriră, prudenți, la mică distanță de o construcție scundă ce părea strivită sub acoperișul ei de paie. Un cîine scheuna zăngănindu-și într-una lanțul. În aer stăruia un puternic miros de bălegar și de pămînt de pădure.

— Și mie... ce ordin îmi dai ?

Le Garrec îi aruncă o privire fugară.

— O să afli îndată... Așteaptă numai o clipă.

Brusc, la zece pași de ei apăru o siluetă.

— E cineva pe-aici ?

— Eu, Le Garrec ! anunță maiorul fără să ridice tonul.

Leroy îl urmă, atent la cîini.

*

„Aș vrea să fie mîine“, își spuse cu candoare Kerdrel.

Pescadorul se cutremura, zguduit de pulsațiile dieselului.

Kerdrel strîngea cu amîndouă mîinile roata cîrmei care fremăta împreună cu întregul vas.

— Normal ! comandă el cu buzele lipite de cornetul acustic prin care comunica direct cu mecanicul.

Pescadorul tresări, mărindu-şi viteza. Apa şuiera pe lîngă carcasa, reparată grosolan, a vasului *Notre-Dame-de-la-Mer*.

La proră un matelot conştiincios făcea colac odgoanele care şiroiau de apă. Vas mic, echipaj restrîns. Un mecanic, doi mateloţi... şi Kerdrel, căpitanul vasului, care făcea cît patru.

— E cinci. La şase vom trece prin faţa fortului Groix... la şapte, pe la Belle-Ille.

Matelotul care era alături de el se agita într-una, foşnindu-şi impermeabilul.

— Mai aşteaptă puţin... Deocamdată abia ieşim din şenal.

Kerdrel ridică din umeri.

— Ştiu. Loïs, hai, ţine tu cîrma.

Ghemuit în cabina minusculă, Kerdrel îşi aprinse pipa, camuflînd flacăra.

— Ia zi, Loïs... Nu te-a luat cu tremurici cînd au controlat vasul ?

Marinarul rîse cu poftă.

— M-a cam luat, de ce să te mint... mai ales atunci cînd subofiţerul a început să cotrobăiască peste tot. Păcat că iar a venit unul nou, pentru că bătrînul Hermann ne lăsa în pace.

Rîseră amîndoi ; se simţeau uşuraţi căci acţiunea era în plină desfăşurare.

— Nici eu nu mă prea simţeam în largul meu, spuse Kerdrel cu modestie.

Notre-Dame-de-la-Mer se cufundă cu botul în apă dar se redresă imediat cu multă uşurinţă. Valul trecu fără să-i pricinuiască vreun necaz.

— Cred că englezii noştri o să-şi verse şi maţele, comentă matelotul.

Cîrma se învîrtea uşor între mîinile lui crăpate.

Kerdrel fuma cu mîinile în buzunare.

„Afurisită treabă mai facem", gîndi el.

Întorcîndu-se, abia mai putea zări fortul Port-Louis. Şenalul era departe...

— Ţine-o mai la dreapta. Prea tragi spre babord.

O briză puternică se infiltră în cabină agitîndu-le mantalele impermeabile în fluturări sonore. Cablurile răsunau sub degetele vîntului.

Baliza de la Trois-Pierres defilă la babord. Marea era agitată şi muşca furioasă turnul care ghida navele. O tălăzuire înspumată îl înconjura ca un guler de dantelă.

— Trage uşor spre tribord.

Apăru şi insula Saint-Pierre. Aceeaşi clocotire alburie împroşca stîncile şi plaja cea minusculă.

În faţa pescadorului începea să se contureze silueta insulei Groix. O masă prelungă de faleze

și de plăji aproape inaccesibile. Dincolo de Groix începea largul și mai departe, foarte departe, punctul de întîlnire.

— Șefule !... Șefule !...

Kerdrel îl dădu la o parte pe matelot și apucă el însuși cîrma. Observase și el semnalele luminoase. Apeluri scurte, poruncitoare, pe care le cunoștea orice marinar.

— Stop ! strigă Kerdrel în cornet.

Pulsațiile motorului slăbiră, transformîndu-se într-un freamăt imperceptibil. Înaintînd din inerție, pescadorul se clătina în voia valurilor.

— Un vas de patrulare ! Coboară, Loïs, și anunță-i pe englezi... Să fie liniște.

Omul dispăru, coborînd pe scara verticală. Cel de-al doilea matelot îi luă locul în cabină. Părea neliniștit.

— Fără panică, porunci căpitanul... Nu e prima oară cînd ne controlează.

Un proiector îi orbi cu lumina lui albă și se stinse imediat. Un megafon invizibil bîzîi o clipă, apoi rîgîi :

— Hooo !... Hooo !... *Notre-Dame-de-la-Mer*, opriți !... Controlăm vasul.

Orbit, Kerdrel închise ochii și îi redeschise cu prudență. Din nou lumina proiectorului, tot atît de scurtă ca și prima oară.

Vasul de patrulare se apropia bubuind neîncrezător. Elicea începu să se învîrtă invers stîrnind un zgomot puternic de apă învîrtejită.

— Ce ne facem șefule dacă...

— Gura !

Pescadorul se cutremură cînd vedeta îl acostă și lemnăria bordului bubui cînd cele două ambarcațiuni se ciocniră.

— O să meargă... fii fără grijă. Spune-le celorlalți să urce pe punte.

Coborî vocea căci văzu un marinar neamț sărind pe punte cu o parîmă în mînă.

— Dacă din întîmplare afacerea iese prost... le dăm la cap. Nu sînt mulți și nu sînt bănuitori.

— Da... și după aia ?

Kerdrel își șterse fruntea de sudoare.

— După aia ?... Direcția Anglia, deșteptule !

Făcu un mare efort ca să rămînă calm. Nu s-a mai pomenit niciodată ca un pescador să atace o vedetă de coastă. Dar prin surprindere s-ar putea face și asta.

„Șansa e de unu la zece", aprecie el cu sinceritate.

— Registrul echipajului !... *Schnell !*

Se aprinse o lanternă. Kerdrel distingea acum fața ofițerului, cu haină impermeabilă, cizme și caschetă galonată.

— Poftim !... Ce Dumnezeu, doar am fost totdeauna în regulă.

Vedea acum perfect și vasul de patrulare. Era o vedetă mare cu suprastructuri joase. Echipată cu o mitralieră grea și tun cu tragere rapidă amplasat pe pivot. Doi marinari cu pistoale automate stăteau lîngă proiectorul stins.

— Nu e vedeta lor obișnuită, îi șopti aghiotantul lui Kerdrel. Dacă se lasă cu încăierare nu știu pe unde scoatem cămașa.

Încercă să fredoneze ceva, dar n-avea chef și se opri simțind că nu-l ține cureaua.

Gradatul verifica registrul.

— Căpitan Kerdrel... Bun... Dar nu văd decît doi mateloți. Unde-i al treilea ?

— La mașină.

Căpitanul vasului urlă :

— Daniel ! Vino aici !

Neamțul se uită în fugă la documente și aruncă o privire asupra actelor de identitate.

— Acum vizita vasului. Ăștia rămîn pe punte... Dumneata vii cu mine.

Kerdrel se îndreptă spre tambuchiu exagerîndu-și șchiopătatul din șiretenie dar și ca să-l înduioșeze pe neamț.

— „Sfîntă Ana... dacă scap îți făgăduiesc...“

Coborînd scara invocă pe marea patroană cu inima bună. Un rîs nervos îi întorcea stomacul pe

dos. Aceeași poveste, la fiecare încercare mai grea din viață... după care, la fel ca ceilalți, uita să-și țină promisiunile. Dar Sfînta Ana îi cunoștea bine pe marinari. Era indulgentă și le ținea cont deschis...

Neamțul inspectă vasul cu conștiinciozitate. Pe punte, doi marinari supravegheau echipajul.

Kerdrel nu-l scăpa pe gradat din ochi și îi pîndea fiecare gest.

— Ia frînghiile astea de aici... Deschide lada... și pe aia... și pe cealaltă.

Era un neamț foarte tînăr. Blond, cu o față care se străduia să pară amenințătoare.

— Deschide trapa asta.

Kerdrel executa docil toate ordinele.

— E cala de pește.

Celălalt se strîmbă îngrețoșat.

— Cam pute, e adevărat, îl aprobă Kerdrel.

— Și acolo ?

Simți cum îl trece un fior prin șira spinării. Neamțul bătea cu pumnul lui înmănușat în peretele de scînduri. Cei șapte piloți se aflau în spatele scîndurilor, într-o ascunzătoare în care n-aveau mai mult loc decît într-un sicriu.

— Aici e cabina mea, de cealaltă parte e sala echipajului.

Deschise în mare grabă ușa cabinei și îl înghionti puțin pe neamț simulînd un exces de zel servil.

„Nu trebuie să-și dea seama cît de groasă e această pretinsă despărțitură".

Prin minte îi treceau mii de gînduri nebunești. Neamțul avea un pistol... ajungea un singur gest ca să i-l ia și...

— Deci de cealaltă parte e cabina dumitale ?

Bătu iar cu pumnul în scînduri. Afurisitul ! Și ceilalți, care în spatele scîndurilor își țineau răsuflarea. Dacă vreunul din ei face cel mai mic zgomot... sau strănută...

— Aș vrea să mai văd o dată cabina dumitale.

De ce zîmbea ironic ? La ce se gîndea puștiul ăsta care-și dădea aere de amiral ?

— Cum vreți, murmură Kerdrel.

„Dacă treaba se încurcă, asta se va întîmpla în următoarele două minute".

Fața i se acoperi de sudoare. Intră primul în cabină. Se auzi o explozie surdă care îl pironi locului. Neamțul ridică instinctiv privirea.

O altă bubuitură surdă... Și încă una. Puntea vibră de bocănitul cizmelor. Un uruit înfundat părea că umple cabina strîmtă.

— Bombardament ! strigă Kerdrel.

Cu pași greoi îl urmă pe ofițerul care urca scara în fugă. Noaptea era iluminată de focul antiaerienei de coastă. Zeci de proiectoare măturau cerul înnourat.

O bombă cobora, undeva departe. Șuieratul ei prelung se amplifica din secundă în secundă înainte de a se termina printr-o explozie înfundată și puternică. Alte bombe o urmau amestecîndu-și exploziile cu bubuitul tunurilor antiaeriene. Foarte sus se auzea uruitul liniștit al bombardierelor.

Nemții nu se mai interesau acum de pescador. Manevrat de doi servanți, tunul cu tragere rapidă pivotă îndreptîndu-și țeava spre cer.

— Putem pleca ? strigă Kerdrel cu o voce gîtuită.

Dar un matelot și dezlegase parîma. Din două salturi ofițerul fu pe bordul vedetei. Un gest cu mîna care putea să însemne orice.

— Haideți, băieți... o ștergem, mormăi Kerdrel care simțea că i se taie picioarele.

Vedeta se retrăgea cu toată viteza. Nemții nu se mai interesau decît de cerul constelat de flăcări, de tunetele furtunii dezlănțuite de oameni.

— Dacă-i povestesc bătrînei mele chestia, precis că aleargă să aprindă o lumînare de cinci kilograme la statuia sfintei Ana ! exclamă un matelot.

Mecanicul cobora scara. Pe fața lui lividă se mai citea încă spaima, dar din bravadă strigă :

— Ce, Loïs, mai crezi în chestii d-astea ? Du-te naibii !

Motorul începu din nou să duduie iar pescadorul se cabră pe talaz.

Prin „bigofon“, Kerdrel își înjură într-una mecanicul pînă la punctul Groix.

*

— La ora asta cred că aviatorii sînt în siguranță, aprecie Le Garrec privindu-și ceasornicul.

Se descheie la haină, puse alături de el revolverul vîrît într-un toc de pînză. Moș Tréarz, cu șapca dată pe ceafă, umplea paharele cu rachiu de cidru.

— O să stați la noapte aici, nu-i așa ?

Le Garrec răspunse afirmativ. Își pierduse cinismul obișnuit.

— Da, Tréarz... Mulțumesc. Dar nu e nevoie să ne pregătești așternutul. Domnul și cu mine avem multe de vorbit.

Fermierul dădu din cap :

— Cum vreți. O să aveți liniște fiindcă nemții nu vin niciodată pe aici. Și dacă din întîmplare ar veni, vă pot ascunde cu ușurință. De altminteri fiul meu e pe afară cu cîinii și face de pază.

Băură o dușcă de rachiu. Pe geamuri șiroiau picături mărunte de ploaie. Ferma era cufundată într-o tăcere de vată.

— Acum vă las, spuse Tréarz.

Își puse paharul pe masă și se duse lîngă femeile așezate de-o parte și de alta a vetrei. Doamna Tréarz era mărunțică și purta un șal negru peste

părul cărunt strîns în coc. Cealaltă femeie, cu bonetă, era foarte bătrînă, zbîrcită, cu riduri de la frunte pînă în vîrful degetelor. Era îmbrăcată într-o rochie neagră, grosolană, dar avea un șorț apretat și strălucitor. Leroy nu reușise să surprindă privirea ochilor ei strîmți, două fente subțiri, tăiate în obrazul smochinit.

— Bunica știe ce s-a întîmplat cu nepotul ei ?

— Mama ? Desigur.

Le Garrec se juca cu paharul. Gînditor. Dar și încăpățînat.

— Ce i-ați spus ? C-a fost un accident ?

Maiorul își încruntă sprîncenele.

— I-am spus adevărul. E mai bine așa.

Leroy înghiți o picătură de alcool și se înfioră.

— Ce spun bătrînii Tréarz ?

În ochii maiorului licări un fulger. Amărăciune ? Orgoliu ? Sau poate și una și alta.

— Nimic. Așa-i războiul. Și prin părțile noastre lumea s-a obișnuit cu el. Ar trebui să știi.

Leroy își goli paharul cu un gest brusc și privi furiș în jurul lui.

Imensa încăpere era luminată numai de focul care mocnea în vatra înnegrită de funingine. Mobilierul era simplu, fiind compus din mese rustice și lăzi vopsite care serveau drept scaune. Un bufet plin cu farfurii de faianță de Quimper care n-au fost folosite niciodată. Un pat închis de jur-

împrejur cu draperii grele. Iar pe cămin, portrete și decorații sub geamuri de sticlă.

Pe perete o pendulă mare de bronz împodobită cu figuri alegorice, și jerbe de grîu care luceau ca aurul.

— De ce nu se duc la culcare ?

Le Garrec îi aruncă o privire aspră.

— Pentru că sîntem noi aici. Stau și veghează... Știu că noi luptăm și că în ciuda aparențelor fiul lor mai mare e împreună cu noi.

Leroy înghiți în sec. Ambianța, atmosfera oarecum ireală îl sufocau. Nu reușea să se obișnuiască cu tăcerea, cu resemnarea acestor oameni care acceptau fără să crîcnească rănile pricinuite de războaiele succesive... De altminteri nici nu aveau nevoie să aștepte războaiele. Presa locală publica în fiecare zi anunțurile de deces, moartea băieților din Bretania rămași pentru totdeauna în cine știe care colț de lume de prin colonii... sau care și-au aflat „mormîntul în apă“ în timpul unei furtuni. Marinari, pescari, soldați... fiecare an își avea contingentul lui. Așa era de cînd lumea, iar în ferme sau în barăcile pescarilor se adunau din an în an tot mai multe portrete, țepene și naive, tot mai multe cruci atîrnate de panglicile lor mohorîte.

Bătrîna se ridică în tăcere și aruncă un braț de vreascuri în vatră. Leroy se întoarse ca să vadă

fața veștejită care nu reflecta nimic altceva decît lumina flăcărilor.

Maiorul își aprinse o țigară. Dominînd-o pe bătrînă cu talia lui înaltă, Tréarz împingea vreascurile în foc cu vîrful sabotului.

— M-am întîlnit cu un șef la Londra. Șefii cei mari ți-au aprobat planul de atac împotriva submarinelor.

Leroy își aprinse și el o țigară. Maiorul îl privea pe deasupra sticlei de rachiu.

— Nu știam că te-a interesat planul meu, bîigui tînărul. De ce nu mi-ai spus nimic ?

Le Garrec nu luă seama la întrebare.

— Specialiștii au pregătit cîteva încărcături care ne vor fi parașutate la cerere. Va fi puțin cam greu, mai ales din pricina containerelor de transport, dar oricum, ele nu vor ocupa mai mult loc decît aviatorii.

Un zîmbet fugar.

— Planul dumitale prevede o acțiune la care trebuie să participe doi oameni. Bănuiesc că vrei să-l folosești pe Kerdrel.

— Exact.

— I-ai vorbit despre asta ?

Leroy trăgea cu furie din țigară, cu gîndurile departe.

— Îi voi spune în ultimul moment, dar sînt sigur că mă va ajuta. În ce-l privește pe Le Guen,

lui n-o să-i spun nimic. Dacă-mi pune întrebări o să-l fac să înțeleagă că treaba lui e să se ocupe de transport, nu de ceea ce transportă.

Cu coatele proptite de masă, Le Garrec îl asculta cu atenție.

— Perfect, Leroy. Perfect. Știi că Londra e profund preocupată de problema asta. Pericolul submarin rămîne o chestiune capitală, iar *U Boots*-urile continuă să facă ravagii printre convoaiele noastre ; tonajul pe care îl trimit la fund e încă ridicat ; și asta poate duce la stocarea materialului american în Anglia.

Unul din cîinii lui Tréarz intră în încăpere și începu să-i miroasă pe cei doi, mîrîind răgușit. Maiorul îl mîngîie cu mîna, distrat.

— La Londra se apreciază că orice mijloc e bun. Important e să dăm la fund cît mai multe submarine.

Membrii familiei Tréarz nu puteau auzi ce se vorbește, totuși coborî vocea :

— Ai cîștigat, Leroy. Dar să știi că în ziua în care mi-ai expus proiectul dumitale, tare aveam poftă să-ți rup gura...

Vorbea pe un ton mînios, dar expresia feței dezmințea vorbele.

— ... Și eu care credeam : Leroy ăsta e un tip formidabil. Cît ai bate din palme a pus la punct

o mucra, a găsit mijloace de transport pentru aviatorii mei... Fir-ar să fie !

Leroy îl aprobă.

— Am fost trimis în Franța ca să distrug submarine. Dar cînd Londra m-a scos din cauză a trebuit să găsesc argumente convingătoare ca să repun această problemă pe tapet. Fii sincer și mărturisește că te-ai alăturat ideii mele numai pentru că am dovedit că e posibil să transportăm bombele !

Le Garrec se întinse. Banca era tare și îl durea șezutul.

— Da, da... Și-acum iată-mă dintr-o dată în întregime axat pe misiunea dumitale.

Își reținu rîsul.

— Eu, un pifan... ocupîndu-mă de lupta antisubmarine. Asta-i bună !

Clipi ironic.

— Știi de ce a acceptat Londra planul dumitale cu atîta grabă ?

Leroy dădu din cap. Pe fața lui severă se vedea o ușoară umbră de amărăciune.

— Bănuiesc. Nu-i nevoie de prea mulți oameni... cîteva bombe cu care nici ei nu știu ce să facă. Și dacă afacerea iese prost, n-au pierdut mare lucru.

— O să reușească ! afirmă Le Garrec.

Luă o atitudine dîrză ca să-și disimuleze sentimentele.

— Kerdrel și dumneata sînteți la post. Bombele cu explozie întîrziată ne vor sosi cît de curînd. Ai mînă liberă, dragul meu... și binecuvîntarea marinei ! A noastră !

La fereastră apăru figura încruntată a tînărului Tréarz. La gestul interogativ al maiorului, răspunse cu un semn din ochi liniștitor.

— Îi îngheață fundul, bietul băiat.

— Și-acum ce ordin îmi dați, domnule maior ?

Pe fața mare a lui Le Garrec apăru un zîmbet.

— Ești mereu țeapăn ca o prăjină, Leroy. Doamne Dumnezeule, dar cînd o să-ți lepezi înfățișarea asta de catarg ? Poate că numai cînd vei fi la zece metri sub apă cu o bombă în labe.

Se lăsă într-o rînă, căutînd pachetul de țigări care-i căzuse sub masă. Ciinele care se instalase acolo protestă, mîrîind.

— Pune-ți planul la punct. De îndată ce e gata, cer să ne parașuteze încărcăturile. După aceea te descurci singur.

— Am înțeles. Am să iau măsurile necesare.

Leroy își exagera atitudinea lui emfatică, stăpînindu-și agitația care se strecură în el cu imagini nebunești, neverosimile. Era o agitație foarte apropiată de teamă.

Zmulgîndu-se din gînduri, se uită la ceas.

— Lungă mai e noaptea asta pentru Kerdrel. Nu știu cît aș da ca să fiu și eu cu el.

Le Garrec îl aprobă din cap cu înțelegere.

— Te cred... Ceea ce mă neliniștește pe mine e întîlnirea lui, în mijlocul mării, cu submarinele britanice... Pentru prietenul dumitale asta se întîmplă pentru prima dată.

— Kerdrel e un excelent navigator și nu va rata întîlnirea.

Vreme de cîteva minute nu mai spuseră nimic. Fața sobră a maiorului se ilumină brusc.

— Trebuie să reiau contactul cu ofițerul de legătură. Am convingerea că am găsit un excelent mijloc de a sprijini acțiunea dumitale, în timpul cînd îți cari bombele la Kernével.

Le Garrec se întrerupse privind la femeia care se apropia.

— O să vă fac o cafea, domnilor, numai să știți că nu e veritabilă.

Doamna Tréarz aștepta dreaptă și foarte gravă. Degetele ei subțiri răsuceau mașinal un capăt al șalului în care era înfășurată.

CAPITOLUL VII

Cafeneaua „Pescărușul", cu draperiile ei grele, trase cu multă grijă, părea o oficină suspectă. Ra-

ali trecători de pe strada Plăjii nu puteau zări nici o rază de lumină.

Căpitanul Le Guen deschise brutal ușa, în parte cu umărul, în parte cu piciorul. Un pescar care stătea gînditor în fața unui pahar de cidru strigă : „Închide ușa !“, dar fără să-și facă iluzii. Politicos, Le Guen o închise cu călcîiul.

— Bună seara la toată lumea !

Se propti cu coatele de tejghea aruncînd celorlalți consumatori o privire piezișă.

— Nu prea ai clienți, Phine.

Patroana localului ștergea fără grabă paharele. Joséphine Tromeur nu purta bonetă și părul ei cărunt și creț se înfoia ca o minge deasupra unor obraji care făceau cinste Normandiei.

— O să vină ei după război, afirmă ea optimistă.

Lăsă de o parte cîrpa și paharele și întinse peste tejghea două brațe care l-ar fi pus pe gînduri și pe Tugdual, campionul de lupte bretone.

— Ce vrei să iei, Aimé ?

Bătrînul făcu o grimasă.

— Un păhărel. Nu-i prea cald în seara asta.

Scoase un portofel diform.

— Dă-mi și rația de tutun, uite tichetele. Ai tutun negru ?

Se cutremură amintindu-și de țigara din tutun blond pe care i-o oferise Leroy cu cîeva zile în urmă. Țigară englezească.

„A dracului de greţoasă!“ își aminti el rîzînd în sinea lui.

Luă în mare grabă tutunul și deschise imediat pachetul.

„Da, ăsta zic și cu tutun pentru bărbaţi!“

Zîmbi mulțumit și începu să se uite prin sală cu mai mult interes. Mereu aceleași figuri. Marinari care așteptau ora la care era gata supa de pește — masa lor de seară... și, de cele mai multe ori, și cea de prînz.

Stăteau la mese cu sticla de cidru în față.

Erau și marinari nemți. Soldați și furieri de la statul-major și de la paza de coastă. Pe fețele tuturor se citea același plictis.

— Phine, văd că astă seară ai tras draperiile foarte devreme.

Femeia se apucă iar de șters paharele. Din bucătărie venea un miros puternic de la peștele care se fierbea în niște oale enorme. Sala scundă cu tavanul sprijinit de grinzi era înecată de fumul pipelor și al țigărilor.

— Acum se întunecă devreme și am primit deja două avertismente. Așa că trag perdelele cu o oră înainte...

Ușa scîrțîi. În sală intră un ofițer neamț. Foarte înalt și foarte slab, cu figură de slav cu pomeții proeminenți. Sub sprîncenele stufoase, străluceau doi ochi negri

— Bună seara, doamnă, Vă rog să-mi dați ziarul.

Salută cu un gest din cap pe Le Guen și pe ceilalți consumatori.

— Poftim.

Patroana, cu mîinile ude, îi întinse ziarul cu vîrful degetelor.

Dintr-o dată sala deveni tăcută. Doi marinari germani se ridicară fără zgomot și o șterseră discret din local. Phine dădu din cap cu un aer complice.

Le Guen își goli paharul dintr-o înghițitură și puse o bancnotă pe tejghea.

— Hei !... Le Guen. Stai puțin.

Bătrînul, fără să arunce neamțului nici o privire, trecuse deja pragul localului. În urma lui ușa de deschise vijelios.

— Da' stai omule, pentru Dumnezeu.

Înfipt în mijlocul străzii înguste, Le Guen se uita furios la matelotul care se apropia de el. Omul se clătina puțin, pătruns de frigul umed. O manta albastră de pescar peticită flutura în jurul corpului său sfrijit.

— Ce mai vrei, Tréhin ?

Noaptea se lăsa cu repeziciune, ștergînd puțin cîte puțin contururile radei și ale burgului Locmiquelic, situat vizavi.

— Ia-mă la tine, Le Guen ! Nu pot sta, așa... fără să muncesc... Și nimeni nu vrea să mă angajeze pe vasele pescărești.

Fața lui de un roșu cărămiziu era în parte ascunsă de o șapcă ponosită, prea largă.

— Bei prea mult.

În vocea lui se deslușea o nespusă milă.

— S-a zis cu tine, prietene. De-asta nu vrea nici un căpitan să te angajeze.

Și explodă, incapabil să-și mai stăpînească sentimentele :

— Da' mai oprește-te o dată. De trei ani tot tragi la măsea. Și unde o s-ajungi ? Să crăpi mai repede ?

Celălalt dădea ușor din cap.

— Dacă mă lași să mă îmbarc... n-o să mai beau. Și cunosc bine treaba, la fel de bine ca și pescuitul. Nu-ți aduci aminte ? Cît nisip am scos noi împreună, pe vremuri. Spuneai că nimeni nu e mai bun ca mine la scos nisip din Scorff sau din estuarul rîului Etel.

Le Guen ridică din umeri. Mustața lui stufoasă tremura.

— Știu. Numai de n-ai bea.

Tréhin se apropie și mai mult de el. Duhnea îngrozitor. Pe mîneci era plin de solzi de pește.

— N-o să regreți. Acum tot ai nevoie de un om. Nu-s chiar atît de prost și știu că fiu-tău e la închisoare pentru că s-a încăierat cu Kerdrel. Numai în doi n-o s-o scoateți la capăt.

Le Guen se scobea în dinți cu unghia degetului mic. Era adevărat. Dacă nemții nu-i eliberau băiatul, va trebui să ia unele măsuri. Un al doilea matelot era absolut indispensabil. În primul rînd pentru muncă... dar și pentru a nu atrage atenția. Ar fi putut stîrni mirare faptul că *André-Jean* navighează cu echipaj redus. Flecarii ar pune fel de fel de întrebări.

Le Guen scuipă cu furie un fir de tutun. Era într-adevăr indispensabil încă un matelot. Dar care ? Omul pe care l-ar fi ales trebuia să fie pus la curent... cu toate riscurile pe care și le asuma.

Tréhin ? Da, pe vremuri a fost un om de nădejde. Dar pentru el toate s-au dus pe copcă în ziua armistițiului. În ziua în care *La Tanche* a ridicat ancora din Lorient, încărcat cu băieți care plecau în Anglia.

Tréhin era pe plajă, înconjurat de familii îndurerate, de curioși. Fostul pușcaș-marin era plin de mîndrie. Fiul său, singurul său fiu, se ducea la luptă împreună cu ceilalți. Urla și-i înjura vesel pe cei care păreau că se îndoiesc de victorie. Și

totuși în ziua aceea armata franceză nu mai era decît o amintire.

La Tanche nu reușise să treacă dincolo de Groix.

O mină aruncată în timpul nopții dintr-un avion sau lansată de un submarin. Formidabila explozie s-a repercutat multă vreme de-a lungul țărmului, încremenindu-i de groază pe bărbații și femeile de pe plajă. Supraviețuitorii se puteau număra pè degetele de la o mînă... dar fiul lui Tréhin nu făcea parte dintre ei.

— Bună seara, domnilor.

Ofițerul ieșea din local cu ziarul sub braț.

— Gura ! murmură Le Guen.

Dar celălalt privea spre radă.

— Uită-te la ei... Ticăloșii !

Pe apa întunecată un submarin aluneca majestuos, cu contururile estompate puțin de ceață. Echipajul era aliniat pe punte, un șir de siluete în poziție de drepți.

— Onorul la amiral ! mormăi Le Guen care, marinar din născare, se simțea totuși emoționat de acest spectacol.

Beția lui Tréhin părea că se risipește ca prin farmec. Fața lui încăpățînată se întoarse spre neamț.

— Și pavilioanele alea ridicate ? Tot atîtea vase scufundate. Asta o spun ei... Dar nu-i adevărat... Nu-i adevărat !

Se trînti o uşă. Phine apăru în stradă, legănîndu-şi braţele ca un bărbat.

— Aimé... du-l să se culce.

Îşi încrucişă braţele şi se adresă ofiţerului :

— Nu luaţi în seamă ce trăncăneşte. E un bătrîn şi unicul lui băiat a fost... omorît de voi.

De emoţie, respiraţia îi era şuierătoare. Ofiţerul dădu din cap ; nu era ostil.

— Ştiam, doamnă.

Salută scurt. Se îndreptă, mergînd greoi, din pricina unui picior pe care-l tîra.

„Nici n-are treizeci de ani", gîndi Le Guen.

Cu mîna lui solidă îl apucă de braţ pe Tréhin care tremura.

Dar Tréhin nu vedea decît submarinul ce defila prin faţa amiralităţii. În cîteva minute va ajunge la bază, îl vor primi cu fanfara... cu flori. Vor fi şi femei.

— S-ar putea ca tocmai ăsta să fi lansat mina, gemu el stăpînit de ideea lui fixă.

Le Guen îşi încruntă sprîncenele. Se uita după ofiţerul care se îndrepta spre statul-major. Rănit pe o vedetă aruncătoare de torpile la Dunkerque... ca şi Kerdrel... Drace, drace... Un marinar care desigur n-are de ce să fie mîndru. Păcat !

— Ei, hai. Te duc pîn-acasă.

O salută pe Phine făcîndu-i cu ochiul.

— Mă Tréhin... Dacă n-ai mai bea, brută ce eşti !

*

Iarba udă le trecea dincolo de glezne. Le Garrec tropăia pe loc.

— Douăzeci de minute întîrziere... Ce naiba fac englejii ăştia ?

Îşi ridică gulerul canadienei şi înjură cînd stropii de apă îi alunecară pe ceafă în jos.

O burniţă deasă îneca peisajul nocturn. Păduri, livezi de meri. Nici o casă, nici o rază de lumină.

Maiorul îl căută din ochi pe Leroy şi îl chemă cu un gest.

— Aş fi preferat să nu te vîr în afacerea asta, dar m-am gîndit că e totuşi util să cunoşti chestiile astea de paraşutaj în cazul în care mie mi-ar fi imposibil să fac această treabă în continuare. Cu Riou o să te înţelegi, desigur, foarte bine.

— Da. Băiatul mi-a făcut o foarte bună impresie. Numai că tare mai voia să ştie ce aşteptăm să ni se paraşuteze. I-am spus că e vorba de aparate de radio.

Le Garrec zîmbi. La cîţiva metri mai încolo, radioul bîzîia din cauza umezelii. Partizanii erau invizibili.

— Bine ai făcut. Dar Riou n-o să se lase păcălit.

Nerăbdător, maiorul bătea cu călcîiul în pămîntul care mustea de apă.

— Fiecare cu meseria lui. Cu cît cineva știe mai puțin, cu atît se poartă mai bine. De altminteri, Thomas și maquisarzii săi nu sînt aici decît ca să protejeze paraşutarea. Ce-i în containere nu îi privește.

Tresăriră amîndoi : se auzi un țipăt prelung, aproape omenesc.

— E o cucuvaie, rîse Le Garrec, puțin surprins totuși.

În ciuda întunericului, Leroy observă că ofițerul pălise.

Dintre arborii din apropiere apăru o umbră care veni lîngă ei fără zgomot.

— Sînt în întîrziere cu aproape o jumătate de oră, domnule maior.

Căpitanul Riou nu purta nici un însemn al gradului. Foarte tînăr, cu capul descoperit, fără să-i pese de ploaia care-i uda părul pieptănat cu grijă, părea un mic moșier care-și inspectează proprietatea. La șold avea un pistolet.

Cu mîinile în buzunare, Le Garrec privea dezgustat la cerul acoperit.

— Știu... Și ce vrei să le fac ?

Celălalt își consultă ceasul.

— Dacă pachetele nu vă sosesc într-o jumătate de oră, n-o să mai puteți ajunge în sectorul

pe care vi l-ați ales pentru la noapte... și gîndiți-vă că aveți de traversat trei drumuri importante.

Maiorul nu-i răspunse. De treizeci de minute numai la asta se gîndea.

— Ce e ?

O umbră se apropie în fugă. Riou făcu vreo cîțiva pași și îi ieși în întîmpinare.

— Un mesaj pentru dumneavoastră, domnule maior, se mulțumi el să spună, revenind lîngă cei doi.

Fără să scoată o vorbă, Le Garrec se ghemui în dosul unui tufiș. Lumina unei lanterne oarbe licări cîteva secunde.

— E vorba de paraşutare ? întrebă Leroy în şoaptă.

— Nu ți se poate ascunde nimic.

Încîntat, Le Garrec se ridică.

— ... Paraşutarea întîrzie cu două ore din pricina plafonului prea coborît.

Începu să înjure printre dinți, jumătate în franceză jumătate în bretonă.

— Bun, și ce facem ? întrebă șeful maquisarzilor.

— Aşteptăm. Ce-am putea face altceva ?

Partizanii și Leroy se priviră, cuprinși de aceeași îngrijorare. Îndată răsună vocea furioasă a șefului.

— Inutil să-mi atrageți atenția. Vom fi obligați să facem transportul în timpul zilei... și nici nu poate fi vorba să așteptăm pînă noaptea viitoare. Coletele trebuie să ajungă la fermă pînă diseară.

Și întorcîndu-se spre Riou :

— Dragă băiete, misiunea dumitale s-a terminat... Sper să te reîntorci în zona ta fără prea mari greutăți.

Maquisardul ridică din umeri și rîse ușor.

— Vă convine sau nu... eu vă voi escorta pînă la drumul dinspre Plouay.

Se pregătea să plece dar se întoarse spre ei ironic :

— Pentru o parașutare obișnuită trimit o secție. În noaptea asta am primit ordin să trimit trei. Nu știu ce aveți în coletele alea, dar tare m-aș necăji să li se întîmple ceva.

*

Ploaia încetase, dar norii groși mai pluteau încă foarte aproape de pămînt. Vîrful clopotniței din Larmor era învăluit într-o pîclă cenușie.

— Credeam că o să stai toată ziua în băcănia asta, bodogăni Kerdrel.

— N-aveai decît să intri și tu !

Annick era înfășurată de sus pînă jos într-un impermeabil albastru cu glugă. Cîteva șuvițe de păr rebele fluturau în suflul brizei sărate.

— Nu-mi place să merg prin prăvălii... Hai, vino, vreau să-ți vorbesc.

Coborîră unul lîngă altul drumul întortocheat care ducea spre micul port. Din brutărie cumpărătorii se uitau după ei, curioși. Kerdrel își ajustă blazonul din pînză groasă, trăgînd de el ca să stea mai întins.

— Ai necazuri ?

Tonul acesta, cu care Annick îi vorbea uneori, îl încălzea la inimă, în ciuda vîntului rece care bătea dinspre Noroît.

— Cîtuși de puțin.

Străbătură o porțiune de drum trecînd prin nisipul umed de ploaie și ajunseră la debarcaderul pustiu. Citadela Port-Louis închidea orizontul.

— Annick... Trebuie să aranjezi lista echipajului de pe *André-Jean*. Armel e tot la pușcărie și e absolut necesar să îmbarcăm un suplinitor. Dacă poți, chiar în seara asta.

Ea oftă.

— Aș putea să mai trec un nume în registru, dar e obligatorie și o autorizație din partea nemților. S-a hotărît ca fiecare persoană să aibă o „liberă trecere". Mă rog, o să mă străduiesc s-o

obțin cît mai repede... Dar chiar în seara asta mi se pare cam greu.

— Fă tot ce poți. Păcat că n-ai reușit să faci rost de cîteva *ausweiss*-uri semnate în alb. Ar putea să ne servească din cînd în cînd.

Annick își încruntă sprîncenele și își lăsă coșul jos, fără să ia seama la băltoacele de apă din jur.

— Iar vreți să îmbarcați aviatori ?

Își plecă fruntea cutremurîndu-se.

— Mi-e teamă să nu iasă prost, pînă la urmă. Și mă gîndesc tot timpul la ce ți s-a întîmplat noaptea trecută...

Ridicîndu-și fruntea, Annick arătă cu privirea, spre largul mării, insula Groix cufundată într-o burniță fumurie.

— Vedeta germană, controlul vasului... Acum ați scăpat, dar cine știe cum va fi noaptea viitoare ?

— Îmi ești și mai dragă cînd îmi vorbești astfel, șopti el cu o voce puțin cam răgușită.

Îi luă cu drăgălășenie brațul.

— N-o să mai transport aviatori. Jean m-a asigurat...

Pentru o clipă se simți cuprins de regrete. Ce emoții a trăit în noaptea aceea... în plin larg, dincolo de Belle-Ile... și transbordarea aviatorilor

care se luptau cu răul de mare. O operație care a durat cinci minute. Cinci minute pasionante în care toți avuseseră parte de cîte o rație egală de spaimă.

— S-a terminat cu aviatorii ?... Și totuși îmi ceri să aranjez registrul echipajului. Ce mai aveți de gînd să faceți, tu și prietenul tău Jean ?

Kerdrel luă o înfățișare severă și ridică de jos coșul care începuse să ia apă.

— Nu știu nimic.

Mergeau agale de-a lungul digului.

— Poate că Jean o să-mi spună.

— Nu cred.

Rise puțin cam batjocoritor.

— Ții la Leroy, nu ?

— Da.

Tonul ei încăpățînat îl amuza. Nu era gelos. Își cunoștea prea bine prietenul : ca pe el însuși.

— Nu te lăsa, o să vezi.

Redeveni iar serios, preocupat de gîndurile lui grave.

— Uite, asta-i fișa matelotului care trebuie trecut în registru.

Ea aruncă o privire peste hîrtie și fruntea i se încruntă.

— Tréhin ? Dar vă dați seama ce faceți ?

Cu un gest rapid vîrî în buzunar hîrtia boțită. Kerdrel șovăi puțin, apoi se hotărî să-i explice ceea ce știa el.

— Fiul lui Le Guen e la pușcărie. În situații obișnuite, bătrînul și celălalt fiu ar reuși s-o scoată la capăt... chiar dacă ar fi vorba de un transport de aviatori... de data aceasta însă, Jean mi-a spus că vasul va transporta niște colete.

Evită cu răceală privirea mirată a tinerei fete.

— Da, și te rog să mă crezi că încă nu știu ce conțin. Numai că spre deosebire de aviatori, ele vor trebui debarcate pe debarcader. De altminteri, Leroy a prevăzut totul. La Kernével, paznicii se interesează numai de vasele care pleacă... sau care vin din exterior. Bătrînul își descarcă nisipul pe debarcader, sau direct în camioane și nimeni nu-i dă nici o atenție. De data aceasta fiul lui Le Guen va folosi propria sa camionetă... dar cum nu-l poate lăsa pe bătrîn să facă treaba singur, e nevoie să mai îmbarce încă un matelot.

Cu un gest brusc își trase șapca pe ochi, ca să nu i-o ia vîntul.

— Yves Kerdrel, tu nu-mi spui tot ce știi.

Kerdrel se simți cuprins de admirație. Pe nedrept însă, deoarece el nu se pricepea să mintă. Dar la ce bun s-o îngrijoreze spunîndu-i că faimoasele colete vor ajunge tocmai în casa lui?

— Ba da... De altfel Jean îmi spune numai ce vrea el.

Era foarte curios. Ce putea fi în coletele alea? Dar de la Jean n-a putut afla nimic, în ciuda tuturor întrebărilor, puse cu multă șiretenie.

— O să-ți explic totul cînd vor ajunge la tine, îi spusese el. Dar să știi că e o treabă mai gravă și mai riscantă decît transportul aviatorilor... Ai tot dreptul să refuzi...

Annick ridică din umeri, de loc convinsă.

— Mi-e teamă pentru tine, Yves.

Îl strînse de braț.

— Acum trebuie să mă duc la masă și mai am de făcut niște tîrguieli pentru văduva Coadou. La revedere.

Vocea-i era hotărîtă, nu se deslușea în ea nici urmă de slăbiciune. El își dădu seama că fata acceptase situația și că n-o să-i mai ceară niciodată să înceteze lupta.

Kerdrel își scoase tabachera în care își ținea mucurile de țigări. Privi îndelung după silueta grațioasă, dreaptă, mîndră.

Foarte stînjenit, Kerdrel o porni spre oraș. Se simțea vinovat de ceva nedeslușit... nedeslușit ca atîtea alte lucruri pe care nu reușea să le definească.

CAPITOLUL VIII

Maiorul Becker de la Kriegsmarine răsfoia mesajele întinse pe biroul său. Mic și negricios, cu nasul ascuțit, maiorul nu pierdea nici un deget din înălțimea sa, chiar cînd stătea pe scaun. Știa că i se spune „Goebbels", lucru care-l înfuria, deși se prefăcea că nu remarcă latura injurioasă a acestei porecle.

— Cîte hîrțoage, *Fräulein !*

Ridicîndu-și ochii, se uită distrat spre rada agitată de un vînt rece. Cîțiva pensionari încăpățînați în bărcile lor peticite se străduiau să-și facă rost de un prînz. În fund, silueta bazei.

— Și în timpul acesta submarinelor noastre li se pretind misiuni tot mai rapide și mai ucigătoare...

Secretara aștepta tăcută, cu un dosar sub braț.

— Da, *Fräulein*. În ritmul în care merg treburile prevăd că vom avea prea multe submarine lipsă la apel în ziua în care inamicul va încerca o debarcare.

— N-o să îndrăznească să debarce ! replică secretara cu convingere.

Maiorul reluă lectura mesajelor clătinînd din cap.

„Altă imbecilă", gîndi el cu amărăciune.

Deodată își încruntă sprîncenele.

— Oho !

Continuînd să citească, caută cu degetul maneta interfonului. Din rama lui aurită, Führerul părea că se uită la ofițerul de stat-major.

— Wendt ? Vrei să vii puțin pînă la mine ? E și Ernst acolo ? Perfect, să vină și el.

Își aprinse o țigară plată, cu capătul aurit și cu un gest o expedie pe secretară din birou. Fata ieși în grabă. Îl detesta pe „Goebbels", pe snobul ăsta.

— Bună ziua, domnilor.

Maiorul le zîmbi celor doi ofițeri care intrară în birou. Salutară bătînd din călcîie. Fără salut nazist... acesta se folosea numai cînd era o secretară de față.

— O țigară ?

Acceptară ; se simțeau în largul lor cu acest șef la care țineau foarte mult.

— Wendt, citește acest mesaj.

Locotenentul de marină, un munte de om cu fața jovială, luă foaia de hîrtie și o citi în fugă. Becker se uita la celălalt ofițer cu o privire placidă.

— Ernst, se pare că Aliații nu sînt mulțumiți cu numărul de submarine pe care ni le-au trimis la fund. Agenții noștri din Anglia au aflat că

niște echipe speciale vor încerca să ne vîneze vasele.

— E ridicol, mormăi Wendt, punînd mesajul pe birou.

— Nu aceasta e și părerea mea.

Cu țigara între buze, maiorul se ridică. Începu să se plimbe prin cameră ținîndu-se cît mai drept cu putință.

— Amiralul și șeful de stat-major sînt în inspecție pe coastă, dar, în calitatea mea de ofițer însărcinat cu serviciul de informații, trebuie să iau măsuri imediate. Wendt, ia legătura cu Comandatura din Lorient. Colonelul, șeful comenduirii pieței, să procedeze la un control amănunțit al tuturor mărfurilor și materialelor care intră în perimetrul de apărare Lorient... Să fie controlate mașinile și trenurile... chiar și pietonii. Să nu rămînă nici un bagaj, nici un colet necontrolat.

Își încrucișă brațele, în picioare, sub portretul Führerului. Cei doi ofițeri își reținură cu greu un zîmbet.

— Eu, la rîndul meu, voi avertiza baza. Paza submarinelor va fi întărită. Nici un pachet nu va putea fi îmbarcat înainte de a fi verificat.

Din obișnuință, locotenentul de marină Wendt își revizui opinia.

— Mă duc imediat la Comandatură. Personal însă consider că e vorba de o manevră de intoxicare. Vor să ne imobilizeze efectivele creînd în rîndul echipajelor o psihoză a fricii.

Se retrase salutînd din distracție cu brațul întins.

— Ce e pe la noi, Ernst ? Nimic de semnalat pe plan local ?

Ofițerul părăsi fereastra de lîngă care urmărise convorbirea.

— Nimic special, domnule maior.

— N-ai avut neplăceri cu civilii ?

Ridică din umeri foarte plictișit.

— Prea neînsemnate. Cred că în curînd îl vom putea elibera pe matelotul acela... Îl știți ? Le Guen. L-am închis din ordinul șefului de stat-major pentru că s-a încăierat în fața amiralității.

Un fulger de mînie trecu prin ochii maiorului.

— Le Guen e un porc. E a treia oară că îl băgăm la închisoare. Presupun de altfel că și acolo se bate cu gardienii.

Ideea asta i se păru caraghioasă. Rînji.

— Al naibii băiat. Să nu-i dăm drumul prea repede... și dacă face pe nebunul dați-l pe mîna Feldjandarmeriei.

Locotenentul Ernst se apropie șchiopătînd.

— O să vă miraţi poate, dar Le Guen se poartă ca un înger. Face corvezi, lustruieşte cizmele... le face ochi dulci gardienilor. Pe scurt, face tot ce-i stă în putinţă ca să fie eliberat cît mai repede.

— Şi te preocupă comportarea lui, Ernst ?

Sustras de la gravele lui probleme, maiorul zîmbea. Tînărul ofiţer privea în jos, gînditor.

„Sărmanul Ernst ! Ce soartă tristă pentru un ofiţer strălucit, să fie obligat să se intereseze de poveştile astea cu beţivi !“

— Deocamdată, nu. Dar mă intrigă puţin.

Un zîmbet foarte tineresc ilumină faţa ofiţerului infirm.

— E o afacere locală fără importanţă. Mă interesează mult mai mult ceea ce spuneaţi în legătură cu submarinele.

Buna dispoziţie a maiorului se risipi brusc.

— Da... Telefonează deci ofiţerului însărcinat cu securitatea bazei. Să lase toate de-o parte şi să vină imediat aici.

Luă o notă de servici din maldărul de pe masă şi o agită cu dezgust.

— Şi armata de uscat îşi are problemele ei. Asta-i o dare de seamă de-a Comandaturii... Ştii, Ernst, că maquisarzii au început să hărţuiască posturile noastre în plină zonă de apărare ? E inimaginabil, nu ?

Cît merse pe șoseaua națională, camioneta cu gazogen nu se blocă decît o singură dată. Vehiculul o luă apoi pe un drumeag de țară.

— E-n ordine... Am trecut și de ultimul drum important, spuse Le Garrec cu o vădită satisfacție.

Își șterse fruntea de sudoare.

— Ce-a fost greu a trecut. De-acum nu mai avem de mers decît pe drumuri d-astea neînsemnate pe unde nemții nu umblă niciodată. Pentru că sînt prea sub nasul lor.

Mulțumirea i se risipi însă numaidecît.

— Ce ghinion cu întîrzierea asta. De mult ar fi trebuit să fim la Madec... Bietul de el, cred că e foarte îngrijorat.

Leroy mergea în tăcere, fără să-i pese de micile averse care cădeau pe neașteptate din frunzișul copacilor.

Camioneta îi ajungea din urmă din zece în zece minute și se oprea spre a lăsa grupul de partizani să ia un nou avans. În cursul nopții, maiorul îi explicase lui Leroy :

— Ăsta-i fiul unui văr de-al unui văr îndepărtat de-al meu. Transportă sacii pentru „spălătoria din Scorff". Îl știe toată lumea și nimeni n-o să controleze ce are în vehicul.

Și răspunzînd la o întrebare de-a tînărului :

— E sîmbătă. Și la spălătorie nu se lucrează azi. Așa că a luat mașina cu împrumut.

Merseră încă multă vreme, pe drumuri forestiere sau pe drumeaguri de țară, trecînd uneori pe lîngă cîte o fermă izolată. Mereu întîmpinați de lătrături furioase de dulăi prinși în lanț... de vocile înspăimîntate ale celor din ferme. Auzeau cum se trîntesc ușile. Cîinii amuțeau foarte repede, cu boturile strînse de niște mîini prudente.

La marginea unei pajiști năpădite de buruieni și scaieți se întîlniră cu o bătrînă care păștea trei vaci. Femeia se uită la ei fără mirare și răspunse politicoasă la salutul lor. Și nici o clipă nu s-a oprit din croșetat.

— Acum o să ajungem la drumul de la Clèguer, anunță Le Garrec.

— De-abia aștept să ajungem, mormăi Leroy în loc de răspuns.

Întorcîndu-se spre maior, mărturisi deschis :

— Nu mă simt prea în largul meu în situația asta.

Zîmbetul lui stînjenit se accentuă.

— Eu sînt un om al mării. Am toată admirația pentru infanteriști, dar pe pămînt nu mă simt în elementul meu.

Maiorul îi dădu dreptate plin de înțelegere.

— Trebuie să facem de toate... Ei, iată-l pe Tréarz, care vine în galop... Ce s-o fi-ntîmplat ?

Șeful grupului de partizani venea în fugă, dînd din mîini.

— Oprește motorul! răcni Le Garrec, făcînd cîteva salturi spre mașină.

Tréarz se opri la cîțiva pași de ei, gîfîind.

— Domnule maior... Nemții sînt în fața noastră. I-a văzut cercetașul pe care l-am trimis în recunoaștere... Au ocupat ferma Gouvern.

— Sînt mulți?

Le Garrec respira agitat, fără să-și piardă culoarea obrajilor.

— Sînt destui... Mă rog, nu prea mulți: douăzeci, treizeci...

Le Garrec despături cu febrilitate o hartă numai mîzgălituri.

— La stînga e un drum național..., la dreapta — Scorff-ul... Dumnezeii dumnezeilor! N-avem ce face... Trebuie să ne continuăm drumul.

— N-am putea să așteptăm? sugeră Tréarz neliniștit.

Le Garrec, care cercetase toate detaliile hărții, o împături grăbit.

— De așteptat nici nu poate fi vorba. Dacă nemții pornesc în direcția noastră, vor fi în avantaj... iar noi n-am venit pînă aici ca să avem cu ei o explicație în cîmp deschis.

Se-ntoarse dintr-un salt, cu pistolul în mînă, spre locul de unde venea un zgomot de vreascuri rupte.

— Madec ! Ce naiba cauți aici ?

Fostul subofițer se apropia fără grabă, răsucindu-și din mers o țigară.

— Păi sînteți în întîrziere cu cîteva ceasuri, așa că am crezut de cuviință să vă ies în întîmpinare. Și pe deasupra am și niște vești proaste !

— Știu ! se înfurie Le Garrec. La ferma Gouvern sînt nemți... Mai e și altceva ?

Madec își aprinse țigara diformă.

— I-am văzut. Dar nu asta-i vestea cea proastă.

Se lăsă o tăcere grea. Nu departe se auzi nechezatul unui cal.

— S-au instalat bariere pe toate drumurile, chiar și pe cele mai neînsemnate. Asta am aflat-o în trecere, la Pont-Scorff. Se pare că răscolesc prin toate vehiculele și-i controlează și pe pietoni... Caută chiar și prin poșetele femeilor.

— Stai... Stai puțin.

Maiorul își frămîntă creierii.

— Deci n-o să putem trece prin oraș cu camioneta... Fir-ar să fie ! Tot planul e la pămînt.

— Și nemții de la fermă ? interveni Tréarz care nu se interesa decît de chestiunile de moment.

— Gura !

Furios, maiorul se întoarse spre Leroy.

— Sîntem obligaţi să transportăm coletele cu alte mijloace.

— Dacă mergem tot înainte dăm în şosea. Dar n-ar fi oare posibil să ajungem la Scorff, într-un loc accesibil pentru camionetă ?

Madec trase un fum zdravăn uitîndu-se cu neîncredere la inginer.

— Se poate. Există un fel de cărare care duce la moară.

Leroy zîmbi uşor.

— Să ducem deci coletele la rîu. Şi la noapte, le putem transporta pînă la Madec cu o barcă. Fără îndoială că nemţii nu controlează bărcile care pescuiesc pe rîu.

— Ce părere ai, Madec ?

Gînditor, Madec se uita la şef cu privirea lui şireată.

— Se poate. Ştiu eu un băiat care mi-ar împrumuta barca fără să mă-ntrebe ce fac cu ea...

Se priviră satisfăcuţi. Dar imediat maiorul se încruntă.

— Frumos plan, numai că mai întîi va trebui să trecem pe lîngă ferma unde-s instalaţi ticăloşii ăia.

Cîntări în minte, vreme de o clipă, argumentele pro şi contra.

— Madec, tu te urci în camionetă împreună cu încă doi oameni. Misiunea ta e simplă : vei duce

coletele pînă la riu... și după aceea la tine acasă, după ce se înserează.

Ceilalți așteptau, tăcuți și încordați.

— Tréarz, cîte sentinele au instalat ăia?

— Din cîte spune cercetașul, două; una la intrare, chiar lîngă drum... alta în spatele fermei.

— Crezi că la fermă sînt și civili?

— Nu, interveni Madec. Anul trecut, alde Gouvern au avut de furcă cu ocupanții și au socotit că e mai bine să-și schimbe domiciliul.

Maiorul oftă ușurat.

— Cu atît mai bine. Ar fi fost foarte dureros ca niște bieți nevinovați să plătească pentru acțiunea noastră.

— Da' ce, mergem acolo? întrebă Tréarz uluit.

— Vezi altă soluție? Eu nu.

Se proțăpi în fața lui Madec care mesteca un fir de iarbă.

— Netrebnicii ăia fac o patrulare de rutină. Se cred desigur foarte în siguranță știindu-se aproape de perimetrul bazei. Așa că noi o să le facem o mică serenadă și în timpul ăsta camioneta își vede de drum.

Cu un semn chemă un om care stătea proptit de bicicletă.

— Împrumută-i domnului bicicleta ta.

Îl arătă cu degetul pe Leroy.

— Cum, domnule maior? Vrei să plec?

Foarte palid, încerca să ghicească gîndurile interlocutorului său.

— Da. Cu dumneata am terminat. Stînga-mprejur. Vei ajunge foarte repede în șoseaua care duce la Quimperlé și apoi, direcția Lorient.

Leroy îl apucă de braț cu putere.

— Consideri că n-am ce căuta aici ? Nu știu să mă bat, e adevărat, dar...

— Gura, Leroy.

Vocea maiorului tuna. Cu un gest ordonă celorlalți să se îndepărteze.

— Ascultă bine ce-ți spun. Dacă afacerea iese prost, nu va mai exista grupul de partizani... Nici Le Garrec, nici bombe... Dar se vor găsi alții cu care domnul Leroy, inginer de geniu maritim, specialist în submarine, va putea să lucreze.

Se desprinse din strînsoarea tînărului și rîse înfundat.

— Ești cel mai prețios dintre noi. Nu știai ? Așadar, Leroy, spală putina.

Madec și ceilalți se apropiară.

— Puteți fi liniștit, marfa va fi livrată la timp.

Madec vorbea calm, cu o uimitoare convingere. Foarte țeapăn, Leroy dădu mîna cu maiorul și cu ceilalți care plecau să se bată. El trebuia să evite pericolul și să se întoarcă în liniște la Kernével. Toți știau aceasta și găseau lucrul cît se poate de firesc. Le Garrec și Madec zîmbeau.

Leroy se întoarse brusc. Simțea că frica îi scurmă măruntaiele. Pentru prima oară înțelegea pe deplin ce însemnătate avea misiunea sa și ce reprezenta ea pentru ceilalți. Nu i se acorda nici un privilegiu, îl păstrau cu grijă pentru acțiunea finală.

„Marinarul a primit o amînare", gîndi el.

Luă bicicleta de ghidon și se îndepărtă cu pași mari.

*

— Toți băieții sînt la locurile lor, raportă Tréarz în șoaptă.

Cu fruntea încruntată își verifică încărcătoarele.

— Doi cu noi, doi în dreapta, patru în stînga. Ceilalți au luat poziție în spatele fermei.

Le Garrec luă o înfățișare îngrijorată.

— Sper că toți au înțeles ordinele mele.

Șeful grupului răspunse afirmativ. Era grăbit să termine.

— Da, domnule maior. Vor deschide focul după ce trageți dumneavoastră. Vor trage cît vor putea și la semnalul cuvenit o șterg.

— Perfect. Acum treci puțin mai în stînga.

— Domnule maior, nu credeți că am putea lichida sentinelele cu cuțitul ?

Ofițerul își stăpîni cu greu rîsul.

— Te pricepi la așa ceva ?... Și oamenii tăi ?... Nu ?...

Deblocă cu degetul mare piedica pistolului.

— Ei bine, nici eu nu mă pricep, așa că n-are rost să facem pe eroii de filme. Eu lichidez sentinela cu grenada. După aceea știi ce ai de făcut.

Expresia feței i se schimbă ; la fel și tonul vocii.

— Pe diseară, Tréarz. Și noroc.

Făcu un semn înspre Madec care aștepta cam la vreo sută de metri. Celălalt îi răspunse agitîndu-și șapca și dispăru în desiș.

„Gata... Mașinăria a început să meargă."

Se strecură de-a lungul unui gard viu urmat de partizani. Străbătură în tăcere mica distanță care-i despărțea de drumul pe care avea s-o apuce Madec.

— Grenadele... Repede !

Le Garrec luă desaga care mirosea a rînced și și-o agăță de după gît.

Tréarz și ceilalți doi partizani escaladau deja taluzul care străjuia drumul. Maiorul se ridică în genunchi, ascuns de o tufă de măcieș.

Auzi duduitul surd și răgușit al motorului. Le Garrec cercetă ferma.

În fața lui se întindea curtea. Terenul neregulat, pietros. Șanțuri negre șerpuiau în jurul grămezii de bălegar. O căruță hodorogită, un puț.

În fund, o casă fără etaj, acoperită cu paie. Un grajd întunecos, cu pereții cam dărîmați. Înăuntru tropăiau cai zornăindu-și lanțurile și scurmînd pămîntul cu copitele. Un cal necheză și zvîrli cu copitele în calul de alături.

Auzind zgomot din grajd, sentinela de la poartă se-ntoarse într-acolo blagoslovind caii întăritați cu o ploaie de înjurături.

„Antipatică moacă", aprecie Le Garrec.

Acum era mult mai calm. Era sigur că de la treizeci de metri va nimeri în plin.

În casă detașamentul făcea mare tămbălău. Risetele oamenilor se amestecau cu zgomotul mobilelor pe care le spărgeau.

„Distrați-vă bine, ticăloșilor".

Camioneta era acum foarte aproape. O schimbare de viteză făcută de o mînă cam nervoasă făcu motorul să scrîșnească.

Nemișcată, sentinela scruta drumul. Le Garrec văzu că omul zîmbește și își pregătește fără grabă pușca.

„Rîzi, dragul meu... Ți se oferă o afacere bună, nu-i așa ?... În mașină e un țărănoi... Poate că sînt și ceva alimente..."

Mașina apăru brusc cam la vreo cincizeci de metri. Cutia de viteze protestă iar, cu toată vigoarea. Înainta legănîndu-se și scîrțîind din toate încheieturile. Cincisprezece la oră... pe puțin !

Fără să știe că în clipa aceea spre el era îndreptată țeava unui revolver, sentinela se distra în lege.

— *Halt !*

Camioneta mai avea de parcurs încă douăzeci de metri. Șoferul conducea aplecat pe volan.

— *Halt ! Halt!*

Nu mai era cazul ca sentinela să rîdă. Închizătorul pocni. În aceeași clipă răsună și pistolul maiorului. Cu țeava armei sprijinită de brațul stîng, Le Garrec mai trase o dată în omul care se prăvălea la pămînt.

— S-a dus ! urlă el.

Rafalele automatelor se dezlănțuiră simultan amestecîndu-se cu duduitul motorului și cu zgomotul geamurilor sparte.

Inamicul nu așteptă nici zece secunde pentru a reacționa : oameni îmbrăcați în uniforma verde apărură pe la toate deschizăturile ieșind val-vîrtej pe uși și pe ferestre. Un gradat cu haina descheiată trăgea cu pușca mitralieră la nimereală. Camioneta le trecu prin față, săltînd cu toată viteza. Madec profită de ocazie ca să golească un încărcător întreg.

Nemții se învîrteau, urlînd, dezorientați de focul intens. Alergau în salturi să se ascundă după niște adăposturi derizorii : căruța, grămada de bălegar, stîlpii șopronului. Împușcăturile iluminau

fiecare colțișor, fiecare fereastră. Un cal sfîrtecat scoase un urlet de agonie, mai îngrozitor decît un vaiet omenesc.

Doi soldați răniți se contorsionau la picioarele gradatului care zăcea mort pe ghizdul puțului.

— Trageți vîrtos ! strigă Le Garrec.

Pumîndu-și arma în buzunar, amorsă o grenadă și o aruncă din zbor. La cîteva secunde aruncă alta... apoi încă una.

Exploziile violente răspîndiră prin curte un fum care se împrăștie repede. Se sparseră și ultimele rămășițe de geamuri.

— Domnule maior, cîțiva vor să iasă prin stînga !

Le Garrec se răsuci pe loc, gata să mai arunce o grenadă. Dar o mitralieră lămuri situația mai repede. Celor cîțiva îndrăzneți le pieri elanul și renunțară să străpungă încercuirea. Se întinseră grămadă pe burtă în spatele unei căruțe vechi.

Îndată se lăsă o tăcere ciudată, neliniștitoare.

— Tréarz !

Șeful grupului apăru, umblînd cocoșat. Cu fața palidă, cu ochii strălucind de mîndrie.

— Repede... semnalul !

Le Garrec simți cum îl trec fiorii cînd auzi strigătul sinistru, tînguitor. Țipătul bufniței... străvechiul semnal de totdeauna. Nici chiar bretonii

cei mai nepăsători nu-l puteau asculta fără să se cutremure de înflăcărare sau... de spaimă.

Din nou liniște.

— Pregătesc riposta... și o ieșire, mormăi maiorul.

Și întorcîndu-se spre șeful grupului :

— Nădăjduiesc că n-a fost atins nici unul dintre ai noștri.

Tréarz schimbă încărcătorul cu un gest repezit.

— Nu. Acum am fi aflat.

Din fermă se auzeau gemete. Înspăimîntați, caii se înghesuiau unul într-altul. Un animal ucis atîrna spînzurat cu căpăstrul de iesle.

— Așa cred și eu. Și-acum luați-o repede la picior. Ceilalți cred că au șters-o de îndată ce au auzit semnalul.

Tréarz ținea ferma sub observație avînd întipărită pe față o expresie de neliniște.

— Ia uitați-vă, domnule maior... Mi se pare că vreo cîțiva s-au strecurat în grajd și se pregătesc să încalece.

Le Garrec ridică arma dar o lăsă numaidecît în jos.

— Hai, întindeți-o. O dată în șea, oamenii ăștia cu greu mai pot fi opriți... Și, de altminteri, pentru noi ședința s-a terminat.

— Veniți cu noi, domnule maior.

Maiorul zîmbi.

— Fii liniștit, n-am să fac pe eroul.

Și adresîndu-se unuia dintre partizani :

— Lasă-mi bicicleta ta.

— Da, domnule maior.

Le Garrec luă grăbit o grenadă.

— La revedere, Tréarz. Dacă trageți o fugă, în cinci minute sînteți la adăpost, în crîng. Eu o iau spre Scorff. Îl traversez pe la vadul Lesle. Vreau să văd dacă Madec n-are cumva nevoie de mine.

Privi o clipă după oamenii care se îndepărtau în goană pitindu-se pe după tufișuri și taluzuri. Trecu un minut... încă unul.

Împușcăturile reîncepură pe cît de violente, pe atît de neașteptate. Din fermă se trăgea prin toate ușile și toate ferestrele... În grajd se auzeau iar bocănituri de copite.

Brațul maiorului se destinse aruncînd grenada. De jur împrejurul ofițerului și pe deasupra lui, gloanțele secerau crengile pomilor. Alte gloanțe țiuiau înainte de a se ridica în prelungi ricoșeuri sonore.

Le Garrec nu le dădea nici o importanță. Arunca grenade de la adăpostul taluzului.

După ce aruncă și ultima grenadă, se ridică prudent și-i văzu pe nemți ieșind din grajd, tîrînd după ei caii înnebuniți.

Din cîteva salturi maiorul trecu dincolo de tufișuri și încălecă pe bicicletă.

Tirul armelor era dirijat asupra pădurii și în direcția pajiștei, acoperind ieșirea nemților. Concertul împușcăturilor era punctat de exploziile grenadelor.

Pedalînd din toate puterile, Le Garrec o luă pe o cărare care abia se distingea prin desișul crîngului. La capătul ei era rîul... la doi kilometri.

Micșoră viteza și privi înapoi. Departe, în urma lui, nemții se desfășurau în ordine așteptînd comanda.

„Trebuie să dau cît mai repede de Madec... Cred că ceea ce o să-i spun în legătură cu transportul de bombe îl va cam mira.“

Le Garrec zîmbi. Nu-i era de loc teamă. Avea superioritatea omului singur, care luptă în propriul său teren.

CAPITOLUL IX

Bătrînul Le Guen reduse puțin gazele. Stătea în picioare, ținînd bara cîrmei între genunchi.

— Tată ! Nu încetini prea mult că și-așa sîntem în întîrziere și va trebui să mergem în contra fluxului.

Bătrînul își scoase batista și-și șterse fața. De patruzeci de ani de cînd tot parcurgea acest traseu, acum, pentru prima oară, vedea cu adevărat peisajul.

Colinele împădurite, mlaștinile netede ca niște mese de biliard acoperite cu o iarbă pipernicită, care se întindeau pînă la rîu, străluceau în lumina soarelui palid.

— N-ai auzit ce ți-am spus ?

— Lasă-mă-n pace ! Mă gîndesc...

Furios, Le Guen își îndoi genunchii spre stînga. Vasul se apleca imediat spre tribord, urmînd șenalul fantezist al rîului. Încărcat pînă la refuz cu nisip îmbibat de apă, vasul se ridica deasupra apei numai cu vreo douăzeci de centimetri.

„Dacă scotocesc în nisip, ne-am ars !"

Bătrînul stătea de vorbă cu propria-i frică, frica ce-i intrase în oase din clipa în care a încărcat lăzile mari, metalice pe care le transporta acum în loc de aviatori.

Mări puțin viteza și carcasa pîntecoasă a vasului începu să trepideze mai tare. Prin față, defilau coline și mlaștini... Fostele depozite de muniții... Căsuțe cochete... circiumi cu nelipsitele umbrare și popicării.

— Puțin mai la tribord, tată... Sînt pescari sub pod.

— I-am văzut și eu ! minți bătrînul, nemulțumit de el însuși.

André-Jean trecu pe sub podul Sfîntul Cristofor în huruitul puternic al motorului. Cîțiva bătrîni, în bărcile lor vechi, pescuiau pește mărunt. Le Guen îi invidia din toată inima, dorind să pescuiască și el numai pește mărunt pînă la sfîrșitul vieții.

La proră, fiul lui fluiera cu un aer nepăsător. Dar nu scăpa din ochi podul de cale ferată pe sub care aveau să treacă peste cinci minute. De acolo începea zona arsenalului. Portul de război. Un hățiș de nave și de construcții înțesate de nemți... Și peste tot, sentinele.

Bătrînul oftă din adîncul inimii și manevră pîrghia de comandă. Zgomotul motorului abia se mai auzea, iar vasul înainta în virtutea inerției.

— Ei, iată că am ajuns ! exclamă băiatul.

Căpitanul Le Guen simțea o tristă satisfacție auzindu-i vocea nesigură. Deci nu numai lui îi era frică !

Din cîțiva pași, băiatul veni lîngă el și își aprinse un muc de țigară.

— Ascultă... chiar nu știi ce transportăm ?

— Nu știu !

Vasul greoi se apropia de debarcaderul rezervat pentru postul de gardă. Cîțiva jandarmi înarmați băteau pasul pe loc.

Pe deasupra lor trecu un tren, făcînd un zgomot îngrozitor. Dar Le Guen nu mai avea acum timp să-i invidieze și pe călătorii din compartimente...

— N-au vrut să-mi spună nimic. Dar știu ei ce fac. Noi, ăștia, trebuie să ascultăm.

Își redobîndi întreaga energie, gîndindu-se la cei care au străbătut kilometri întregi pe rîu, împingînd în liniște bărcile încărcate cu coletele acelea ciudate... În jurul posturilor nemțești se auziseră din nou impușcături de hărțuială. Bărcile se strecuraseră prin locuri întunecoase, fără ca nemții să le fi văzut.

— Ăștia oameni, exclamă Le Guen admirativ.

Elicea începu să se învîrtească în sens invers. Siluete se agitau pe puntea de acostare.

— Rămîn lîngă tine, spuse băiatul cu o voce ciudată.

Jean Leroy cercetă ambarcațiunile care brăzdau rada, apoi își întoarse îngrijorat fața spre prietenii lui care așteptau la cîțiva pași mai încolo.

— În principiu, Le Guen ar trebui să traverseze portul de război chiar în acest moment.

Își trecu degetele prin păr străduindu-se să-i zîmbească lui Annick.

— Și dacă se-ntîmplă vreo încurcătură ? întrebă Kerdrel cu glas înăbușit.

Tînărul inginer ridică din umeri. Devenise palid.

— O să aflăm foarte curînd. Dacă îl arestează pe Le Guen, în cîteva minute toți nemții vor da năvală la el acasă. În acel moment, nouă nu ne mai rămîne decît s-o luăm la fugă.

— Doamne păzește !... Cum poți vorbi atît de liniștit despre o astfel de eventualitate.

Leroy lăsă ochii în pămînt. Nu-i plăcea să fie împreună cu Annick cînd era și Kerdrel de față. Simțea o vagă invidie văzîndu-i atît de simpli, atît de apropiați unul de celălalt. Și totuși, pentru Annick el nu era un om oarecare. Asta se vedea din felul în care îl privea și îl asculta. Cu toate astea, el nu se prea simțea în largul lui, de parcă ar fi aparținut unor lumi diferite.

— Trebuie să privim lucrurile în față, Annick. Desigur, sîntem amestecați cu toții în afacerea asta, dar dacă se întîmplă vreo nenorocire, pierderile trebuie să fie cît mai mici. De altminteri dacă s-ar întîmpla ca vreunul dintre noi să fie înhățat, nu e obligatoriu ca omul ăsta să fie tocmai Le Guen.

Leroy își încheie impermeabilul și își aprinse o țigară.

— Hai să discutăm despre lucruri mai importante. Cam într-o oră Le Guen va ajunge la Kernével. Ceea ce înseamnă că după două ore cel mai tîrziu coletele trebuie să se afle depozitate la tine, Yves.

Kerdrel îl aprobă.

— Da. Lucrul cel mai delicat însă e transportarea lor la Kernével. O dată pe uscat, nu mai există nici un risc, pentru că nemții nu controlează ce se află sub cală... mai ales coletele care sosesc.

Zîmbi spunînd acestea socotind vorbele lui drept o glumă reușită.

— Am obținut autorizație de a cumpăra nisip. Vin deci cu hodoroaga mea de camionetă și, o dată cu nisipul, Le Guen îmi va strecura și coletele. Le depozitez la mine și cu asta se termină și a doua parte a transportului. Mai rămîne, bineînțeles, partea a treia.

Încetă să mai zîmbească.

— Sînt sigur că totul va merge bine, mă îmbolnăvește însă faptul că stau aici și aștept.

— În război, cel mai cumplit lucru e așteptarea, îi răspunse Leroy cu arțag.

Începu iar să sufle un vînt pătrunzător, înghețat.

— A dracului vreme ! mormăi Kerdrel. Haideți să ne adăpostim undeva.

Luînd-o pe Annick între ei, se duseră în spatele barăcii în care fusese pe vremuri vama.

— Mătușa ta va fi acasă cînd vom ajunge cu coletele ?

Kerdrel oftă de parcă ar fi gemut.

— Sper că nu. Am reușit să-i fac vînt, dar e foarte șireată... Sînt sigur că pînă mîine o să descopere pachetele.

Brusc, Annick îl luă pe inginer de braț.

— Jean, ce-i în pachetele alea ?

— Te rog, nu fi prea curioasă, îi răspunse el cam sec.

— Înseamnă că e mult mai rău decît îmi închipuiam, spuse ea în șoaptă.

Kerdrel o luă pe după umeri.

— Să știi că nici eu habar n-aveam pînă acum cîteva ore.

Burnița se transformă într-o ploaie mărunță. Kernével părea pustiu, părăsit de oameni.

— Vremea asta nenorocită e în favoarea noastră, constată Leroy.

Nu părăsea din ochi partea din fund a radei, de unde trebuia să apară *André-Jean*.

— Da, e adevărat... În schimb e rău că pe bord nu sînt decît Le Guen și băiatu-său. Fără Armel va fi cam greu de descărcat marfa.

Annick se strîngea între cei doi bărbați. Privea și ea în direcția portului de război.

— Eu m-am străduit din răsputeri, dar autorizația de îmbarcare pentru Tréhin n-a putut fi semnată decît astăzi.

Leroy se întunecă la față și renunță la o remarcă pe care tocmai voia s-o facă.

— Ce-ai zice, Kerdrel, dacă ai trage camioneta aici, ca să nu mai pierdem vremea cînd sosește vasul ?

Kerdrel șovăi, neavînd chef să-i lase singuri pe cei doi.

— E foarte aproape... Și, de altfel, de pază e Hermann. Și cu ăsta n-avem probleme.

Annick păru că-și amintește dintr-o dată de ceva.

— Am uitat să vă spun... Venind de la Larmor am fost controlată de două ori. Însă la bariere nu s-au interesat decît de coșul fixat de portbagaj. Nemții nici nu mi-au cerut actele.

Cei doi bărbați se priviră.

— Asta seamănă cu ceea ce ai văzut tu, Jean, pe drumul de la Pont-Scorff... Controlul drumurilor... inspectarea mărfurilor.

Se scărpină în cap, respirînd zgomotos.

— Fir-ar să fie ! Mă gîndesc la Le Guen. Dacă cumva nemții au întărit controlul la intrarea în port...

*

Subofițerul care era de gardă îi restitui legătura de documente ștampilate cu zvastica.

— E lipsă un om... Pe autorizație sînt trecuți trei.

Le Guen își scoase șapca și se scărpină în cap cu furie.

— Păi e fiu-meu. Tot dumneavoastră l-ați băgat la pușcărie pe netrebnicul ăla.

Neamțul pășea prin nisipul îmbibat. La fiecare pas tălpile i se desprindeau cu un soi de pleoscăit.

— *Terorist ? Nicht gut !*

Le Guen rîse sonor.

— Nu... nu... S-a luat la bătaie cu un pescar tocmai în fața castelului amiralului. Băieții voștri i-au împăcat.

Subofițerul dădu din cap ca să-și exprime aprobarea.

— Noi trebuie să pedepsim. Mă rog... pentru mine-i tot una.

Cercetă cu privirea ambarcațiunea care semăna a orice, numai a vas nu.

— Și acum inspecția.

Le Guen își răsuci o țigară. Trebui să încerce de două ori pînă să reușească.

— Iar ? Dar sînt ani de zile de cînd tot trec pe-aici și... doar știți bine că nisipul e pentru organizația Todt.

Fără să-i răspundă, gradatul chemă cu un gest pe unul din oamenii săi.

— Tată, ia te uită, murmură băiatul.

Bătrînelul se uită în direcția arătată de fiu-său.

Pe podul de cale ferată se vedea un șir de pietoni și biciclișți. La capătul pasarelei înguste care mergea de-a lungul căii ferate doi feldjandarmi obligau trecătorii să-și desfacă pachetele și coșurile. Vîntul aducea pînă la cei de pe vas frînturi de proteste și de remarci ironice.

Le Guen își aprinse țigara cu mare greutate. Privirea i se încrucișă cu privirea fiului său. Clătină din cap dezarmat.

Subofițerul nu se mai interesa de echipaj. Urmat de un soldat din gardă inspectă acum minuțios singura cabină, atît de strîmtă, compartimentul motorului larg deschis.

— Ce-ați vrea să găsiți ? N-avem decît nisip.

Neamțul răscolea peste tot, avînd însă grijă să nu își murdărească uniforma.

— N-au ascuns nimic, conchise el în cele din urmă.

Își supse burta ca să nu se atingă de cele două butoaie cu gazolină așezate în picioare în fața motorului, de-a lungul carcasei.

— Vezi bine că nu, mormăi bătrînul.

Se mira și el cum de reușise să transpire pe vremea aceea rece.

Se străduia din răsputeri să se arate zîmbitor și se agita vioi în speranța că o să pară cît mai natural.

— Deci... putem pleca ? Că o să ne fie cam greu să mergem în contra fluxului cu tot nisipul ăsta...

Subofiţerul se opri cu un picior pe debarcader.

— Ce grosime are nisipul ?

Le Guen respira gîfîind.

— Ei, un metru, un metru şi jumătate...

Puntea răsună din nou sub cismele nemţilor.

— Doi metri... nisip curat...

Subofiţerul mormăia, părea că rumegă o idee.

— Şi... nu e nimic sub încărcătură ? Sau prin nisip ?

Încremeniţi lîngă bara cîrmei cei doi Le Guen păreau că sînt una cu vasul. Bătrînul îşi drese vocea şi scuipă de două ori.

— Păi goliţi vasul şi-o să vedeţi !

Celălalt îşi bîţîia picioarele cuprins de o bănuială pe care nu o putea defini.

— Inutil.

Cu jumătate de voce dădu cîteva ordine soldatului de la paza de coastă, care plecă fără grabă şi se reîntoarse cam după un minut cu o vergea lungă de metal. Le Guen fiul se uită la tată-său şi începu să-şi răsucească o ţigară.

Pe debarcader veniră ceilalţi soldaţi de la paza de coastă bănuind că vor avea un nesperat prilej de distracţie.

Unul dintre ei sări pe bord ca să dea o mînă de ajutor.

— *Schnell !* ordonă subofiţerul.

Părea stînjenit de zîmbetele cu care camarazii săi apreciau un asemenea zel.

— Numai un mic control, crezu el de cuvinţă să mai adauge spre a-l lămuri pe bătrîn.

Nu i se răspunse nici măcar cu o privire.

Fără prea mare greutate, cei doi gradaţi reuşiră să înfigă vergeaua în mijlocul încărcăturii după ce se opintiră de cîteva ori. Tija subţire de oţel atinse fundul vasului scoţînd un zgomot înfundat.

De pe debarcader se auzi un murmur ironic.

— Încă o dată... aici...

Roşu la faţă, subofiţerul nu se mai uita decît la nisipul îmbibat de apă. Vergeaua străpunse din noi încărcătura şi răsună iar cînd se lovi de lemnăria fundului.

— Şi acolo... acolo...

Plini de arţag cei doi soldaţi tot înfigeau şi scoteau vergeaua. Începură să facă glume.

— *Maul zu !* [1]

Subofiţerul luă o atitudine ţeapănă, stăpînindu-şi cu mare greutate mînia. Soldaţii care stăteau fără treabă pe debarcader o şterseră în grabă spre a nu atrage asupra lor mînia şefului.

— Acum de-a lungul carcasei, în dreptul motorului...

---

[1] Gura !

Le Guen făcu un pas înainte și îl apucă cu putere pe fiul său de umăr.

— Nici o mișcare !

Vergeaua se înfipse pentru a doua oară, oprindu-se cam la cincizeci de centimetri adîncime. Soldații făcură niște ochi mari, nedumeriți.

Dintr-un salt bătrînul fu lîngă nemți cu o lopată în mînă. Îi aruncă șefului de post o privire insolentă.

— Aici e o traversă... care leagă motorul de punte.

Fără să mai aștepte, începu să dea nisipul la o parte. După vreo cîteva secunde, lopata se poticni.

— Ca să vedeți și dumneavoastră de ce a fost nevoie de toate astea...

Subofițerul se lăsă pe vine și se uită la traversă fără să spună o vorbă. Și tot în tăcere își afundă mîinile și mai adînc în nisip, scurmînd cu degetele.

— N-avem ce face, domnule... am primit dispoziții.

Neamțul își curăță genunchii de nisip lovindu-i supărat cu palmele. Ajutoarele sale se uitau la el cu dușmănie.

— Acum puteți să vă vedeți de drum.

Furios că s-a făcut de rîs, subofițerul le ștampilă în fugă autorizația de trecere. Pe ponton, soldații rîdeau pe furiș.

— Sper că n-o să fie mereu aceeași poveste ! bodogăni Le Guen.

Fața îi era lucioasă de sudoare. La fel și fața băiatului.

Bătrînul păli urmărind cu privirea locul pe care îl arăta cu mîna un soldat din gardă. Motorul pornise, scoțînd un zgomot enervant.

— *Gazolin*, domnule... *Achtung !*

— *Achtung* [1].

Subofițerul trecu disprețuitor pe ponton.

— Ar trebui să fiți atenți cu rezervoarele de gazolină... uitați-vă cum curg.

Cu ochii ieșiți din orbite, Le Guen constată că de sub unul din rezervoare se scurgea o dîră de carburant... La doi metri de motorul aprins !

— Nici o grijă, le aranjăm imediat.

Fiul său se și repezise. Din cîteva mișcări rapide desfăcu rezervoarele și le rostogoli pînă pe grămada de nisip ud.

— Nu mai e nici un risc de incendiu.

Subofițerul ridică din umeri și le făcu semn să plece. Le Guen dădu drumul la gaz și apăsă pe accelerație pînă la refuz.

André-Jean pivotă ușor pe loc, apoi porni greoi. Pe la babord și tribord treceau nave de război. Nave nemțești, ambarcațiuni franțuzești, învechite,

---

[1] Atenție.

cu carcasa roasă de rugină, putredă. Pe cheiurile animate, se foiau marinari, lucrători...

— M-au trecut toate năduşelile... tată. Dacă lua foc gazolina ?

— Drăcia dracului...

Bătrînul îşi redobîndi stăpînirea de sine. Reuşise chiar să-şi răsucească o ţigară de la prima încercare.

— Să ştii băiete că maiorul Le Garrec e un om dat dracului...

Respiră cu voluptate.

— Să bagi coletele în rezervoarele de carburant e totuşi o idee grozavă.

Băiatul îl privi înduioşat.

— Ei şi ce ? Sînt etanşe... nu riscă nimic !

CAPITOLUL X

Yves Kerdrel aşeză pe remorcă a şasea bombă. Roţile de cauciuc se înfundaseră foarte puţin în pămîntul din grădină.

— Am terminat ! Cu un minut mai devreme.

Deschise poarta grădinii. O rampă de beton cobora în pantă pînă la plajă.

— E perfect... și refluxul începe abia peste zece minute.

Urcat pe o ridicătură de teren, Leroy cerceta împrejurimile. În fața vilei — plaja. Un șir de petice de nisip, despărțite între ele de nenumărate stînci teșite. Dîre lungi de alge, lăsate de maree, pătau cu negru nisipul curat.

Drept înainte, la două sute de metri — ținta... insulița.

Port-Louis se vedea, ca o masă întunecată, dincolo, de cealaltă parte a șenalului.

Leroy nu se uita nici la Port-Louis, nici la insuliță, lipită de uscat pe timpul cît dura refluxul.

— Jean, ești sigur că vor veni ?

Tînărul inginer supraveghea cu atenție extremitățile plajei. În stînga, fortul Kernével. În dreapta, blocul de la Nourriguel.

— Le Garrec m-a asigurat că vor veni.

Se mai liniști. Nu se vedea nici o prezență suspectă. Desigur însă că sentinelele se aflau instalate în punctele de tragere. Și fără îndoială că din timp în timp cercetau plaja.

Kerdrel verifica într-una încărcătura.

— Ar fi fost poate mai bine dac-am fi dus bombele pe insule în trei reprize. Așa cum le-a transportat și Le Guen. De fiecare dată maiorul nu-i încredința decît cîte două containere.

Leroy se cutremură gîndindu-se la cele petrecute.

— Ce nebunie ! Au tăiat apoi au sudat la loc rezervoarele după ce au vîrît în ele încărcăturile și le-au umplut cu gazolină... Le Guen a navigat pe un vulcan... Bietul bătrîn !

Cercetă iar plaja și se mai liniști.

— Le Garrec e cel mai nebun dintre noi toți. Dar reușește totdeauna.

Și amintindu-și de întrebarea pe care i-o pusese prietenul său :

— Ar fi imposibil să facem trei transporturi. Plaja e tot timpul supravegheată și nici nu ne putem gîndi că Londra ar putea începe o serie de diversiuni. În seara asta însă va declanșa un bombardament. Așa că va trebui să profităm și să traversăm plaja cu coletele astea stînjenitoare.

În întuneric, cei doi aproape se confundau cu boschetele din grădină.

— Jean, privește !...

Leroy își șterse mîinile transpirate de pantalonii de pînză grosolană. Foarte departe, înspre Groix, se ridicau spre cer niște puncte luminoase. Îndată începu și urletul sirenelor, de la Lorient la Port-Louis, de la Port-Louis la Ploemeur.

— Avem numai cinci minute, nici o secundă în plus, îi reaminti Leroy cu voce tulburată.

Se plecă pentru ultima oară peste grilaj. Prin cazemate începuse probabil forfota obișnuită. Dar sentinelele nu se mai gîndeau, desigur, decît la pericolul care venea de sus.

Respiră puternic, spre a-și ascunde frica.

— Cînd va înceta focul se va lăsa întunericul. Iar observatorii vor continua să se mai uite pe cer... să zicem un minut sau două. Ăsta e tot timpul de care dispunem.

Se distingea acum un uruit îndepărtat. Zgomot de motoare, venind din înaltul cerului...

Într-o perfectă sincronizare, antiaeriana se dezlănțui de-o parte și de alta a radei. Străluciri vii, deflagrații puternice se amestecară îndată într-un singur uruit sonor și violent. În jerbe roșiatice, gloanțele și obuzele trasoare sfîrtecau cerul. O ploaie mărunță și deasă începu să cadă pe neașteptate.

Plaja era scăldată atît în lumina tunurilor cît și în cea a exploziilor. Stîncile și forturile apăreau enorme în străfulgerările repetate ale flăcărilor, topindu-se din nou în beznă pentru a se arăta iarăși pentru o clipă... Apariții fugare... decor de coșmar.

Focul ajunse la punctul culminant în clipa în care primul avion coborî în picaj.

— La pămînt !

Se culcară pe burtă. O umbră mătură cerul scuipînd foc prin toate gurile mitralierelor. Șuieratul scurt al unei bombe. Explozia se auzi foarte aproape. Un alt aparat urmă traiectoria „șefului". Din nou mitralierele... încă o explozie. Pămîntul se cutremura de fiecare dată.

— Îți dai seama ? Astea au venit anume pentru noi !

Ghemuit la pămînt, Kerdrel se agita mereu, crispat de enervare dar și de mîndrie.

— Mai avem încă trei minute, anunță Leroy cu o voce lipsită de nuanțe.

*

— La dreapta... Așa... Ușurel...

Kerdrel comanda în șoaptă respirînd cam obosit.

Trasă și împinsă în același timp, remorca se înfundă într-o băltoacă adîncă între două stînci.

— O scoatem îndată, continuă Kerdrel.

Își șterse fața de sudoare și îndepărtă în același timp cu piciorul perdeaua de alge ce se depusese pe containerele cilindrice.

— Acum trebuie să le transportăm de cealaltă parte a insuliței, una cîte una.

Leroy îl aprobă, dar era încă zăpăcit, pradă unei mari tensiuni nervoase. Minutele de pînă

atunci i se păruseră cele mai lungi din viaţă. Traversarea plajei în momentele cînd urechile le mai ţiuiau încă de bubuiturile canonadei, remorca încărcată cu bombe care nu voia să se urnească din loc şi scîrţîia. Şi liniştea care s-a aşternut brusc, după ce s-a stins ultimul proiector.

— Mergi tu înainte. Cunoşti insula mai bine ca mine.

Apucă plin de curaj mînerul unui container. Kerdrel îl luă pe celălalt.

— Se vede că nu prea eşti obişnuit să cari greutăţi, rîse pescarul conştient de superioritatea sa.

Porniră. În tăcere. Înaintare înceată, poticnită. Nici urmă de cărare pe insuliţa aceasta care nu părea mare decît în timpul refluxului. De fapt nu era decît o îngrămădire de stînci, acoperite de alge lipicioase, care alternau cu nişte băltoace adînci. Lacuri miniaturale legate de mare prin canale largi de un cot. Apa se scurgea printre ele stîrnind pe neaşteptate valuri încununate cu iarbă de mare, care se sfărîmau foarte repede, şuierînd.

Miros de iod, de sare, de grote minuscule prin care se tîrau crabii şi şerpuiau ţiparii, mirosul mării, al vieţilor ei ascunse şi agitate.

Uneori cei doi erau obligaţi să escaladeze stînci pe care nu le puteau ocoli. Înaintau atunci pe burtă, lipiţi de piatra vîscoasă, agăţîndu-se cu de-

getele de alge. Cioburile de scoici ascunse prin vegetația marină le tăiau palmele.

Leroy se lăsă să alunece de pe stîncă, sprijinind containerul pe care Kerdrel îl ținea cu amîndouă mîinile. Un crab îi trecu printre picioare, îndepărtîndu-se cu cleștii gata de luptă. Apa clipocea și se învîrtejea strecurîndu-se prin mii de canale, ravine în care numai bine îți puteai scrînti piciorul.

— Marea începe să crească. Să ne grăbim.

Escaladară încă o stîncă, alunecînd în două rînduri.

— Am ajuns, Jean !

Leroy se ghemui cu sufletul la gură, privind întinderea de apă întunecată care scălda insula la picioarele sale.

— Șenalul, șopti Kerdrel cu o voce ciudată.

Întinse mîna spre Port-Louis. Fortul demodat îi domina cu masa lui înfricoșătoare.

— Ai zice că-l poți atinge cu degetul.

Își reveni foarte repede, se strecură pe genunchi într-un fel de coridor foarte îngust și lung, astupat pe jumătate cu iarbă de mare.

— Grota cu țipari... Ți-o mai amintești ?

Leroy veni lîngă el. Fața i se lumină.

— Acum da... Am descoperit-o într-o zi cînd căutam creveți.

Fără să șovăie, ridică perdeaua groasă de alge ce șiroiau de apă. În față îi apăru grota, strîmtă și adîncă, plină de taine.

Kerdrel zîmbea fericit.

— Mai tot timpul e sub apă. Riscul ca cineva să găsească containerele e exclus.

Unindu-și puterile strecurară containerul în crăpătură.

— Trebuie să le aducem și pe celelalte. Într-o jumătate de oră grota va fi înecată.

Și dintr-o dată îngrijorat :

— Numai de n-ar începe englezii prea devreme cea de a doua diversiune !

Celălalt îl liniști :

— Avem înaintea noastră o oră și jumătate. Mai mult chiar decît ne trebuie. Și îndată ce terminăm cu depozitarea bombelor, pregătim remorca... Drumul înapoi îl facem mult mai repede.

— Jean !... Jean !...

Leroy se ridică. Inima-i bătea puternic.

— Privește...

Se lipiră de perdeaua de alge privind cu ochii holbați.

Un submarin se ivise din ceața deasă, abia distingîndu-se în beznă și înainta alungit pe apele mării. Se reîntorcea la bază, înaintînd încet și despicînd cu etrava lui ascuțită valurile șenalului.

Făcea un zgomot abia perceptibil, ca zgomotul pe care-l face mătasea sfîșiată.

Cei doi priveau nemișcați la forma ireală care trecea de-a lungul insulei.

Leroy își încleștă fălcile. Ar fi dat oricît să poată striga, acționa... să facă ceva, numai să scape de emoția aceea amestecată cu teamă. Dintr-o dată, imposibilul devenea realitate. Ei erau acolo, cu bombele lor, și valurile stîrnite de etrava submersibilului ajungeau pînă la ei... De necrezut !

Unul după altul, valurile clipociră prelung, inundînd de fiecare dată cele două forme nemișcate lipite de stînci. Pe turela submarinului apărură două capete cu căști. Cîteva cuvinte nemțești se destrămară, luate de briză.

Leroy își scufundă fața în alge. Își simțea obrajii în flăcări.

— Nu te simți bine, Jean ?

Cuprins de neliniște, Kerdrel se apropie de Leroy. Și el era tulburat.

— Nu, nimic, totul e în ordine.

Leroy lăsă să cadă perdeaua de iarbă de mare care camufla grota.

— Să ne grăbim, dragul meu... Trebuie să le aducem cît mai repede și pe celelalte.

Vocea i se înăspri ușor.

— Acum eu comand, Yves !

CAPITOLUL XI

Kerdrel se apropie de masă și se uită la schiță cu mult respect.

— Ar însemna să te mint dacă aș spune că nu mi-e frică.

Bău o înghițitură de alcool și continuă :

— Îți dai seama, în seara asta e scena finală. Am riscat mult și în zilele precedente dar despre submarine vorbeam la viitor. Spuneam : „Vom lipi bombele de vasele lor.“ Dar știam foarte bine că totul nu e decît un proiect. Acum însă am ajuns la capăt... În curînd o să atingem cu mîna carcasa unui submarin !

Kerdrel băuse prea repede. Totuși, se ridică în picioare, stacojiu la față.

— Sînt într-o stare foarte ciudată... dar mai grav e că sînt emoționat.

Cu un gest grăbit, Leroy aruncă schița în focul din cămin.

— Haide, Yves... la ce bun să te lași impresionat. Fă ca mine, stăpînește-ți frica. Gîndește-te că ieri seară eram amîndoi pe insuliță și n-am întîlnit pe nimeni...

Celălalt se mai destinse puțin.

— Știu. Dar lupta asta din umbră mi se pare foarte grea. Vezi tu, în noaptea cînd vedeta germană mi-a controlat pescadorul, mi-era mai puțin frică. Cu marinarii mei mă mai puteam bate, chiar fără speranță... Pe cînd în seara asta...

Leroy fuma cu gîndul în altă parte. Îmbrăcase și el costumul de scafandru pe care-l procurase Le Garrec. Fața și mîinile îi erau unse cu vaselină spre a le proteja împotriva frigului.

— Nu te mai gîndi la asta, Yves. Într-o oră, două vom fi iar acasă. Tu o să fii primul care o să rîzi de spaima ta de acum.

Ușa se deschise brusc. Mătușa Adrienne intră în încăpere și verifică termosul pe care nepotul ei îl umpluse cu cafea. Kerdrel își găsi îndată ceva de lucru la echipament.

— N-ar fi trebuit să rămîneți, mătușă Adrienne, murmură Leroy.

Bătrîna se uită la el cu o expresie pe care nu i-o mai văzuse.

— Știu. Ar trebui să fiu la verișoara mea, la Menez...

Cu brațele încrucișate îl fulgeră cu privirile pe Kerdrel care nu scoase o vorbă.

— Dar nimeni n-o să mă poată face să părăsesc casa asta ! E casa mea !

Mirosi termosul.

— Yves Kerdrel, n-ai fost niciodată în stare să faci o cafea ca lumea. De ce nu m-ai chemat pe mine ?

— Nu voiam să te deranjez, mătușă.

Ea făcu încet înconjurul mesei, uitîndu-se la echipamentele de scafandru fără să reușească să-și ascundă curiozitatea.

— Regret foarte mult că sînteți aici, insistă Leroy sever.

Mătușa ridică din umeri.

— Înainte de a veni tu, băiete, noi trăiam aici în liniște. Îmi spuneam că războiul o să se termine chiar dacă nu ne amestecăm noi. Yves ar fi început să pescuiască departe, în largul oceanului... Annick ar fi venit să locuiască cu noi... Totul ar fi fost ca înainte... mai bine ca înainte.

Dădu cu ochii de sticla de rachiu. O luă repede și o puse sub cheie.

— Dar ai venit tu, Jean Leroy, și ne-ai adus războiul. Și cum aș putea să vă părăsesc, bieți nebuni ce sînteți !

— Toți bărbații trebuie să lupte, mîrîi Kerdrel.

Leroy se ridică.

— E timpul, Yves !

Îi adresă bătrînei un zîmbet plin de afecțiune. Era rea de gură și arțăgoasă ca orice bretonă adevărată. Dar dincolo de vorbele ei aspre, ghiceai

fără greutate durerea și resemnarea femeii căreia un alt război îi răpise pe cei dragi.

— O să vă aștept aici, hotărî ea.

Se așeză în fotoliul ei preferat și închise ochii.

— Pe curînd, mătușă Adrienne, mormăi Kerdrel.

Bătrîna stătea țeapănă, chircită în veșmintele ei groase... Doar trăirea interioară mai însufleța fața palidă care se vedea de sub boneta imaculată.

*

Leroy ajunse primul pe insuliță. Suflînd greu și scuipînd, Kerdrel îl urma la zece metri distanță.

— Ce hulă nenorocită ! bodogăni căpitanul de pescador... Bine am făcut că am venit pe-aici. Prin partea cealaltă a insulei marea ne-ar fi izbit de stînci și... adio costume etanșe.

Se strecurară unul lîngă altul printre stînci. Sub ei și în jurul lor, numai apă și iarbă de mare. Se bălăceau într-o adevărată mlaștină de alge, masă vîscoasă pe care costumele lor de cauciuc alunecau mereu. Cînd înotînd, cînd umblînd, trecură pe lîngă niște masive stînci, camuflate sub o mantie de alge.

— Oprește-te, Jean ! O să treci de locul nostru.

Se opriseră să-și mai tragă sufletul, lipiți de o stîncă cu forme neregulate.

— Nu vorbi prea tare, Yves. Noaptea cuvintele se aud pînă departe.

Cercetară instinctiv împerjurimile... Port-Louis și Kernével nu erau decît niște mase întunecate, imprecise. Și totuși, în cazematele moderne, ascunse de ziduri antice, stăteau oameni la pîndă. Observatorii scrutau noaptea... apa... cerul. Mai ales cerul !

Kerdrel ridică ceva mai sus sacul pe care-l ducea cu mii de precauții.

— Luăm o gură de cafea ? Să ne mai încălzim.

Leroy dădu din cap. Nici în iad Kerdrel nu s-ar fi despărțit de gustarea lui sacrosanctă și de sticla cu băutură.

„E de necrezut !“ își spuse. Dar deveni și mai optimist. Totul era cît se poate de simplu, abstracție făcînd de frigul care îl cam anchiloza. Auzind cuvintele obișnuite, de fiecare zi, îndrăzneața acțiune i se părea redusă la dimensiuni acceptabile. Războiul ? Da, dar și termosul cu cafea, o înjurătură, o glumă...

Kerdrel ridică mîna și își ajustă viziera. Cîteva clipe mai tîrziu, căpitanul de pescador dispăru în apa înspumată. Grota cu țipari se afla încă la cinci picioare adîncime, sub apă.

Bule mari de aer urcau la suprafață ca o jerbă fără sfîrșit. După cîteva secunde apa începu să clo-

cotească. Kerdrel ieși din apă remorcînd o încărcătură magnetică.

— Ce figură ne-ar face dacă n-ar mai ieși! rînji el.

Fu plesnit de un val și scuipă o gură de apă sărată.

Cu capetele alăturate scrutau întunericul; apele dantelate cu spumă ale șenalului se ondulau în ritmul contra-valurilor.

— Ies în fiecare noapte, îi reaminti Leroy ca să-i mai ridice moralul.

Vocea i se schimbă puțin.

— Annick știe că în seara asta sîntem în acțiune?

Kerdrel trase o înghițitură de cafea, chiar din termos.

— Nu. O să-i spunem după ce terminăm cu toate astea. N-are nici un rost s-o neliniștim.

— Și mîine ce-o să-i povestești? Sînt șase bombe, ceea ce înseamnă că avem de petrecut șase nopți pe insulă.

Kerdrel privea melancolic.

— O să inventez eu ceva. De ce să se chinuiască dinainte?

Cu o mișcare rapidă se ridică, sprijinindu-se în palme.

— Atenție! Dragoarele!

Uitînd de frig, Leroy scoase încărcătura din container. Plăcile magnetice care erau destinate să se lipească de submarin luceau palid.

Împreună cu Kerdrel cercetă bomba cu un respect amestecat cu neliniște. O mai studiaseră și pe uscat. Dar pe stîncile acelea bătute de valuri, încărcătura părea mai înfricoșătoare.

Dragorul se apropia, cu duduit puternic de motoare. Era un vas mic de lemn, pentru că lemnul era absolut necesar spre a nu atrage minele magnetice lansate pe ascuns de hidroavioanele britanice. Vase mici înarmate ușor, care trăgeau după ele ca o căruță cablul menit să taie sauna de mine de sub apă.

Dragorul înainta greoi prin dreptul insulei. Pe punte, pe pasarele stăteau oameni pîndind minele care puteau să țîșnească la suprafață de îndată ce s-ar fi desprins de cablu.

— Submarinul e pe aproape, șopti Leroy.

Își înăbuși un oftat de frică, potrivindu-și viziera.

— Ei, îi dăm drumul ? mormăi Kerdrel.

Își fixă și el viziera, în mare grabă.

Dragorul se îndepărtase deja, tîrînd după el cablul într-un mers egal de bou care trage la plug.

Leroy făcu un semn. Se cufundară împreună în apă, ținîndu-se fiecare de cîte un mîner al încărcăturii magnetice. Totul fusese prevăzut, calculat

de Leroy : distanţele, curenţii... Fiecare mişcare făcea parte dintr-o acţiune precisă, minuţioasă.

Ajunseră foarte repede la fund. Se aflau într-o falie stîncoasă, lată de un metru, cu pereţii acoperiţi de iarbă de mare.

Leroy respira cu grijă, nefiind încă obişnuit cu aparatul de scufundare care-i zdrobea umerii. Înainta pipăind cu mîna liberă peretele de stîncă.

„Avem douăzeci de secunde ca să ajungem la şenal".

Ajunseră însă mai repede decît fusese prevăzut. Cînd simţi că îi fuge pămîntul de sub piciorul drept, Leroy fu cuprins de un sentiment de teamă amestecată cu repulsie. La un metru în urma lui, Kerdrel era o formă nedeslușită, mișcătoare.

Clocotul produs de elicea dragorului descreştea puţin cîte puţin.

„Trebuie să reuşim", îşi spuse Leroy.

Mai şovăi o clipă ştiind că Kerdrel aşteaptă, plin de încredere.

Tot planul era stabilit în funcţie de lungimea cablului dragorului. Dacă ajungeau prea repede riscau să fie tîrîţi de cablul de oţel şi striviţi de colosala forţă a unui adevărat zid de apă provocat de curent. Dar nici să aştepte prea multă vreme nu puteau. Submarinul urma la mică distanţă.

Dacă întîrziau cinci secunde, ţinta le scăpa... sau puteau fi făcuţi bucăţele de elicea submarinului.

Leroy nu şovăi decît o secundă. Trase din toate puterile încărcătura de care era agăţat Kerdrel. Stînca dispăru de sub picioarele lor. Înotau acum amîndoi, numai cu o singură mînă.

Alunecare mută în apa întunecată. Una lîngă alta, cele două ciudate siluete pătrunseră în şenal. Simţeau amîndoi, ca un fior de ghiaţă, curentul rece care venea din larg.

Băteau din picioare în cadenţă, cu braţul întins, ţinînd bomba între ei. Dans mut în străfundurile nopţii. Din cînd în cînd se frecau de stîncile de pe fundul şenalului, treceau pe deasupra unor falii şi prăpăstii miniaturale. În jurul lor pluteau alge care le biciuiau uşor vizierele.

Leroy numără : zece... cincisprezece...

Treizeci de secunde ! Era tocmai timpul de care teoretic aveau nevoie ca să ajungă în mijlocul şenalului.

Priveau cu ochii ieşiţi din orbite.

„Douăzeci... douăzeci şi cinci“...

O fi trecut oare cablul dragorului, odgonul acela de oţel care ar fi putut să-i strivească în orice clipă ?

„Douăzeci şi opt... douăzeci şi nouă... treizeci... treizeci şi unu... treizeci şi doi...“

Leroy se plecă brusc înainte. Masa neagră pe care o zărise era acum la nivelul lor, dar încă prea departe, la circa douăzeci de braţe distanţă.

Furios arătă cu mîna spre ţintă. Kerdrel înţelese îndată. Porniră înainte bătînd apa cu picioarele din toate puterile.

Carcasa submersibilului le apăru în faţă, enormă, masivă învolburînd apa ca un rechin. Leroy aproape că smulse încărcătura din mîinile coechipierului său... Mai bine de o treime din chilă trecuse deja de ei... locul cel mai potrivit se afla ceva mai departe, exact între două lonjeroane. Era locul cel mai vulnerabil. Forfecată de explozie, nava s-ar fi rupt imediat în două.

Bătînd din picioare, cei doi bărbaţi luptau contra vîrtejului de apă, înghemaţi de frică în faţa suprafeţei aceleia de oţel care aluneca deasupra lor.

Leroy ridică mîna. Răspunzînd semnalului stabilit dinainte, Kerdrel se agăţă de lonjeron în acelaşi timp cu şeful său. Se simţiră îndată trîntiţi, împinşi spre corpul de oţel de viteza destul de redusă, totuşi, a navei.

Erau lipiţi de carcasă pipăind cu mîinile lor incredule oţelul care-i despărţea de echipajul care avea să moară.

Cu gesturi studiate dirijară împreună încărcătura, avînd grijă s-o reţină ca să nu se izbească

prea violent de carcasă. Plăcile magnetice se lipiră de submarin fără nici un zgomot.

Tremurînd de enervare, Leroy declanșă mecanismul de dare a focului.

„Trebuie să ne lăsăm la fund... altfel alunecăm de-a lungul chilei... pînă la elice !“

Aproape mecanic se răsturnă pe spate... se scufundă cu capul în jos împingîndu-se cu picioarele de chilă. La doi metri mai încolo, Kerdrel proceda la fel.

Coborau spre fund cu mișcări cam stîngace.

„Elicele sînt la douăzeci de metri... la zece...“

Uruitul apei se amplifica din secundă în secundă, transformîndu-se într-un adevărat tunet, spre care corpurile lor păreau că sînt atrase.

„Elicele sînt la cinci metri.“

Clocotul apei ajunse deasupra lor, învăluindu-i într-o vîltoare neînduplecată, violentă. Leroy se zbătea pe jumătate sufocat și se ciocni de Kerdrel. Cam la cinci metri deasupra lor elicele sfredeleau valurile... Vîrtejul deveni și mai puternic.

Se răsuceau, aruncați într-o serie de cascade succesive. În timpane le răsuna duduitul elicelor.

Vîrtejul scăzuse repede în intensitate în timp ce cele două umbre înnebunite se grăbeau să ajungă la insulă.

Submarinul trecuse spre larg... spre convoaiele lente care brăzdau Atlanticul.

Echipajul lui mai avea de trăit două ore.

CAPITOLUL XII

Cu o vădită ușurare, ofițerii ieșeau salutînd unul după altul din biroul șefului de stat-major.

— Dumneata mai rămîi, Becker, ordonă căpitanul Rassler.

Ultimul ofițer închise ușa. Adjunctul amiralului îi oferi o țigară și luă și el una. Era bine făcut, dar puțin cam prea subțiratec. Ochii albaștri, proeminenți, străluceau în dosul ochelarilor. Șeful de stat-major era complet chel.

— Becker... Aș vrea să mai discutăm despre problema care tocmai a fost abordată în „marele raport".

— Problema submarinelor pierdute ?

Șeful de stat-major privea gînditor la țigara care i se consuma între degete. Trupul lui înalt era acum puțin încovoiat.

— Da. Mai adineauri am schimbat subiectul în mod deliberat pentru că erau de față prea mulți

ofițeri și nu voiam ca vorbele mele să facă înconjurul bazei.

După un timp :

— ...Și să producă panică în rîndul echipajelor.

Își stinse cu grijă țigara fumată numai pe jumătate.

— Pierderile noastre sînt grele, Becker. O știi la fel de bine ca și mine. Convoaiele englezilor sînt din ce în ce mai bine apărate, iar uneori echipajele noastre numără prea mulți tineri... Dar asta nu explică totul.

Fața i se împurpură, pentru că celălalt nu răspunse nimic.

— Ești specialist în serviciul de informații, Becker. Vreau să-ți aud părerea. Ca și mine ai avut în mînă rapoartele întocmite după comunicatele inamicului, și după mesajele lor captate de noi. Cunoști, de asemenea, rapoartele comandanților noștri de flotile. Cred că n-ai studiat acest ansamblu de informații fără să fi emis vreo ipoteză.

Maiorul Becker se plimba țeapăn prin birou, cu mîinile la spate.

— Am pierdut prea multe submarine. De două ori numărul pe care-l putem admite ca pierdere normală în luptă...

Se învîrtea cu paşi regulaţi în jurul biroului ministerial care fusese, desigur, mîndria castelanului care locuise acolo.

— Vezi dumneata, domnule maior... am făcut socotelile pe perioada care o avem în vedere. Numărul submarinelor noastre în misiune şi densitatea convoaielor inamice au rămas constante... Deci...

Rassler, care stătea cu spatele la fereastră, îl urmărea cu privirea.

— Deci, Becker ?

Ofiţerul de informaţii roşi puţin.

— Deci există două soluţii. Sau navele inamice sînt dotate cu arme noi...

— Crezi ?

Maiorul Becker se întoarse brusc.

— Nu. Cum nu credeţi nici dumneavoastră, o ştiţi prea bine.

Din doi paşi fu în faţa unei hărţi agăţată pe perete care reprezenta Atlanticul de nord.

— Am cercetat amănunţit toate mesajele, toate rapoartele. Şi afirm că baza de la Lorient n-ar fi trebuit să piardă, în perioada de care ne ocupăm, decît maximum cinci submarine.

— Şi am pierdut unsprezece.

Se priviră puţin cam tulburaţi.

— Dar, domnule maior Rassler, cea de-a doua ipoteză a mea e fără îndoială justă. Submarinele noastre sînt scufundate înainte de a ajunge în zona de vînătoare.

Becker începu să respire greu, incapabil să-și mai stăpînească agitația.

— Ideea aceasta mi-a trecut și mie prin minte, dar nu-mi venea să cred. Or, ascultînd darea de seamă a comandantului flotilei numărul cinci, am remarcat ceva.

— Și eu, Becker.

Șeful de stat-major coborî puțin vocea.

— Submarinele noastre nu trebuie să utilizeze posturile lor de radio emisie decît în cazuri deosebite. Dar, cu prilejul ultimei sale misiuni, comandantul Guntz a fost nevoit să pună vasele flotilei sale în stare de alarmă dintr-un motiv foarte grav. Toate unitățile au confirmat recepția mesajului cu excepția uneia.

— U 374 !

În confortabila cameră se așternu o tăcere penibilă. Vocea lui Rassler tremura puțin.

— U 374 n-a răspuns... și nu s-a mai reîntors niciodată !

— Ați remarcat cînd anume s-a constatat că nu răspunde ?

— Becker, U 374 nu se găsea nici la două sute de mile de Lorient cînd a fost lansat mesajul la care trebuia să răspundă.

Făcînd un semn cu mîna, șeful statului-major îl invită pe celălalt să vină lîngă el, la fereastră.

— Dacă calculele dumitale și ale mele se verifică, putem constata că cele șase submarine dispărute... fără motiv... au plecat toate din Lorient la interval de o noapte unul de altul.

Arătă spre baza care se vedea în fundul radei.

— Submarinele noastre sînt sabotate, Becker. Agenții noștri din Anglia nu s-au înșelat.

— Da, domnule maior. Aceasta e și părerea mea.

Prin minte le trecu același gînd.

— Dacă acest lucru s-ar ști la bază, domnule comandant, s-ar produce panică. Ați raportat la Berlin ?

Celălalt se strîmbă într-un zîmbet penibil.

— Va raporta amiralul. Iar noi trebuie să ne așteptăm la un perdaf în toată legea.

Luînd o țigară, șeful de stat-major continuă :

— Nu reușesc să înțeleg cum fac ăia, *sacrament !* Pe submarine nu intră un singur pachet care să nu fi fost deschis. Totul e controlat înainte de plecare... și chiar și în clipa plecării.

În dosul ochelarilor cu ramă de aur, ochii îi străluceau.

— Trebuie să găsim numitorul comun care se poate aplica tuturor submarinelor noastre dispărute... în mod anormal. Trebuie să existe o legătură între aceste cazuri... Posturile de amaraj... echipele de reparaţii... de aprovizionare... Orarele.

Se opri cu sufletul la gură şi trase cîteva fumuri.

— Mai reflectează, Becker. Cercetează minuţios în ce situaţie deosebită se aflau cele şase submarine în momentul plecării. Aghiotantul meu s-a şi apucat de treaba asta, dar, într-o lucrare în care şi imaginaţia are un cuvînt de spus, e mai bine ca fiecare să fie singur, cu propriile sale gînduri.

Maiorul Becker îşi aprinse o ţigară, fără să-şi slăbească şeful din ochi.

— Există un punct comun între toate submarinele dispărute... dispărute fără motiv, cum spuneţi dumneavoastră.

Rassler se apropie de el foarte palid.

— Te ascult, Becker !... Ce mai aştepţi ?

Maiorul tuşi, îşi plecă fruntea.

— V-aş fi vorbit despre asta după raport, dar ezitam... Totul pare idiot.

Îşi ridică ochii şi întîlni privirea scînteietoare a şefului de stat-major.

— Ei bine, iată : cele șase submarine au plecat din Lorient în zile diferite... dar toate în toiul nopții...

Se opri puțin ca să-și menajeze efectul.

— Și toate la ora refluxului !

*

Bena urca încet, îngreunată de nisipul care șiroia încă de apă. La cîrmă, bătrînul Le Guen își sugea mustața, foarte atent la manevră. La provă, fiul său îl dirija prin semne.

— Încă n-ai obosit, Tréhin ?

Celălalt trăgea vîrtos cu lopata în cală, unde nivela nisipul.

— Merge, Aimé, nici o grijă.

Bătrînul manevră două pîrghii și catargul de încărcare se răsuci cu un scîrțiit asurzitor. Nisipul începu să curgă în cală, împroșcînd apă de jur-împrejur.

Căpitanul se uita la omul care se agita în fundul vasului. Bună achiziție, pezevenghiul ăsta de Tréhin. S-a lăsat și de băutură.

— Dacă știe că face ceva contra nemților, o să-i vină mintea la loc, îl asigurase Le Guen pe Leroy, vorbindu-i despre cererea de angajare a lui Tréhin.

Discuția a fost cam aprinsă. La început, Kerdrel și Leroy s-au opus îmbarcării noului matelot. Dar argumentele căpitanului de vas erau indiscutabile.

Numai în doi n-o să poată face nici o treabă... Și băiatul cel mare, Armel, fiind pedepsit cu interdicția de a se mai îmbarca timp de o lună de zile, era nevoie urgentă de a angaja un suplinitor. Desigur, Tréhin trăgea la măsea, dar nu era singurul... Iar el, Le Guen, nu vedea pe altcineva căruia să i se poată încredința secretul. În afară de asta, îmbarcarea lui Tréhin n-ar fi bătut la ochi. Omul figurase în registrele de bord a numeroase vase de acest fel, înainte de război.

Leroy cedase în fața acestui argument major. De altminteri, Le Guen îl răpise pur și simplu pe noul său acolit. Îi dădea găzduire completă. Tréhin era văduv... ca Le Guen. Împreună cu cei doi fii ai bătrînului, formau o familie de bărbați, care nu se despărțeau niciodată. Vrînd, nevrînd, Leroy acceptă situația... căci n-avea ce face.

— Hai în locul meu, Tréhin. Trec eu jos.

Băiat foarte cumsecade, fiul lui Le Guen îi făcu semn bătrînului să oprească troliul. Cu fața ostenită de efort, Tréhin se grăbi să urce pe punte.

— Chiar că au început să mă doară șalele, mărturisi el.

Bătrînul ridică din umeri.

— Dacă n-ai fi tras atîta la măsea, n-ai fi ajuns în halul ăsta.

Matelotul îi oferi o țigară și bătrînul n-o refuză.

— Du-te la benă... și ai grijă acolo.

Tréhin își trase șapca pe ochi. Începea să se întunece și peisajul își pierdea contururile ; rîul și colinele erau înecate într-o lumină cenușie, uniformă.

— Sînt mulțumit că lucrez pentru tine, Aimé, și că sînt și eu bun la ceva. Vezi, nu-l invidiez nici măcar pe ăla, de colo... care stă în barcă și nu-i pasă de nimic.

Mustața groasă a bătrînului tresări de un rîs abia stăpînit.

— Ăluia îi bîțîie fundul mai tare decît ție, măi băiete... El e omul care ne aduce marfa... Două butoaie de gazolină pe care le schimbă cu ale mele !

Puțin cam neliniștit totuși, cercetă barca în prelungirea căreia se vedea o imensă plasă triunghiulară.

— Trebuie să fii om cu cap ca să pui la cale asemenea combinații. Nimic de zis, Tréhin, șeful lor e un om plin de idei.

— Cred că putem considera afacerea noastră ca fiind foarte bine pusă la punct, aprecie maiorul Le Garrec.

Rupse o clătită cu degetele lui grăsulii și aruncă bucățelele în cana cu iaurt.

— Dumitale nu-ți place asta, Leroy ?

Leroy întindea unt pe o clătită caldă, din făină neagră, bine rumenită.

— Nu seara. Deci, după dumneata, totul e în ordine ?

— Deocamdată, da.

Cu multă grijă, Leroy turnă în pahar cidrul care abia începuse să fermenteze.

— Și de ce aceste restricții ? Ai aflat ceva ?

Își mîncă clătita din trei înghițituri, cu ochii ațintiți spre fața blajină a șefului.

— Rețeaua de la bază a avertizat Londra că nemții au devenit bănuitori. Au început să admită teza că ar fi vorba de un sabotaj, și totuși nu sînt siguri de nimic. Paza a fost întărită, dar domnii din cercurile superioare sînt convinși că, dacă e la mijloc un sabotaj, originea lui trebuie căutată într-un sector restrîns, și anume la bază. Se tem, de asemenea, ca nu cumva explozibilele să fie introduse o dată cu proviziile și cu mate-

rialele care se iau la bord. Așa că totul e controlat și carcasa fiecărui submarin e inspectată înainte de plecare. Dumitale, desigur, nu-ți pasă pentru că intervii abia după.

Ochii îi străluceau și Leroy se simțea stînjenit de felul cum celălalt îl fixa cu privirea.

— E fantastic, Leroy. Uneori nici nu-mi vine să cred și iată... Abia acum îmi dau seama că stau la masă în tovărășia unui băiat care, el singur, face o treabă mai bună decît o escadră.

— Nu sînt singur, i-o tăie Leroy sec.

Nu simțea nici o umbră de orgoliu. Cel mult un oarecare sentiment de superioritate pe care știa că și-l poate înăbuși cu ușurință. Mîndria lui Le Garrec îl agasa puțin. De ce să fie mîndru ? Nu era decît un funcționar conștiincios, ultima verigă dintr-un lanț foarte lung. Dar nu avea mai mare importanță decît celelalte verigi, decît doar prin aceea că ceea ce săvîrșea el se făcea cu o mulțime de eforturi și riscuri. Asta era. De ce deci să te minunezi de o acțiune la care participau atîția alții ? Numai pentru că gloria nu încununează decît ultima faptă ? Baliverne. Asemenea sentimente erau potrivite numai pentru prietenul său Kerdrel, sau pentru Le Garrec, care făceau paradă de clipele decisive.

El își stabilise de multă vreme o linie de conduită. Din ziua în care pusese piciorul pe pămîntul Angliei, după dezastru : să nu considere misiunile pe care le va avea de îndeplinit decît ca o muncă ce se împletește cu munca altora. Să îndeplinească aceste misiuni cu sînge rece, cu mintea lucidă, debarasat de utopiile în care alți combatanți ar putea crede. Să se bată, da, dar nu ca un soldat oarecare, ci ca un inginer care a cîntărit fiecare posibilitate.

Surprins de tonul lui Leroy, Le Garrec se opri din mestecat.

— Nu-ți place să se vorbească de dumneata, nu-i așa ? Bun, de acord.

Își turnă un pahar de cidru. Mirosul de mere se amestecă cu mirosul de lapte prins.

— Să știi, Leroy, că te-am chemat aici pentru că am să-ți dau un ordin deosebit.

— Te ascult.

Stînd țeapăn pe bancă, Leroy se scutură cu palma de firimiturile de pe haină.

— Ei bine, iată despre ce e vorba : al doilea transport de bombe va trebui să ajungă la amicul dumitale Kerdrel chiar mîine. Intenționezi să reîncepi atacurile imediat ?

Leroy se destinse. Îi plăcea tonul pe care-l adopta Le Garrec cînd vorbea de „treabă".

— Nu chiar imediat. Ci după patruzeci și opt de ore. Și pentru asta mi-ar trebui alte butelii pentru scufundare. Nu mai avem oxigen decît pentru o singură misiune.

Zîmbi, și fața lui păru și mai tinerească.

— Trebuie să recunoști că ar fi păcat să ne încetăm activitatea din pricina unui asemenea fleac.

Le Garrec își șterse buzele cu un colț de șervet. Din familia Tréarz nu se vedea nimeni, iar bunica sforăia în voie, după draperiile trase ale patului.

— Ar fi trebuit să mi le ceri mai din timp. Dar mă rog, voi face tot posibilul. Oricum, deocamdată... nu mai atacați.

Se aștepta ca tînărul inginer să dea semne de mirare, dar acesta nu scoase nici un cuvînt.

— Am fost contactat ieri de un agent care a sosit de la Londra...

Își aprinse foarte liniștit o țigară, uitînd să ofere una și interlocutorului său.

— Un submarin-cargou urmează să sosească zilele astea la Lorient. Nu va rămîne aici decît pentru o foarte scurtă escală, dar dată fiind natura încărcăturii sale, el trebuie să constituie pentru dumneata o țintă căreia va trebui să-i dai prioritate. Pînă atunci... nu risca nimic. Nu

face nici o mișcare, chiar dacă toate submarinele din Atlantic s-ar oferi loviturilor dumitale.

Privind în gol, continuă pe un ton uniform :

— Acest submersibil va pleca de la bază cu o încărcătură „ultra-secretă". Colegul meu de la Londra n-a fost prea explicit dar am înțeles că e vorba de materii prime și de utilaje necesare pentru punerea la punct a unei arme speciale. Toate astea au și fost aduse la bază cu camioanele... și sînt păzite de elemente ale unităților SS. Nici măcar Kriegsmarine n-are voie să-și vîre nasul pe-acolo. Marinarii sînt considerați niște cărăuși vulgari.

Leroy își scărpină bărbia cu o mînă puțin cam nervoasă. Se roși la față.

— Ce-i cu povestea asta ? Zău dacă nu-mi pare scoasă dintr-un roman-foileton. De ce îmbarcă nemții aceste prețioase materiale pe un submarin, și care le e destinația ?

Le Garrec schiță un zîmbet, învîrtindu-și paharul între degete.

— N-am spus că e vorba de un submarin german !

Se făcu liniște, o liniște tulburată doar de un butuc care se rostogoli în vatră.

— Cum ? Am reuşit să te uimesc ? Perfect ! Ei bine, află, dragul meu, că e vorba de un submarin japonez.

Oftă văzînd expresia de îndoială care apăru pe faţa interlocutorului său.

— Pentru Germania situaţia e proastă. De aceea la Berlin s-a considerat că e indispensabil să i se dea ajutor Japoniei spre a pune la punct o armă care ar schimba soarta războiului... chiar după înfrîngerea Germaniei. Japonia ar urma să reziste mai mult decît Marele Reich, şi prin urmare inginerii germani au mai multe şanse să monteze noua armă în Japonia.

Şi muindu-şi arătătorul în cidrul care se scursese pe lîngă pahar, trase pe masă cîteva linii încîlcite.

— Germania nu are prea multe porţi de ieşire. S-a apreciat aşadar că tocmai Lorient oferă, pentru un submarin-cargou, cu rază mare de acţiune, cele mai multe şanse de a ajunge în insulele nipone [1].

Leroy se cufundase, visător, în gînduri. Un ghiont al maiorului îl trezi la realitate.

— Domnule inginer, încetează o dată cu presupunerile dumitale în legătură cu încărcătura

---

[1] Într-adevăr, în timpul ultimului război, cîteva submarine japoneze au făcut escală la Lorient. (N.A.)

acestui submarin japonez. Gîndeşte-te mai bine la bomba pe care vei avea onoarea să i-o lipeşti de burtă.

Luă sticla de cidru şi umplu din nou paharele.

— Nu pot să-ţi precizez nici ziua, nici ora plecării. Îţi pot da doar o singură indicaţie : jap-ul va pleca noaptea.

Puţin cam stînjenit de ceea ce avea să spună îşi contemplă îndelung paharul.

— Jap-ul nu va pleca înainte de trei zile. Aşa că de poimîine noapte va trebui să fii la post în fiecare noapte şi să aştepţi ca prada să-şi facă apariţia.

— Şi dacă vine un submarin german ?

Nemulţumit că a fost întrerupt, maiorul mormăi :

— Şeful reţelei de la bază răspunde de această afacere... În clipa în care jap-ul va ieşi cu turela la suprafaţă, unul din agenţii lui va incendia o baracă de-a organizaţiei Todt. Dacă eşti la post o să vezi lumina... şi îţi mai rămîn zece minute pînă să treci la atac. Dar atenţie ! Fără acest semnal, nu ataci.

Obrazul rubicond al maiorului se lumină.

— Oh, iată-l şi pe bătrînul Tréarz. Mi-a promis că ne dă să gustăm un rachiu vechi de cel puţin douăzeci de ani.

CAPITOLUL XIII

Tréhin se îndreptă, clătinîndu-se uşor, spre cală. Vremea rece şi ploioasă nu-l deranja. Îşi pusese pe umeri un sac şi fredona cu o voce falsă şi răguşită.

Tréhin era mulţumit. A tras două păhărele la Phine Tromeur. Două păhărele. Nu trei !

Se simţea foarte mîndru. După două păhărele s-a oprit pentru că aşa a vrut el. O să-i povestească chestia asta şi lui Aimé, care nu se mulţumea numai cu două...

Mergea salutînd, în dreapta şi stînga, puţinele persoane pe care le întîlnea, grăbite să ajungă acasă.

Oamenii îl priveau cu oarecare mirare, dar el trecea dispreţuitor. Dacă ar şti ei... Ce s-ar mai mira aflînd că Tréhin, beţivul... că prăpăditul de Tréhin luptă în Rezistenţă !

Cu inima îndurerată observă cîteva zîmbete sarcastice. Cu cîtă bucurie şi cu ce sentiment de revanşă le-ar arunca în faţă acest adevăr. Numai ca să le vadă mutrele uluite.

N-avea decît un singur regret. Nu, n-avea dreptul să vorbească nici măcar cu văduva Goffic, nici cu văduva Rouzic. Nişte femei tare cumsecade,

cam arțăgoase, dar gata oricînd să-ți ofere o picătură de rachiu...

Ocoli cu prudență piața ca să nu dea peste cele două femei care adesea stăteau acolo la taifas.

„Poate că mai tîrziu o să fiu decorat", gîndi Tréhin.

Ochii i se împăienjeniră puțin și grăbi pasul. Emoțiile prea puternice îi făceau rău la inimă. Se strădui să se gîndească la cei trei Le Guen care, fără îndoială, îl așteptau. Acum el era de-ai lor, n-o să-i mai părăsească, și o să care împreună cu ei lăzile acelea ciudate și grele despre care nu știa nici unde se duc, nici la ce slujesc. Dar asta nu-l interesa. El nu era decît un marinar disciplinat, devotat. Și de altminteri era inutil să pună întrebări. Lăzile alea rotunde nu puteau fi decît bombe și din moment ce le duceau la Kernével, asta însemna că rostul lor era să arunce în aer statul-major, amiralitatea. Mai tîrziu o să povestească el toate astea bătrînelor sale prietene...

Satisfăcut, Tréhin începu să fredoneze un cîntec vesel în care era vorba despre întîlnirile galante ale unei fete frumoase pe care o chema Perrine.

Cîntecul îi amuți însă pe buze cînd ajunse în fața casei. Era sinistră, cu obloanele trase, cu ușa închisă. Bătrînul Le Guen îi pretinsese să locuiască la el, la Kercavès.

— Ia să văd dacă totul e în regulă, mormăi el.

Înjură cu năduf amintindu-și că își lăsase cheile acasă la Le Guen.

— Cu ploaia asta și cu găurile din acoperiș trebuie să văd totuși dacă nu mi-e inundată casa... Drăcia dracului.

Fără să mai stea pe gînduri, intră în curte și începu să zgîlțîie un oblon care știa că nu se-nchide prea bine. Voia s-arunce doar o privire și-apoi să se ducă pe vas. Poate că iar au de transportat lăzi din acelea.

— Ce faci acolo ?

Tréhin se întoarse înghețat de spaimă. În fața lui stătea ofițerul acela neamț, pe care-l întîlnise de atîtea ori... Un șchiop, arogant ca toți ăilalți.

Doi furieri de la Kriegsmarine, care tocmai treceau pe acolo, se opriră, uitîndu-se mirați la omul acela aiurit.

— Păi aici... aici stau eu. Și ce, n-am dreptul să intru ?

Simți că-l trec fiori. Un ofițer... doi militari ! a fost trădat... Acum i se întindea o cursă.

— Și-atunci de ce vrei să intri pe fereastră ?

Ofițerul se apropie amuzat. Nu părea ostil.

Tréhin îi aruncă o privire disperată.

— Mi-am uitat cheile ; nu mai locuiesc aici...

Ernst se apropie încă puțin. Era mirat de spaima omului acela pe care îl cunoștea din vedere. Era un amărît care și-a pierdut fiul. Un inofensiv !

— Actele ! ordonă el cedînd unui impuls de moment.

Cu spatele lipit de perete, Tréhin se străduia să se descheie la haină. Tremura.

— Iată-le, domnule... Iată-le.

Ochii i se umplură de lacrimi. Trădat ! Ca atîția alții. Ofițerul era deci la curent cu toate... și zîmbea ticălosul.

Căutîndu-se prin buzunare, Tréhin făcu un pas în lături. Lacrimile îi împăienjeneau vederea dar ghicea prezența marinarilor nemți. Peste o clipă avea să fie arestat... și Le Guen cu băiatu-său... Le Guen care-l aștepta pe *André-Jean*.

— Am încurcat buzunarele...

Își șterse ochii cu mîneca. Le Guen avea să ridice ancora peste cinci minute. El trebuia deci să-i atragă pe nemți în partea cealaltă, spre Quatre-Chemins. Se va sacrifica, dar Le Guen va fi salvat.

Îl trecu un fior ciudat și simți că pieptul i se umflă.

— Uitați-vă, am actele în regulă.

Făcu un pas, doi... și dintr-o dată o rupse la fugă, alergînd cît putea mai repede cu picioarele

lui bătrîne. Ceva îi zvîcnea, foarte tare... în cap... o larmă pe care numai el o auzea.

Marinarii nemți izbucniră în rîs. Cu un gest, ofițerul le arătă omul care fugea.

— Puneți mîna pe el... Repede !

*

Marinarul care făcea de gardă la intrare se uita cu interes la tînăra care-i arăta legitimația.

— *Ja...* Vă cunoaștem. Sînteți de-aici... Biroul *Ausweiss.*

Zîmbi larg și o pofti să intre în parc. Annick îi mulțumi zîmbind.

Uită îndată de sentinela care o urmărea cu privirile și urcă pe aleea strîmtă care ocolea desișurile de arbuști lăsați în paragină.

În ciuda frigului umed, era lac de sudoare și își simțea gîtul uscat. Peste cîteva clipe se va afla în biroul care elibera autorizațiile de ieșire în larg pentru marinarii de pe vasele de pescuit... Și trebuia... era absolut necesar să pună mîna pe ștampilă.

Annick trecu fără nici o dificultate de biroul de informații unde un ofițer cu părul cărunt visa la îndepărtata lui familie. Omul aruncă în treacăt o privire peste legitimație.

— Am de prezentat trei autorizații de ieșire. Locotenentul Ernst e cumva aici ?

Subofițerul ridică din umeri. Puțin îi păsa.

— Mergeți tot înainte. Întrebați acolo... e un furier... El știe.

Un șir de culoare, de saloane transformate în birouri. La secretariat un marinar citea o revistă de dincolo de Rin. O ascultă politicos, fără să se ridice.

— Așteptați... Ofițerul de care întrebați e ocupat. Dar trebuie să vină într-o clipă... *Fräulein.*

Annick se crispă. Detesta să i se spună „Fräulein". Căută zadarnic o replică aspră. De altfel, furierul se cufundă iar în lectura revistei.

Se plimbă prin birou cu pași ușori.

„Mi-e teamă, mi-e foarte teamă", își mărturisi ea.

De emoție simțea cum sîngele i se zbate în tîmple. Inițial planul i se păruse simplu. Locotenentul Ernst era curtenitor și nu i-ar fi fost greu să-l facă să plece din birou pentru un minut. Un minut i-ar fi fost deajuns ca să scoată din poșetă ausweiss-urile în alb. O simplă mișcare și fiecare permis de trecere ar fi avut ștampila cu zvastică, fără de care nu aveau nici o valabilitate.

Annick simți că roșește. În teorie, evident, totul era simplu. Ar sta puțin la povești cu locotenentul, ar accepta chiar o țigară...

De rușine fruntea i se înroși. Ce proastă era! Cum de s-a putut vedea în rolul frumoasei spioane seducătoare, dar cu judecata rece?

— Plimbarea face bine, aprecie furierul fără să-și ridice ochii.

Annick simțea că o lasă puterile. Așadar nu era decît o fată de la țară, cum nu se poate mai fricoasă.

— Nu aș putea să-l aștept pe locotenent în biroul lui? El... el m-a chemat...

Văzînd mai mult interes, mărinarul lăsă revista.

— Nu place aici?... *Gut!*... Poftim. O să citiți ziarele ...Și poate că nici nu va trebui să așteptați prea mult.

„Merge".

Annick își reținu o exclamație de bucurie. La urma urmelor nu se descurca chiar atît de prost... Dacă ar putea rămîne singură cîteva minute, și-ar recîștiga încrederea în ea însăși... și după ce furierul va ieși...

— Locotenentul va fi foarte mulțumit!

Rămase și ea uluită de tonul semeț cu care rostise aceste cuvinte.

*

— De ce ai luat-o la fugă? Hai, vorbește... Noi sîntem răbdători dar și răbdarea are margini!

— Dar v-am spus, mi-a fost frică...

Tréhin se uita morocănos la nemții care de o oră îi puneau aceeași întrebare. Doi civili și ofițerul șchiop. Acesta era singurul mai cumsecade din toți trei.

— Nu-i adevărat. Din partea noastră n-ai avut nici o neplăcere. Și atunci ? De ce ți s-a făcut frică adineauri ?

Privirea lui Tréhin se îndrepta cînd spre unul cînd spre celălalt, dar nu se oprea asupra vreunuia mai mult de o secundă. Să fie cît mai atent. Civilii aceia erau polițiști. Desigur că au primit un denunț, dar aveau nevoie de probe. Las' să le caute mult și bine...

Cei doi civili erau slabi și uscați și semănau oarecum unul cu celălalt. Aveau fețele obosite, neîncrezătoare, ochi vioi care pîndeau fiecare reacție a omului interogat. Erau în capul gol lăsînd să se vadă niște țeste aproape complet chele.

— N-am făcut nici un rău ! mormăi Tréhin.

Deși nu-l băteau, el tot era bănuitor. Dar fără îndoială că ei știau aproape tot.

— Hai, domnule Tréhin, să lăsăm gluma... atitudinea dumitale ne-a dovedit că ai ceva de ascuns... Dar poate nu e nimic grav.

Cel care părea să fie șeful șopti ceva la urechea colegului său. Celălalt dădu din cap, fără să-și schimbe expresia feței.

— Ţi-am percheziţionat casa. Totul pare în ordine... şi totuşi ai declarat că locuieşti în altă parte. Unde stai acum, domnule Tréhin ?

Pleoapele bătrînului se lăsară în jos.

— Asta nu vă priveşte. Stau de cîtăva vreme la nişte prieteni.

Ajungeau în sfîrşit şi la asta, ticăloşii. Ştiau deci totul dar mai căutau desigur o ultimă dovadă ca să pună mîna pe Le Guen şi pe ceilalţi... pe toţi cei din Rezistenţă.

— Am dreptul să merg pe la prieteni ? mormăi Tréhin, încăpăţînat.

Nu se mai uita decît la parchet.

Unul dintre poliţişti făcu un pas înainte încruntîndu-se. Celălalt îl apucă însă de mînecă şi îl trase într-un colţ al camerei unde aştepta ofiţerul de marină.

— Deocamdată e inutil să folosim metode forte.

Îi şopti ofiţerului :

— Ce ne puteţi spune despre el ?

Ernst ridică din umeri :

— E un bătrîn cumsecade cu care n-am avut nici un fel de poveşti. De altfel bea... destul de mult, şi în afară de faptul că isca mici scandaluri prin cîrciumi, nu i se poate reproşa nimic.

Se uită foarte stînjenit la faţa hăituită a bătrînului matelot.

— Îl văd în fiecare zi, sau aproape în fiecare zi, de aceea m-a și intrigat comportarea lui de mai adineauri. Omului ăsta îi este frică, sînt sigur de asta... și dacă se teme de noi, asta înseamnă că știe ceva. Dar ce anume ? Nu știu.

Polițiștii se întoarseră descumpăniți spre arestat.

— Pe ce vas ești îmbarcat ?

Tréhin se ghemui pe scaun. Polițiștii știau totul... totul. Dar voiau să audă și din gura lui...

— Nu sînt pe nici un vas. Am o pensie de război. Sînt prea bătrîn și nimeni n-are nevoie de mine.

Locotenentul aruncă o privire spre ființa nenorocită, cu fața crispată pe care se putea citi mai mult ură decît teamă. Îi chemă pe polițiști cu un semn.

— Stați puțin. Numele acesta... Tréhin, parcă-mi amintește de ceva. Am impresia că l-am văzut de curînd pe o listă. Nu-l brutalizați. Mă duc să verific.

Ezită o clipă și o roșeață îi invadă fața.

— Bătaia nu ajută la nimic. Omul acesta e cunoscut pentru excesele sale și cînd e beat vorbește vrute și nevrute. Dați-i să bea și-o să vă spună toată povestea lui. De altfel sînt convins că nu e vorba decît de un fleac.

Stînjenit de privirea bătrînului, ieși în mare grabă din cameră. Polițiștii reveniră îndată lîngă prizonier, făcîndu-și semne din ochi.

— Nu trebuie să-ți fie frică de noi, taică. Aici nu ești la închisoare. Stăm și noi așa, de vorbă.

Sub nasul lui Tréhin se deschise o tabacheră. O adulmecă neîncrezător, dar se servi totuși, cu o mînă care cam tremura.

„Poate că nu știu totul. Și dacă fac pe prostul, pînă la urmă o să obosească și, după o vreme, vor fi siliți să-mi dea drumul. Numai că trebuie să fiu foarte atent... și mai ales să nu vorbesc de Le Guen... și nici de cutiile metalice."

— Tare aș mai bea ceva, exclamă un polițist.

Colegul său îl aprobă gălăgios și se îndreptă spre ușă, adresîndu-i lui Tréhin un zîmbet.

Bătrînul simți o mare ușurare. Deci... ăștia făceau o anchetă numai așa, de formă. Dacă ar fi avut ceva dovezi i-ar fi dat ei altceva, nu de băut !

*

— Ce facem, mai așteptăm mult după hodorogul ăla bătrîn ?

Băiatul lui Le Guen se plimba nerăbdător pe debarcader aruncînd priviri furioase spre tată-său care stătea la bara cîrmei.

— O jumătate de oră cred că ajunge, mormăi bătrînul. Gata, îi dăm drumul.

După ce aruncă o privire prudentă spre soldatul de la paza coastei, care se afla foarte aproape, spuse coborînd tonul :

— Astăzi nu transportăm decît nisip... o s-o scoatem la capăt și în doi.

Furios totuși, răcni :

— Îmbarcarea ! La prețul la care se dă azi carburantul n-am de gînd s-o pornesc pe Scorff în sus, contra curentului.

Tînărul dezlegă parîma și în clipa în care se urcă și el pe bord, motorul începu să duduie.

— Ce-o fi pățit ? întrebă fiul.

Bătrînul ridică din umeri :

— Habar n-am. Poate că n-ar fi trebuit să-l las adineaori să iasă singur. Ei, fir-ar să fie, ce încurcătură urîtă cu frate-tău ăsta care nu mai are voie să se îmbarce. Încă două săptămîni va trebui să ne mulțumim cu Tréhin... după aceea se ocupă de el cei din maquis. Îl vor pune la răcoare, cum spune maiorul.

Băiatul îi aruncă o privire plictisită.

— Crezi că dacă ar bea prea mult ar fi în stare să vorbească ?

Fața bătrînului se încreți. Rînjea.

— De cînd l-am angajat, Tréhin n-a mai băut. Dar dacă totuși s-ar întîmpla, cred că n-ar vorbi... Ai văzut și tu cît era de mîndru că luptă împotriva Friților.

Privirile li se încrucișară și fiecare descoperi în ochii celuilalt aceeași îngrijorare nemărturisită.

— Dacă Armel află că Tréhin n-a plecat cu noi o să-i anunțe pe Kerdrel și Leroy.

Bătrînul evită la timp o barcă pescărească și ridică din umeri.

— Drace, drace...

Strînse încruntat bara cîrmei între genunchi și hotărî să nu mai deschidă gura.

*

Annick Morvan se plimba prin anticameră cu poșeta atîrnată de umăr. Undeva, prin niște birouri îndepărtate, se auzeau țăcănind mașinile de scris. Din cînd în cînd se auzea zgomotul unei uși trîntite și se deslușeau frînturi de vorbe.

„Încă un minut și intru", hotărî ea.

O rămășiță de frică o mai gîtuia încă.

N-avea de făcut decît un gest. Ușa ce da în biroul ofițerului era chiar în fața ei, iar în spatele ușii părea că nu mișcă nimeni.

Oftînd, Annick își descheie impermeabilul cu un gest mașinal.

„Cel mai bine e să acționez cu naturalețe... și dacă înăuntru e cineva să fac pe mirata."

Cînd puse însă mîna pe clanța sculptată a ușii se simți descumpănită. Dar dacă locotenentul e în birou și lucrează în tăcere ?

Annick ridică mîna, șovăi cîteva secunde. Pînă acum acționase normal... Putea încă să mai aștepte...

Cu inima zvîcnindu-i puternic, bătu la ușă. Zgomotul i se păru enorm... I se păru de asemenea că la etajul de sus toate mașinile de scris s-au oprit din țăcănit.

Tăcere. Annick mai bătu o dată, mai tare.

„Nimeni !“

Ușa se deschise ca de la sine, împinsă de mîna nesigură a fetei, lăsînd să se vadă o cameră pustie. Un birou mare, ca de agenție comercială. Un dulap-clasor, cîteva scaune desperechiate. Nici un portret de-al Führer-ului ; numai o gravură reprezentînd un „corsar“ din marele război... precedent.

Abia după a doua încercare reuși să-și deschidă poșeta. Nu mai putea da înapoi... Avea acum nevoie doar de un dram de îndrăzneală și în cîteva secunde ar putea pleca, s-ar putea reîntoarce să aștepte în anticameră.

Pe birou, printre teancuri de dosare și cărți se afla micul rastel cu ștampile și cu tamponul de datare.

Cu privirea fixă, Annick căută înfrigurată prin poșetă. Picioarele i se păreau de plumb. Și în urechi auzea mereu vocea spaimei care-i șoptea : „Pleacă ! Pleacă !“

Zgomotul unei uși i se păru la fel de înspăimîntător ca bubuitul tunetului. Pe culoar se auzeau niște pași grăbiți care o înghețau.

Aștepta încremenită închizîndu-și din reflex poșeta. Ar fi vrut să fugă, să părăsească încăperea aceea în care se găsea într-o situație extrem de primejdioasă. Dar era imposibil. Picioarele îi erau țintuite de podele. Stătea imobilizată de frică, avînd pe față întipărită o expresie de spaimă. Ușa se deschise cu zgomot.

— Dom-ni-șoa-ră !

Ernst privea uimit la vizitatoarea neașteptată. Fața lui, crispată din pricina gîndurilor care îl frămîntau, se ilumină brusc.

— Bună ziua, continuă el, zîmbind fetei emoționate. Voiți să mă vedeți, domnișoară ?

Annick făcu un mare efort ca să dea din cap și își înghiți saliva.

— Am venit, domnule... ca să semnați niște autorizații.

Se trezi așezată pe un scaun. Urechile îi țiuiau. Auzea vocea locotenentului ca printr-un zid de ceață. Chiar și locotenentul ieșise parcă din ceață.

— Dar sînteți bolnavă !... Moment !... Moment !...

Frica o biciuia și se trezi în picioare, clătinîndu-se ; genunchii îi tremurau.

— Iertați-mă... n-am nimic... Afară era frig... și aici, căldura asta...

Ochii i se umplură de lacrimi de mînie. În biroul ca un ghețar nu se făcuse foc...

Ofițerul se îndreptă liniștit și dădu din cap cu un aer înțelegător.

— O mică amețeală... Stați pe scaun... într-o clipă o să vă simțiți mai bine...

— Nu, mulțumesc... sînteți foarte amabil, dar trebuie să plec imediat.

Cu mîini febrile deschise poșeta. Atenție ! Să nu facă vreo greșeală... Să nu-i dea cumva *Ausweiss*-urile albe în locul celorlalte.

Ofițerul ridică însă mîna într-un gest plictisit.

— Nu în dimineața asta, domnișoară... Am acum niște probleme urgente.

Îi veni o idee și privirea i se însufleți.

— Dar dacă vreți să așteptați în anticameră... m-aș putea ocupa de documentele dumneavoastră în cel mult o jumătate de oră.

Încercă să-i facă cu ochiul.

— Nu puteți să rămîneți aici, domnișoară... Furierul n-ar fi trebuit să vă lase să intrați... Dar pentru azi, nu face nimic.

— Voi reveni mîine, reuși să spună Annick.

Ușurarea o făcu să se simtă sleită de oboseală. Așadar, locotenentul n-a bănuit nimic și poate

că data viitoare, cînd va fi mai sigură pe ea, va reuși mai bine...

O exclamație de-a ofițerului o trezi din toropeala care o cuprinsese.

— Ia te uită ! Știam eu că nu m-am înșelat !

Îngenunche, trase un sertar ce se afla în partea de jos a biroului.

— Nici n-am nevoie de o jumătate de oră, domnișoară...

Annick nu-l mai auzea. Nu mai vedea decît documentul întins pe birou. Ea însăși scrisese numele : Tréhin.

Locotenentul se ridică și își vîrî în buzunar un pachet de țigări.

— Nu mai pot aștepta, domnule... Voi reveni mîine... La revedere...

Ofițerul făcu o plecăciune scurtă, grăbit să termine o dată cu bețivul acela.

— De acord... pe mîine. La revedere, domnișoară.

Annick închise după ea ușa anticamerei și rămase sprijinită cu mîna pe clanță. O cuprinse frica, dar o frică nouă, pentru că acum era vorba de altceva.

De ce se interesa ofițerul de nenorocitul acela de Tréhin ?

În spatele ei se auzi un zgomot surd. Ofițerul ieșise și el, trîntind ușa.

Fără să mai stea pe gînduri, Annick redeschise ușa și traversă biroul cu pași repezi. Privi prin gaura cheii. Pe culoar, silueta ofițerului se îndepărta, o luă la dreapta pe alt coridor.

Împinsă de o forță nebănuită, tînăra o porni pe urmele ofițerului. Își învinsese frica. Nimic nu o mai putea opri. Trebuia să afle. Tréhin nu era un matelot bețiv oarecare, ci o verigă dintr-un lanț care ducea la Yves și la Jean Leroy, fără să-i mai pună la socoteală pe cei trei Le Guen.

Ajunse cu pași sprinteni la extremitatea culoarului, se încrucișă cu un furier care venea cu nasul vîrît într-un dosar. Omul nu-i dădu nici cea mai mică atenție și intră într-un birou în care țăcăneau mașinile de scris.

Annick se întoarse. Nimeni în urma ei. N-o vedea nimeni.

Se plecă precaut descoperind culoarul pe care o apucase ofițerul.

Bocănind pe podele cu bastonul de care se sprijinea, Ernst tocmai deschidea ușa din fund.

„Sfîntă Ana !“

Palidă, Annick se trase îndărăt și o luă la fugă spre birou fără să se mai gîndească să fie precaută. Spaima îi înghețase inima.

Ernst închisese foarte repede ușa, dar ea putuse totuși să zărească fața speriată a lui Tréhin... și pe cei doi oameni în civil, care se uitau la el ca la o pradă.

CAPITOLUL XIV

— Mătușă, te duci cumva prin tîrg în dimineața asta ?

Fața bătrînei Adrienne apăru prin ușa întredeschisă.

— Nu. Am rugat-o pe văduva Scouarnec să meargă în locul meu. Cu prostiile astea ale voastre nu mai vreau să lipsesc de acasă.

Kerdrel ridică din umeri și continuă să desfacă mucurile din care scotea cu multă grijă tutunul.

— Ar trebui să ieși că altminteri crede lumea că ești bolnavă.

Închise cutia în care-și ținea tutunul recuperat. Nu prea arăta bine, mătușa Adrienne ! Îmbătrînise cu zece ani de cînd începuse povestea asta.

„Da' ce-și face atîtea griji ? gîndi el înciudat. Dacă aș fi în Italia, sau pe mare, riscul ar fi același, dacă nu chiar mai mare !“

Sprîncenele i se încruntară la auzul unor pași care se apropiau. „Pași ? Mai degrabă un galop !... Doamne Dumnezeule ! Doar nu cumva Jean...“

Se avîntă spre intrare și fu cît pe-aici să se ciocnească cu Armel Le Guen. Tînărul era palid, cu capul gol și cu îmbrăcămintea în dezordine. În urma lui, pe culoar, se zărea o siluetă.

— Armel ! Annick !

Cu un nod în gît, Kerdrel tăcu, incapabil să mai scoată o vorbă. S-a-ntîmplat ceva, desigur. Îți dădeai seama după felul cum arătau...

Annick se prăvăli sleită pe un scaun.

— Ridică-te, Annick Morvan... și vorbește !

Era mătușa Adrienne, care stătea lîngă cămin, dreaptă și impasibilă. Pe fața ei, foarte palidă, nu se putea deslușî nimic.

— Lăsați-o ! Vă povestesc eu.

Cu o voce gîtuită, fiul lui Le Guen le povesti despre vizita fetei la statul-major și despre ceea ce descoperise urmărindu-l pe ofițer.

— Și-atunci, cînd a văzut că Tréhin e arestat a venit fuga la mine să mă anunțe... și am venit imediat amîndoi.

Fără să scoată un cuvînt, mătușa Adrienne aduse o sticlă de rachiu și umplu paharele cu o mînă care nu tremura de loc. Kerdrel își și îmbrăcase haina și își luă șapca.

— Unde... unde e Jean ? reuși să îngăime Annick.

Bău o picătură de rachiu, dar mai mult vărsă pe de lături.

— Povestea asta pică rău... Lipsește pentru o bucată de vreme... E...

Kerdrel se opri. Acum el era cel care trebuia să ia hotăriri.

— Ascultați-mă toți... Și fără panică, ne-am înțeles ?

Deci Tréhin e arestat. Poate va vorbi... poate nu. Personal cred că a fost arestat tocmai pentru că a vorbit prea mult.

Nimeni nu-l întrerupse. Kerdrel continuă mai grăbit :

— Dar ce poate povesti Tréhin ? Nu știe decît un singur lucru, că tatăl tău, Armel, transportă la Kernével niște containere metalice. Dar nu știe nici unde sînt stocate... nici ce conțin.

Fiul lui Le Guen își drese vocea.

— Nici măcar eu nu știu nimic ! mormăi el.

Kerdrel rîse satisfăcut.

— Vezi ? Deci nu sînt în primejdie decît tatăl tău, fratele tău și tu... și atîta vreme cît voi nu sînteți arestați, nici Leroy, nici eu nu riscăm nimic.

Își scărpină bărbia cu putere.

— Trebuie să-l avertizezi pe tatăl tău, Armel. Trage o fugă pînă acasă... Ia bicicleta mea... Iei actele și banii... și caută să dai de vas cît mai repede. Cu bicicleta, dacă-i dai bătaie, nu-ți trebuie mai mult de o oră. Da' nu-ți pierde vremea pe-acasă. Că dacă Tréhin începe să vorbească, nemții vor năvăli la voi cît ai bate din palme.

Tînărul aproba fiecare cuvînt. Figura lui încăpățînată părea chiar să trădeze o oarecare satisfacție.

— Te va însoți Annick. Ea va lua bicicleta mătușii. Leroy e acolo. Ea îi va explica totul. După părerea mea, tatăl tău și voi ceilalți trebuie să luați calea maquis-ului, altfel s-a zis și cu voi... și cu noi !

Întorcîndu-se spre mătușa Adrienne :

— O să pleci și dumneata, mătușă... Jean și cu mine ne vom descurca singuri.

— Și o să continuați... numai voi doi ?

Vorbea rece, dar mîinile ei frămîntau șorțul pe care uitase să și-l scoată. Kerdrel nu-i mai ocolea privirea :

— Da. Atît timp cît ni se va cere. Înțelegi desigur : e război. Tovarășii noștri se bat în Africa, în Italia... Dar există și alte fronturi, nu numai cele despre care se scrie în ziare. Frontul e peste tot, oriunde mai există încă picior de neamț.

Mătușa Adrienne rămase tot încruntată dar dădu din cap aprobator.

— Credeam că ți-a fost de ajuns ce ai făcut în 40, Yves. Dar m-am înșelat... și am greșit cînd am crezut că poți trăi la marginea războiului, așteptîndu-i sfîrșitul.

Ridică fruntea. Privirea ei nu exprima nimic.

— Nu plec...

Și întorcîndu-se spre Annick :

— Du-te repede, fata mea. Nici tu nici eu nu putem schimba nimic din ceea ce va trebui să se întîmple...

Nemișcată, ea se uită după Annick care pleca împreună cu tînărul Le Guen.

— Stai puțin, Yves.

Poarta grădinii se închise cu un scîrțiit strident.

— *Ei* vor veni. Sînt sigură. Așa că încă din seara asta te vei instala în pivnița de sub remiza din grădină. Chepengul e invizibil și n-o să te poată găsi nimeni acolo.

Mirat, Kerdrel zîmbi.

— Ce, vrei să dau acolo ortul popii ? Pivnița e goală ca o peșteră.

Mătușa Adrienne îi aruncă o privire arțăgoasă.

— Încă de-acum opt zile am dus acolo tot ce trebuie. Un pat... provizii... Da' drept cine mă iei tu, Yves Kerdrel ?

*

Pămîntul din fața vetrei era acoperit cu un adevărat covor de cenușă. Cu vîrful unui băț maiorul Le Garrec desenă în cenușă o schiță sumară.

— Cînd jap-ul va ridica ancora, un om din rețeaua de la Keroman va da foc barăcilor care se află aici. Nu riscă prea mult. Sînt totdeauna înțesate de muncitori de la organizația Todt... Chiar te miri cum de-au reușit pînă acum să nu provoace un incendiu.

Leroy șterse schița cu piciorul, stîrnind un vîrtej de cenușă.

— Aș vrea să termin cît mai repede. Îți dai seama ? Poate va trebui să ne petrecem pe insulă cîteva ceasuri... și cu frigul ăsta. De-am avea măcar șansa ca plecarea să nu fie amînată pentru o altă dată.

Maiorul îl aprobă cu o grimasă elocventă.

— Îți plîng de milă. Dar te asigur că n-o să mai primești niciodată o asemenea misiune. După aceea o să-ți poți relua bunele dumitale obiceiuri... un singur submarin pe noapte, și numai la ceasurile cînd mareea se retrage, din cauza ascunzătorii...

Fuma puțin cam mohorît, uitîndu-se la interlocutorul său care-și îmbrăca impermeabilul.

— E într-adevăr mult mai bine să te întorci la baza dumitale de operațiuni. În seara asta se va întuneca mai devreme.

În bucătăria spațioasă a fermei Madec nu erau decît ei doi. Acțiunea proiectată împotriva submarinarului japonez nu-i privea decît pe ei, cel puțin faza ei pregătitoare.

— Miine te aștept la Tréarz. Și-acum, Leroy, șterge-o cît mai repede !

Insistă cu o voce puțin tulburată :

— Pe mîine, nu-i așa ?

Jean Leroy părea visător.

— Desigur, domnule maior.

Își strînseră mîinile dar nu mai puternic decît în alte dăți. Nimeni n-ar fi putut bănui sentimentele maiorului. Își impusese o expresie impasibilă care nu trăda nici o emoție. Le Garrec se găsi odios pentru această răceală calculată.

Leroy ajunse în curte. De la grămada de bălegar, uitată acolo de multă vreme, nu venea nici un miros.

— Nu ieșiți !

Ascuns pe după un copac, Madec îi făcea semne cu mîinile. Un zbîrnîit neobișnuit se repercuta în vale, apropiindu-se din clipă în clipă.

— ...E un avion de observație. L-am văzut sosind. Zboară pe deasupra rîului.

Madec nu părea speriat. Doar prudent. Leroy și Le Garrec se opriră în pragul ușii.

— Nu-și dă el osteneala să repereze un grup de cîțiva oameni ! spuse Madec.

Se proptise cu spatele de copac și își răsucea o țigară.

— Dar ce-o fi căutînd pe aici ? bombăni Le Garrec.

Neliniștit, se aplecă puțin împingîndu-l pe Leroy cu umărul. Avionul se ivi pe neașteptate. Aparatul zbura foarte jos. Era un monoplan încet și foarte maniabil, puțin cam vechi.

— Caută ceva pe rîu, continuă Madec.

Fața lui Leroy se întunecă. Fostul subofițer sporovăia într-una.

— Da' ce-o fi căutînd ? Că pe rîu, între Lorient și Pont-Scorff, nu-s nici zece pescari. De cînd a-nceput războiul nu prea e lume.

— E Le Guen, îl întrerupse Le Garrec cu vocea aspră.

Urmară cîteva clipe de tăcere.

— Dac-ar avea ceva cu Le Guen și-ar alege alt traseu, șopti Leroy ; și priviți : a trecut de vas dar continuă. . Doar nu credeți că...

Le Garrec nu-și mai ascundea neliniștea.

— Lasă-mă să mă gîndesc, Leroy... și șterge-o repede. Vreau să te știu cît mai departe de aici.

Făcu un semn cu mîna. Leroy traversă curtea în pas alergător și-i strînse mîna lui Madec înainte de a încăleca pe bicicletă. Maiorul se uită după el cum se îndepărtează.

— Madec !

Fostul subofițer se apropie cu mersul lui leneș.

— Te duci urgent la Tréarz... Tot grupul să se strîngă aici... cît mai repede !

*

Jean Leroy frînă brusc și sări din șa înainte chiar ca bicicleta să se fi oprit. Dintr-un salt fu la adăpostul copacilor care străjuiau drumul.

„Annick aici ?... și întovărășită de cineva ?“

Se ascunse uluit în dosul unui copac. Dar nu, nu se înșelase. Era chiar Annick : pedala din toate puterile ținînd ghidonul cu neîndemînare. Și bărbatul ? Sfinte doamne, Armel Le Guen !

Leroy ieși la marginea drumului făcîndu-le semn cu mîna. Fata strigă :

— Jean !

Stopă. Frînele scrîșniră puternic. Fiul lui Le Guen sări de pe bicicletă înaintea ei.

— Intrați cu bicicletele în pădure... repede !

Îi urmă și el trăgîndu-l pe Le Guen de mînecă.

— S-a întîmplat vreun necaz ?

Ascultă în tăcere relatarea băiatului. Annick îl aproba cu răsuflări scurte, nervoase.

— Acum eu plec, domnule Leroy... Trebuie să-i găsesc și pe ceilalți cît mai repede... Știu unde se află *André-Jean*.

Leroy puse mîna pe ghidonul bicicletei cu un gest poruncitor.

— Le Guen... a zburat un avion pe deasupra rîului. E mai mult ca sigur că a reperat vasul vostru. Așa că foarte curînd ar putea să apară și patrulele.

— Cu atît mai mult trebuie să mă grăbesc. Vreau să fiu împreună cu ceilalți.

Leroy întinse brațul :

— Ia-o pe primul drum la dreapta. O să treci pe lîngă o fermă arsă. Dincolo de ea, la cinci sute de metri, e Scorff-ul... Ai să vezi vasul numaidecît. Pe drumul ăsta cîștigi doi kilometri.

Se adresă apoi fetei.

— Tu, Annick, te vei duce la Kerbastard. O apuci pe al treilea drum, la dreapta. Vin acum de acolo și n-am văzut nici urmă de neamț. O ții tot înainte... Nu te poți rătăci... Și ajungi chiar la fermă. Îl găsești acolo pe maiorul Le Garrec. Povestește-i totul. Și spune-i să ia măsuri ca să primească pe familia Le Guen.

I se părea că nu el, ci un altul vorbește, ordonă. Și Annick, la doi pași de el, îl privea cu încredere.

— Acum plecați amîndoi. Repede.

— De ce nu vii cu mine, Jean ?

Privirea inginerului se înăspri.

— Am altceva de făcut, Annick. Haide, ce mai aștepți ?

Ea își luă bicicleta. El încălecase deja pe a lui.

— Pe diseară... poate...

Fața lui Leroy era în continuare încremenită ca o mască.

— Asta nu mai depinde de mine, Annick.

Cu capul în pămînt, Annick se urcă pe bicicletă și se îndepărtă după ce-i aruncă o privire cam descumpănită. Le Guen pedala din toate puterile.

Cu un picior sprijinit în pămînt, Leroy privea plăcuta siluetă care se îndepărta. Tînăra întoarse capul în două rînduri, dar Leroy stătea nemișcat. Silueta tot mai vagă dispăru după un cot al drumului. A făcut un semn cu mîna ?... Poate a fost o simplă închipuire...

Ținînd ferm ghidonul în mîini, Leroy își continuă drumul.

Cînd începuse războiul, războiul său, jurase că nici un sentiment n-o să se suprapună peste îndatoririle sale. Dar cu Annick era cam greu... nu prea reușise s-o scoată la capăt cu atitudinea de comandă, cu rigiditatea voită, forțată.

Pedala cu furie căutînd să alunge o imagine care i-ar fi putut risipi și puținul curaj ce-i mai rămăsese.

*

— Vă mulțumesc, domnișoară.

Cu fruntea brăzdată de o cută adîncă, maiorul o împingea pe tînăra fată cu o mînă energică.

— Luați coșul acesta. Aveți încă puțin unt și niște ouă. Dacă sînteți oprită puteți spune că ați fost după alimente... Nimeni n-o să vă caute nod în papură.

— Dar... tata Le Guen ?

— Mă ocup eu de toate... Plecați !

— Și Jean ?

— Jean ?

Fața ofițerului se îmblînzi brusc.

— Ah, Jean Leroy ? Nici o grijă. Știe el ce are de făcut.

Annick privi în jurul ei dezorientată.

— Aș... aș fi vrut atît de mult să vă ajut.

— Dacă credeți că ceea ce ați făcut nu ajunge... Acum reîntorceți-vă la Kernével.

— Domnule...

Șovăi o clipă, rușinată.

— Poate reușiți să-mi explicați... Îl cunoașteți bine pe Jean, nu-i așa ? Și aș vrea să știu ce

înseamnă atitudinea lui distantă, aproape indiferentă. N-a fost totdeauna așa. Poate are vreun necaz, vreo durere pe care vrea s-o ascundă ?

Maiorul ridică din umeri.

— Nu mi-a făcut nici o confidență. Cred că și-a impus această atitudine care i se pare potrivită cu gravitatea misiunii lui. Dar de ce mă întrebați ? E ceva între dumneavoastră doi ?

Fata roși și neagă energic din cap.

— Nimic, absolut nimic. Dar țin la el ca la un foarte bun prieten. Și îl simt atît de singur, de închis în el însuși, cu gîndurile lui pe care nu le împărtășește nimănui.

Le Garrec o apucă de braț, puțin cam brutal.

— E un băiat foarte bun dar a intrat în război așa cum alții se consacră religiei. Se dăruiește total, absolut total, și nu vrea să fie abătut din calea lui nici cu un milimetru.

Începu să strige :

— Dar nu plecați o dată ? Să știți că la ora asta Jean a și ajuns la Kernével.

Ea îi zîmbi și porni cu toată viteza. Bicicleta săltă prin gropile drumului adîncit între maluri, dar Annick părea că nici nu bagă de seamă. Nu se gîndea decît la Leroy și Kerdrel...

Constată cu uimire că în sinea ei cei doi erau de fapt o singură ființă.

CAPITOLUL XV

— Gata ! I-am reperat ! exclamă Le Garrec.

Vîrî binoclul în toc și se ridică ștergîndu-și noroiul ce i se prinsese de coate.

Lîngă el, Madec aștepta ordine.

— Pe fiecare mal e cîte un om, nu-i așa ? Maiorul zîmbi gînditor.

— Da, ai o vedere excelentă. Iar eu am avut o idee tot atît de excelentă, poruncind celor doi Le Guen să rămînă pe bord.

— Îți iei riscuri al naibii de mari, domnule maior ! mormăi Madec.

Fermierul părea mai îngrijorat decît șeful său.

Ofițerul ridică din umeri.

— E un risc calculat. Sîntem într-un sector în care nu avem prea mare libertate de mișcare... atîta timp cît nu s-a lăsat întunericul.

Cei doi oameni se întoarseră dintr-un salt surprinși de zgomotul pe care-l auziseră în spatele lor.

— Ah, e Tréarz !

Țeava automatului se lăsă în jos. Tréarz apăru gîfîind.

— Tare mi-e teamă că pînă la urmă tot o să-mi tragi o rafală în burtă, domnule subofițer.

Își sprijini arma de un copac și își șterse fruntea de sudoare.

— Ei, ce e ? îl întrebă Le Garrec care nu-şi mai putea stăpîni curiozitatea.

Tréarz respira greu.

— Băieţii pe care i-am trimis în recunoaştere s-au întors. Spun că pe amîndouă malurile sînt postate detaşamente nemţeşti.

Cei doi rămaseră tăcuţi.

— Da, domnule maior. Au camioane şi maşini-radio. Dar n-au ocupat drumurile şi nu-i interesează oamenii care trec. Şi nu înţeleg ce vor. S-au împărţit în grupuri de cîte două sau trei maşini şi s-au instalat prin posturile de pază sau prin cantonamente.

Arătă cu mîna :

— Pe partea cealaltă sînt instalaţi la Pont-Scaw, Queven şi Pont-Scorff.

Tréarz se învîrti pe loc, cu arătătorul întins :

— De partea asta, acelaşi lucru. Oamenii mei i-au reperat la postul de antiaeriană de la Kersalo.

Le Garrec dădea uşor din cap.

— Dacă eşti om de meserie ai avantajul că poţi ghici ce anume gîndeşte inamicul să facă.

O licărire de şiretenie îi trecu prin priviri.

— Acum o să rezum situaţia ca s-o înţelegi şi tu, Tréarz. Apoi o să vă spun ce aveţi de făcut, tu şi Madec.

Ca să fie cu conştiinţa pe deplin împăcată, mai

cercetă o dată, timp ce cîteva secunde, împrejurimile cu binoclul.

— Iată deci cum stau lucrurile. Azi după-amiază, cînd Armel Le Guen a ajuns la *André-Jean*, eu eram deja informat de o prietenă a lui Leroy de primejdia prin care trec băieții noștri. Și bănuind că după sosirea lui Armel bătrînul avea să hotărască s-o șteargă cu toții, m-am apropiat atît încît să-mi audă vocea și le-am poruncit să rămînă pe loc.

Își aprinse o țigară, camuflînd flacăra cu palma.

— Ești mirat, Tréarz ? Cred și eu. Află însă că un avion de recunoaștere reperase vasul lor, iar la o jumătate de oră după aceea, Madec a văzut doi oameni care pîndeau ambarcațiunea... Doi nemți care se credeau perfect camuflați în tufiș.

Expiră fumul de țigară și îl împrăștie cu mîna.

— Pentru mine situația era clară. Le Guen era reperat și pus sub observație. M-am felicitat că l-am obligat să rămînă pe vas.

— Dar de ce ? exclamă Tréarz care nu se putu abține să nu întrebe.

Maiorul continuă foarte serios.

— Pentru că, dragă băiete, pe nemți nu-i interesează în mod deosebit echipajul vasului. Ei știu probabil că Le Guen face niște transporturi clandestine, dar sînt convinși că îl pot aresta cînd le convine.

Întinse un deget acuzator spre șeful grupului.

— Dacă ai sta și tu să judeci numai o clipă ți-ai da seama că nemții îl folosesc acum pe Le Guen drept momeală. Ei cred, și eu în locul lor aș crede la fel, că dacă așteaptă pînă la noapte vor pune mîna pe oamenii care aduc marfa pe vas. Și în felul acesta, dintr-o singură lovitură, îi prind pe toți.

Strivi mucul de țigară cu călcîiul.

— De-asta nici n-au trimis decît doi agenți de observație care, desigur, sînt înzestrați cu aparate de radio. Și la primul lor semnal, toate detașamentele lor se vor năpusti spre *André-Jean*.

— Dar Le Guen ar fi avut tot timpul s-o șteargă, deoarece detașamentele sînt destul de departe.

Madec și maiorul schimbară niște priviri pline de înțelesuri.

— Ei, Tréarz, dar gîndește-te că în clipa în care ei ar fi părăsit vasul, nemții ar fi intervenit. Și cum ai fi vrut să dăm de grupul de maquisarzi al lui Riou, în timpul zilei și într-o regiune năpădită de nemți... tîrînd cu noi un bătrîn, voinic ce-i drept, dar care nu prea ține la alergătură ?

Fața tînărului se lumină.

— Aha, am înțeles, domnule maior, așteptați să

se lase noaptea. Și ceea ce nu se poate face ziua, se va face la adăpostul întunericului.

Madec rise vesel.

— Pînă la urmă o s-ajungi și tu aghiotant.

Dar maiorul îl întrerupse.

— Nădăjduiesc că agentul tău de legătură a ajuns la Riou.

Se uită la ceas.

— Dacă se mișcă repede se pot instala la timp pe șoseaua de la Plouay.

Vocea i se înăspri.

— Și acum, ascultați care e ordinul. La ora optsprezece punem în aplicare planul meu. Cu grupul tău, Tréarz...

*

— Cred că putem începe, mormăi bătrînul Le Guen, în timp ce ieșea din cabină încheindu-se la vestă.

— Ai toate actele ?

Bătrînul se bătu peste buzunar :

— Sînt toate aici. Ce nenorocire.

Fiii lui continuau să manevreze bena care se ridica mereu, încărcată cu nisip auriu.

— Îl dăm la fund, tată ?

Bătrînul privea la apa care trecea pe lîngă coca. Pe fundul nisipos al rîului, algele se agitau ca niște țipari.

— Dar de ce ? îl lăsăm în plata domnului. Asta-i tot. Ce rost are să-l dăm la fund ? Doar nu-i vas de război...

Statura lui înaltă se încovoie puțin.

— E o bătrînă epavă... N-are nici pavilion. S-o lăsăm unde e. N-o să se atingă nimeni de ea.

— Am să-l scufund tată... și asta, sub ochii lor !

Cu fața încruntată, Armel se îndreptă spre cală cu un topor în mînă.

— *André-Jean* nu-i o barcă oarecare. E o navă de război. Și navele de război sînt scufundate înainte de a fi părăsite.

Bătrînul se întoarse, privi la apa care se făcea tot mai neagră.

„Sînt prea bătrîn, își spuse el în gînd... N-am fost făcut pentru războiul ăsta. În '14 totul era mai simplu, mai ușor... Inamicul era în față... niciodată în jurul tău !“

Din cală se auzeau bufnituri înfundate care se repercutau pe bord. Urmă un gîlgîit scîrbos, care din secundă în secundă devenea mai puternic.

— S-a făcut ! strigă fiul cel mare revenind pe punte.

Se înnoptase de-a binelea. Rîul nu mai era decît o lungă dîră neagră ce șerpuia prin peisajul învăluit în umbre cenușii.

— Adu barca, porunci bătrînul.

— Sînt la pămînt, domnule maior.

Bătrînul Le Guen se sprijini de un copac. Respira greu, gîfîind răgușit.

— Odihnește-te puțin... După cinci minute o să te simți mai bine. Atunci o să pornim.

Bătrînul clătină din cap privind mereu în jurul lui.

— Mulțumesc. Dar ați fi făcut mult mai bine dacă m-ați fi lăsat. Afacerile astea nu-s potrivite pentru vîrsta mea.

Își descheie cu amîndouă mîinile gulerul cămășii, strigînd :

— Măcar de-aș avea o pușcă !

Le Garrec îl bătu prietenește pe umăr.

— Nu-ți face sînge rău... Avem tot ce ne trebuie.

Se auzeau fluierături destul de îndepărtate. În dreapta lor, un far de automobil scruta întunericul.

— Încă un mic efort, tată Le Guen. Acum sîntem foarte aproape de șosea.

Maiorul, cu revolverul în mînă, nu dădea nici un semn de nerăbdare. Bătrînul se desprinse de copac scuturîndu-se greoi.

— După mine ! ordonă cu blîndețe maiorul. O să merg mai încet.

O luară prin crîng strecurîndu-se cu multă

grijă printre crengile care le tăiau calea. O dată cu ei, porni întregul grup, în șir indian.

Cu tot întunericul, Le Garrec reușea din cînd în cînd să-și zărească oamenii care săreau din tufiș în tufiș, se ascundeau după cîte un copac, pentru ca în clipa următoare să pornească iar, în salturi.

„Am reușit pînă acum să evităm două detașamente, gîndi el, dar ne rămîne partea cea mai grea : să traversăm șoseaua. Probabil că nemții patrulează pe-acolo cu mașinile, poate chiar cu blindate."

Nu se mai uita la ceas. De cînd îi luaseră cu ei pe cei de pe *André-Jean*, grupul înainta ocolind drumurile și casele. Cu Tréarz în frunte. El cunoștea fiecare șanț, fiecare taluz. În urma coloanei veneau Madec și fiii lui Le Guen.

În fața lor se auzea zgomot de motoare, din ce în ce mai aproape. O voce mînioasă dădu un ordin pe care cei din grup nu-l înțeleseră.

— Acum ajungem, îl înștiință Le Garrec pe bătrîn, vorbindu-i în șoaptă.

Celălalt dădu din cap, fatalist. Se gîndea poate la nopțile din Flandra, de pe vremea marelui război... războiul lui !

La stînga un răpăit de mitralieră. Vîntul rece scutura crengile ude de ploaie.

— Domnii ăştia sînt cam nervoşi, li se pare că ne văd peste tot.

Verifică piedica armei, se opri ; o umbră se apropia în salturi.

Era Tréarz. Tînărul îşi pierduse bascul.

— Băieţii noştri s-au oprit la o sută de metri de drum, domnule maior... bine adăpostiţi. Numai că pe şosea trec într-una maşini încărcate cu Friţi.

— Da, le aud şi eu. Deci iată cum vom...

Le Garrec îl apucă pe bătrîn şi, foarte energic, îl obligă să se întindă pe jos. Tréarz era deja culcat la pămînt, cu automatul pregătit.

Foşnete, zgomot de alergătură, bocănit înfundat de cisme. Trosnituri de crengi.

„Nu sînt nici la douăzeci de metri !“ Le Garrec îşi holba ochii cît putea. La doi paşi de el un partizan făcea corp comun cu un arbust.

O bufnitură : zgomot de căderc. O voce înfuriată :

— *Sacrament !*

Un rîs nervos răspunse înjurăturii nemţeşti. Foşnetul unui impermeabil agăţat în mărăcini. Şi iar alergături.

„Ne-a cam luat cu călduri“, gîndi maiorul.

Palma lui crispată pe patul revolverului era lac de sudoare. Tréarz se ridică.

— Au luat-o pe cărarea care duce la eleşteul Kersalo... Sînt acum în spatele nostru.

O umbră care alerga cocoșată se alătură micului grup.

— Era cît pe-aci ca Friții să calce pe noi, spuse Madec... îți dai seama ?

Neliniștit, Le Garrec calcula șansele. Dacă ar fi fost numai grupul de partizani, s-ar fi descurcat destul de ușor. Dar bătrînul Le Guen îl silea să întîrzie. O știa și el și suferea, desigur, din pricina asta.

— Ești acum în stare să tragi o fugă bună ? îl întrebă maiorul.

„În nici un caz, gîndi el, nu poate fi vorba să-l lăsăm în urma noastră. Dintre noi toți, bătrînul a riscat cel mai mult."

— O să încerc, spuse el cu o voce nesigură.

Era frînt de osteneală dar nu-i era frică. Fiii săi nu-l slăbeau din ochi.

Maiorul le făcu semn să se apropie.

— O luăm din loc. E saltul final. De cealaltă parte a șoselei naționale e o pădure deasă, prăpăstioasă. Acolo ne așteaptă gupul lui Riou. Nemții n-or să ne urmărească imediat și pînă pun ei la cale o acțiune, noi am și ajuns la loc sigur.

În șoaptă dădu niște ordine. Cîteva clipe mai tîrziu, Madec și Tréarz nu se mai zăreau.

— Acum taică Le Guen... și voi băieți, să vă țineți aproape de mine. Și mai cu seamă să nu vă opriți fără ordin.

Tresări. În urma lor se auzi un fluierat, apoi o voce răgușită care lansă un apel. La cincizeci de metri fulgerul unei lanterne sfredeli întunericul.

— Mi-am pierdut raniţa, gemu Armel Le Guen... Pe semne că au găsit-o.

Le Garrec ridică din umeri şi îl opri pe tînărul care schiţă o mişcare.

— Lasă prostiile ! Ajunge una... Nu ne mai rămîne decît s-o ştergem. Hai, urmaţi-mă.

În urma lor se auzea mare zarvă. Crengile se rupeau, troznind.

— Sînt pe urmele noastre, dar şoseaua e aproape.

Le Garrec îşi încetini fuga şi le făcu semn celorlalţi să-l urmeze. Silueta masivă a bătrînului se cufundă în beznă.

Fără să se oprească, maiorul amorsă o grenadă. Făcu un salt şi se întoarse. Aruncată de o mînă exersată, grenada zbură printre ramuri.

Ofiţerul alerga iar, pregătind a doua grenadă. Ultima.

Vedea acum panglica neagră şi lucioasă a şoselei, şi nici nu încercă măcar să se aplece cînd zări un camion care trecea încărcat cu Nemţi. La ce bun ? Nu mai aveau de pierdut nici o secundă iar Madec, Tréarz şi ceilalţi se şi aflau la locurile lor, cu degetele pe trăgaci.

În spatele lui explodă grenada. Îndată după aceea, începură împușcăturile, pe toată linia.

„Sper că le-a căzut pe bătătură", își spuse el eliberat de apăsarea pe care o simțea înaintea oricărei acțiuni mai dificile.

Ultima grenadă își luă zborul, aruncată cu toată puterea. Luîndu-și din nou revolverul în mînă, Le Garrec îl ajunse din urmă pe bătrînul care tocmai se pregătea să escaladeze șanțul de lîngă șosea, mărginit de un șir neregulat de tufe.

— Traversați ! În galop ! urlă maiorul.

Întorcîndu-se îi zări pe primii nemți care ieșeau din crîng. Explozia brutală a grenadei îi lumină cu strălucirea ei de o clipă. Împreună cu ea dispărură și oamenii. Unul dintre ei scoase un urlet... un urlet prelung, din fundul măruntaielor.

— Mai repede, Le Guen ! Mai repede !

Cu privirea de nebun, bătrînul traversă șoseaua, cu ochii ațintiți spre pădurea deasă și prietenă de care-l despărțeau cîțiva pași. Fascicolul unui proiector o învălui în lumina lui făcînd-o să pară gigantică. Un camion frînă brusc.

— Foc de voie ! strigă ofițerul.

Farurile care inundau șoseaua se făcură țăndări sub ploaia de gloanțe expediate din plin. Un alt camion se ciocni de primul. Înjurături, amestecate cu strigăte de durere.

„E cît se poate de bine“, aprecie Le Garrec.

Se opri un moment. Fulgerele zecilor de arme automate care intrau brutal în acțiune spintecau noaptea. Partizanii își goleau încărcătoarele unul după altul. Nemții răspundeau din camioane, din crîng.

„Am o echipă a naibii de bună !“

Traversă șoseaua dintr-un salt slobozind din zbor cîteva focuri. În urma lui gloanțele scurmau șoseaua.

Întreaga natură părea cuprinsă de flăcări. Surprinși de focul susținut, nemții nu mai înaintau și căutau să se regrupeze.

— Madec ! Tréarz ! E rîndul vostru !

Țîșnind din șanț partizanii se avîntară la rîndul lor spre pădure și pătrunseră în desiș fără să-și încetinească fuga. Zece perechi de mîini își înfipseră unghiile în taluzul acoperit cu iarbă.

Maiorul își goli încărcătorul și, la rîndul său, începu să escaladeze panta împădurită. Îl opri un om ce stătea culcat.

— Luați-o-nainte, domnule maior. Fac eu acoperirea.

Madec ridică spre șeful său fața lui lividă.

— Dar nu sta prea mult, Madec...

Gîfiind de oboseală, Le Garrec cerceta drumul ce se întindea la picioarele sale. Cîteva umbre

nedesluşite se deplasau în pas alergător. Camioane făceau manevre cu farurile stinse. Pe şosea şi în şanţ zăceau trupuri neînsufleţite.

— Probabil că am pierdut doi oameni, poate chiar trei, şopti Le Garrec.

Îşi încărcă pistolul, cu fălcile încleştate. Madec uită pentru o clipă de nemţi :

— Le Guen şi băieţii lui au trecut... Se ţin de grup.

Îşi armă pistolul cu furie.

— Şi căpitanul Riou e pe-aproape, încheie ofiţerul.

Zece proiectoare deodată începură să sfredelească întunericul. Printre ramuri luceau căşti, ţevi de armă.

— Plecarea ! ordonă maiorul.

Începură iar să urce panta agăţîndu-se de crengi şi de tufişuri. Începură şi împuşcăturile. Toate armele nemţilor trăgeau în direcţia pantei... Tir meticulos, sistematic.

— Cred că Le Guen şi-a dat sufletul la urcuşul ăsta, rîse Le Garrec.

Zeflemisitor, el îşi iuţi pasul :

— Te-aştept sus... Hai, mişcă-te !

Madec îşi ridică cu greutate capul, şi scuipă nişte fire de iarbă. Nasul îi sîngeră lovind pe

neașteptate pămîntul. Inima îi bătea ca un ciocan, dar percepea clar zgomotul crengilor pe care ofițerul le îndepărta din calea sa. Îl auzea în ciuda răpăitului înspăimîntător al mitralierelor.

Deschise gura privind spre omul drag care urca mereu, din ce în ce mai departe.

— Nici măcar nu mă doare ! șopti el mirat.

Era ca și cum ar fi primit un pumn în șale. O căldură scurtă, nimic altceva.

Într-adevăr, nu suferea. În schimb picioarele, toată partea inferioară a trupului nu-l mai ascultau. Și mai era și frigul acela care îl învăluia ca un val, anesteziindu-i carnea, înaintînd spre piept.

— Le Garrec !

Fusese o vorbă rostită tremurat, care abia se auzi. Țipătul nu trecu dincolo de dinții încleștați.

„Nu mă vor prinde chiar așa !“

Fu inundat de lumina unui proiector. Orbit, Madec se tîrî înapoi, în coate.

„Sînt reperat !“

Gloanțele începură să sape copacul care nu-l adăpostea decît foarte puțin. Cu mare greutate Madec își ridică arma și o propti pe genunchii săi insensibili, morți. Nu mai auzea nimic, dar ochii săi încă vioi căutau cu turbare o țintă.

Știa că așteptarea nu va fi lungă.

CAPITOLUL XVI

— I-am spus tatălui meu că ești bolnavă și mi-a dat voie să rămîn noaptea asta la dumneata.

Mătușa Adrienne dădu din cap nemulțumită.

— Annick, nu e bine să-ți minți părinții... Da' acum, pentru că tot ești aici...

Aruncă o privire pe fereastră.

— Ei își fac pregătirile... Ce nebunie !

Annick o aprobă în tăcere.

— I-ai remarcat pe nemții aceia înarmați ? Marinari, jandarmi... ba și civili... ăștia au figurile cele mai nesuferite...

— I-am văzut, șopti Annick.

Ședea cu mîinile așezate pe tăblia ceruită a mesei.

— Am auzit că răscolesc prin toate casele. În curînd vor fi și aici.

— Pe-aici au și trecut, fata mea... Numai că voi erați plecați, fiecare cu treburile lui.

— Au făcut percheziție ?

Mătușa Adrienne mormăi niște înjurături în care diavolul avea un rol foarte important.

— Un control rapid. Era cu ei un gradat care ne cunoaște bine...Yves îi dă pește, în schimbul tutunului. Subofițerul ăla a aranjat lucrurile.

Urmă o nouă serie de înjurături, dar de data aceasta ininteligibile.

— Dar or să mai vină ei !

Annick oftă. Bineînțeles, nemții n-or să descopere nimic, pentru că Leroy și prietenul său au transportat bombele pe insulă de îndată ce le-au primit, iar în casa lui Kerdrel n-a mai rămas nici un indiciu.

— Annick...

Bătrîna stătea în fața mesei, cu mîinile în șolduri.

— Ăștia-s chiar mai tîmpiți decît nepotu-meu. Răscolesc prin casele oamenilor dar nu-i interesează plajele, stîncile.

Fața tinerei fete se lumină. Trăsăturile-i erau însă obosite iar ochii speriați erau încercănați.

— Cu atît mai bine... Cu atît mai bine. Sînt moartă de spaimă cînd mă gîndesc că în curînd se vor duce iar pe insulă. Măcar de-ar fi pentru ultima oară...

Își ridică fruntea. Privirea drăgăstoasă a bătrînei se umplu de mînie.

— Nu-ți fă iluzii, Annick Morvan. Ăștia doi vor continua pînă n-or mai avea încotro. Și tații lor erau ca ei... și taică-tău așijderea... Mereu gata să lovească...

Privirea ei furioasă se îndreptă spre statuia sfintei Ana care împodobea căminul.

— Aia de colo îi lasă să-și facă de cap.

Annick reuși să schițeze un zîmbet ușor. O invi-

dia pe mătușa Adrienne pentru curajul, dar și pentru fatalismul ei.

— Mă duc să-ți fac o cafea, continuă mătușa. Mîine iar se va face ziuă... și-apoi noi nu putem face altceva decît să ne rugăm sfintei Ana.

Îi trecu prin minte un gînd.

— De fapt, pentru cine ai venit aici în seara asta ?... Pentru Yves sau pentru Jean ?

— Pentru amîndoi, spuse ea în șoaptă.

Mătușa Adrienne clătină din cap și își întoarse repede privirile.

— Maică Precistă ! Asta-i curată nenorocire !

Ușa se deschise împiedicînd-o să mai continue.

— Gata, plecăm ! exclamă Kerdrel intrînd cu pași de cuceritor.

Își turnă un pahar de băutură fără să le dea vreo atenție femeilor. Intră și Leroy.

— Vezi cît îl interesează lumea ? bodogăni bătrîna.

Dar în vocea ei răzbătea respectul ancestral pentru cei ce luptă.

Annick se ridică și se apropie impulsivă de Leroy.

— Să nu te mai duci acolo, Jean... Nici dumneata, nici Yves. Asta să fie ultima noapte.

Leroy își plecă privirea. I se părea că pentru prima oară vede această casă în care l-a primit

Kerdrel.. Că descoperă ființele acelea simple, deschise, fără ascunzișuri.

— Nu am căderea să hotărăsc, Annick... Toți oamenii de prin partea locului duc războiul... aici sau foarte departe. Pericolele sînt aceleași pentru toți, dar pentru dumneata e mai greu deoarece asiști la această luptă în loc să te gîndești doar la ea... așa cum fac atîtea alte femei.

— Grăbește-te, Jean ! strigă Kerdrel.

Era foarte bine dispus, dar se vedea bine că e nervos.

— Noaptea asta o să vă aștept aici, spuse tînăra fată.

Cu pași liniștiți se îndreptă spre un fotoliu ; se așează cu brațele încrucișate. Cei doi bărbați o priviră o clipă în tăcere. Ea rămase așa, nemișcată chiar și cînd ei ieșiră urmați de mătușa Adrienne.

*

— Percheziția generală se soldează cu un eșec, conchise maiorul Becker.

Trase o dușcă de bere după care își contemplă îndelung paharul.

Căpitanul de vas Rassler fuma fără să scoată o vorbă. Își strînsese pe cei mai apropiați colaboratori într-o încăpere de lîngă biroul său, odinioară un budoar cochet.

Un căpitan de covertă bătea nervos cu călcîiul în podea.

— Noi n-ar trebui să ne ocupăm de poveştile astea care sînt de competenţa poliţiei. La Kernével se află şi statul-major şi amiralitatea. De ce nu am încredinţa această afacere serviciilor specializate ?

Şeful de stat-major avea o figură îngrijorată care lăsa să se vadă nemulţumirea unui ofiţer superior, obligat să se ocupe de chestiuni mult prea profane.

— Sînt de aceeaşi părere, dragul meu, dar serviciile... specializate, cum le numeşti dumneata, au destule alte griji. Nu uita că de cîteva zile întreaga zonă de apărare e pusă sub supraveghere. Toate şoselele, toate itinerariile sînt blocate. Ceea ce reclamă multe mijloace şi mulţi oameni. N-o să cerem totuşi un supliment de efort de la Marine-Lorient... mai ales pentru o afacere care e situată aici.

Frazele aghiotantului amiralului fuseseră marcate de un vădit dezgust.

— Becker... prezintă te rog situaţia.

În cîteva cuvinte şeful serviciului de informaţii expuse ciudata afacere cu matelotul Tréhin.

— ...Iată deci un om pe care-l arestăm din rutină. Arestatul însă are o comportare ciudată şi se străduieşte să ascundă faptul că face parte

din echipajul vasului André-Jean. Or, aproape imediat, aflăm, datorită lui Ernst, că individul figurează în registrul acestui vas fluvial.

Fără să-i pese de interesul pe care ceilalți îl manifestau, Becker își mai turnă un pahar de bere.

— Pînă aici nimic prea grav. Ne hotărîm totuși să punem mîna pe oamenii de pe André-Jean... o afacere bine înțeles tot de rutină. Dar sperînd că vom pune mîna pe organizația care îl folosea pe Le Guen, pentru început dau dispoziții să fie observate de la distanță mișcările suspecților. Știam exact unde se aflau, iar detașamentele noastre s-au plasat pe ambele maluri ale rîului la o distanță suficientă ca să nu poată fi descoperite.

Ofițerii ascultau pasionați vocea rece, impersonală.

— Cursa era deci întinsă. Dar în timpul nopții echipajul părăsește vasul după ce îl scufundă. Fuga lor a fost sprijinită de elemente teroriste și o unitate de încercuire a suferit pierderi.

În camera plină de fum se auzeau vociferări. Cu un gest, Rassler restabili iar liniștea. Maiorul Becker își mușcă buza timp de cîteva secunde.

— Hotărînd această operațiune am uitat un lucru : fiul cel mare al lui Le Guen. Acum știm că a dispărut din sat și că el i-a avertizat pe ceilalți doi. Inutil să mai adaug că această fugă

generală nu poate fi decît consecința arestării lui Tréhin. Faptele se leagă.

— Dar faceți-l pe omul acela să vorbească ! strigă căpitanul de covertă.

Ernst ridică din umeri și interveni :

— Am încercat, dar după primele mărturisiri și-a venit în fire și ne-a fost imposibil să mai scoatem ceva de la el... Și-atunci, chiar mai adineauri, i-am adus la cunoștință că Le Guen l-a lăsat să cadă în mîinile noastre și a fugit în maquis împreună cu fiii săi.

Rassler asculta cu o cută de amărăciune în colțurile buzelor.

— Tréhin a început să strige de bucurie, să ne insulte ! Noi l-am lăsat să vorbească, i-am ascultat lăudăroșeniile... dacă n-o fi cumva vorba chiar de adevărul adevărat.

Tînărul ofițer cerea din priviri aprobarea șefului său.

— Și astfel am aflat că *André-Jean* a transportat la Kernével un anume număr de lăzi metalice foarte grele.

— Poate marfă pentru bursa neagră ? interveni un ofițer.

Dar nimeni nu rîse.

— Tréhin e sigur că era vorba de explozibile și mai e sigur că erau destinate să arunce în aer amiralitatea, precizează maiorul Becker.

Atmosfera părea încărcată de electricitate. Din prudență, majoritatea ofițerilor tăceau.

— Și marele amiral Raeder sosește peste cîteva zile ! tună șeful de stat-major.

Se produse un moment de tăcere. Pe fața unora se putea citi îngrijorarea.

— Mie nu-mi vine să cred ! replică locotenentul Ernst.

Îi privea pe ceilalți cu o expresie de siguranță. Dar nu era nici el sigur.

— Am căutat peste tot, am cercetat masivele, am răscolit grădinile. N-am găsit nimic. Nu, nu cred că s-a pus la cale un atac împotriva amiralității.

Șeful de stat-major se ridică atunci, încet.

— Și ce crezi dumneata, locotenent Ernst ?

Locotenentul îl urmărea cu privirea pe maiorul Becker care se plimba furios prin încăpere.

— Mă întreb dacă nu cumva în cutiile acelea metalice se aflau bombele destinate scufundării submarinelor noastre.

Becker se întoarse agresiv.

— La Kernével ? Hai să fim serioși ! De ce și-ar aduce inamicul explozibilul chiar aici ? Nu uita că baza e de cealaltă parte a radei !

Uitînd de prezența șefului său, maiorul Becker bătu cu pumnul în birou.

— Dacă submarinelor noastre li se întinde vreo

cursă, asta nu se poate întîmpla decît la bază. Cum anume ? Încă nu știu nimic, dar voi afla.

Ochii îi străluceau de șiretenie.

— Sînt vizate numai submarinele care pleacă la ora cînd se retrage mareea... Or, pînă vom afla de ce, să nu le mai lăsăm să plece decît în perioada de flux.

Șeful statului-major aruncă o privire pe nota de serviciu.

— Prietenii noștri japonezi ar urma să plece numaidecît. Voi da ordin să nu-i lase să pornească decît după ce începe fluxul.

Cu o mînă ridică receptorul telefonului, în timp ce cu cealaltă își lua o țigară din pachetul de pe masă.

— Becker, ai avut o excelentă idee !

CAPITOLUL XVII

— O să crăpăm ! gemu Kerdrel.

Căpitanul de pescador depuse încărcătura magnetică pe o cornișă îngustă de stîncă. Tremura de frig.

— Mareea urcă al naibii de repede ! constată Leroy.

Dinții îi clănțăneau din cînd în cînd.

Marecа începea să pună stăpînire pe insulă, perfidă și neînduplecată. Aerul pe care apa îl alunga din mii de grote minuscule producea un concert de gîlgîituri, de hohote. Gemete aproape omenești... plescăituri dezgustătoare. Printre stînci și printre văgăuni clipocitul se amplifica.

— Jean, cam de cîtă vreme sîntem aici ?

Leroy abia deslușea fața interlocutorului său. Era încă foarte întuneric.

— De cîteva ceasuri... Și nu mai pune atîtea întrebări.

Se uită totuși la cadranul ceasului său etanș.

— Cinci și jumătate... Doamne Dumnezeule !

Kerdrel trase o gură zdravănă de aer pînă în adîncul plămînilor și expiră răgușit.

— Crezi că într-adevăr va ieși în noaptea asta ?

— După informațiile rețelei de la bază, da. Dar ora nu o cunosc decît amiralul și comandantul submarinului.

Vreme de cîteva minute rămaseră tăcuți, privind spre radă, pîndind semnalul ce putea fi dat în orice clipă.

— Trebuie să ne cățărăm mai sus, spuse Kerdrel furios.

De data aceasta bomba fu ridicată de Leroy care o fixă între doi bolovani. Deasupra celor doi oameni nu era decît o stîncă ceva mai întinsă decît celelalte.

— Trebuie să luăm o hotărîre, Yves.

Insula dispărea pe nesimțite, înghițită de valurile care urcau mereu. Unul lîngă altul cei doi scafandri se agățau acum de cei cîțiva centimetri pătrați de stîncă ce mai rămăseseră deasupra apei.

— Ascultă... În patruzeci de minute insula va fi complet inundată iar noi va trebui să plecăm de-aici. Dar tot peste patruzeci de minute se va lumina de ziuă. Va fi deci imposibil să mergem la tine fără să fim văzuți de sentinele.

Se cutremură de frig și simți că încep să-i înțepenească mușchii.

— De data asta am scrîntit-o ! bodogăni Kerdrel. Trebuia ca pînă la urmă să ne prindă aici fluxul.

Leroy stătea proptit de stîncă cu dinții încleștați. Acum era convins că lucrurile nu se vor mai petrece ca de obicei. Arestarea lui Tréhin, fuga lui Le Guen, și nemții care căutau cu încăpățînare o pistă, pe care poate o și urmăreau...

Kerdrel îi trase un cot.

— La orizont începe să se lumineze. Într-un sfert de oră va trebui s-o ștergem urgent.

Atinse cu degetul încărcătura de exploziv așezată între ei.

— Ce ghinion. Căci s-ar putea ca de îndată ce ajungem acasă, jap-ul să ne treacă pe sub nas.

Leroy respira nervos, chiar prea nervos.

— Da, sînt în stare să ridice ancora în zori. La ora fluxului el se va putea scufunda de îndată ce a trecut de șenal.

Un val măturâ ceea ce mai rămăsese din insulă. Tușind Kerdrel scuipă apa care-i intrase în gură.

— Situația începe să devină de nesuportat. Ei, ce facem ? Privirea lui Leroy se lumină.

— Încă puțină răbdare... De altminteri chiar dacă am încerca să traversăm plaja pe lumină ar fi un risc inutil. Așteptăm pînă ce insula va fi complet acoperită și vom încerca să ajungem în port înotînd pe sub apă. Avem destul oxigen ca s-o scoatem la capăt.

Îl strînse puternic de braț.

— Ne vom cățăra pe vasul tău, folosindu-ne de lanț... și la noapte... Kerdrel ridică din umeri.

— Uiți însă că eu trebuie să ridic ancora de dimineață... și că, pentru a ușura controalele, am dat ordin băieților mei să tragă vasul la chei. Acum e sub ochii celor de la paza maritimă.

Leroy rămase o clipă pe gînduri. Cînd privirile li se încrucișară din nou, descoperiră amîndoi că se gîndesc la același lucru. Kerdrel își șterse cu dosul palmei fața stropită cu spumă.

— E imposibil să urcăm pe bord, Jean. Așa că dacă ținem la pielea noastră trebuie s-o ștergem.

O culoare alburie abia perceptibilă punea stăpînire pe orizont.

— În curînd se face ziuă... Și cînd te gîndești că din pricina citorva minute jap-ul ar putea să ne scape !

Cu un bubuit înfundat, un val îi acoperi în întregime, vreme de cîteva secunde. Cei doi oameni se agățară cu toate puterile de alge.

— Ar mai fi o soluție, spuse Leroy cu o voce ciudată.

Puse mîna pe bombă. Fața-i era lividă.

— Ascultă-mă bine. O să-mi dai o mînă de ajutor ca să punem bomba la marginea șenalului. După aceea ne întoarcem aici...

Ochii îi străluceau ca de febră.

— ...Și tu pleci. Eu voi aștepta cît va fi cu putință și dacă apare jap-ul o să-i lipesc singur bomba... Taci !

Kerdrel închise gura. Avea o privire dușmănoasă.

— ...În timpul ăsta tu te duci acasă. Te schimbi în mare viteză, îți strîngi echipajul și te duci fuga pe vas.

— Oamenii dorm chiar pe vas, remarcă Kerdrel cu o voce lipsită de nuanțe.

— Cu atît mai bine. Asta înseamnă că la o jumătate de oră după ce ai părăsit insula ai putea să și ridici ancora... O iei pe lîngă stînci, avînd grijă să lași să se tîrască la bord și la tribord niște parîme. Eu voi sta aici și mă voi agăța de ele. Iar tu mă tragi pe bord.

Respirau amîndoi gîfîind.

— E singurul mijloc de a ne îndeplini misiunea și de a ieși din încurcătură, conchise Leroy. Recunoaște și tu că ar fi o tîmpenie să ratăm misiunea pentru o afacere de cîteva minute. Kerdrel înjură printre dinți dar se opri pentru că un val de spumă îl lovi drept în față.

— Nu știu care din noi doi e mai țicnit dar cred că planul ăsta are să reușească.

Gura i se strîmbă într-un rînjet.

— Și de altminteri nici n-ar fi altă soluție, nu-i așa ?

Leroy îl aprobă.

— Vino acum să așezăm bomba pe marginea șenalului. De fapt asta e treaba cea mai grea. După aceea mă descurc eu.

Foarte stîngaci, din cauza degetelor înțepenite de frig, Kerdrel își potrivi masca.

— Timp de treizeci de minute o să trăiesc în iad, bodogăni el.

Nu reușea să-și ascundă tremurul din voce.

— Scapi tu și din iad, răspunse Leroy zîmbind.

Dar zîmbetul nu era decît o fațadă. În spatele ei se ascundea frica, frica adevărată, pe care o cunoștea prea bine pentru că îl încerca în fiecare zi.

*

Kerdrel urcă scara verticală și intră în postul

de pilotaj. Sub picioarele sale motorul duduia, cu rateuri asurzitoare.

— Era cît p-aci să nu putem porni ! se adresă el arțăgos matelotului care aștepta lîngă cîrmă.

— Așa-s mașinăriile astea, au toane, răspunse omul imperturbabil.

Îi aruncă o privire patronului :

— Te-ai îmbrăcat de parcă ai merge la pol. Ai ajuns și tu un friguros !

Yves Kerdrel îl dădu la o parte cu un ghiont amical :

— Vîrsta...

Inspecta totul cu atenție și asculta ritmul motorului care acum mergea impecabil. Mica navă vibra de pulsațiile lui regulate.

— Dezleg parîma ?

Încotoșmănat în canadiana lui groasă Kerdrel nu răspunse. Privea încremenit la lumina roșiatică ce se vedea în fundul radei.

— Nu chiar acum...

Celălalt se-ntoarse surprins de atitudinea căpitanului.

— Ia te uită, e incendiu la Friți. Cu atît mai bine pentru englezi, o să aibă mai puțin de furcă.

Și cu vocea mai coborîtă :

— Spune drept, mergem într-adevăr la pescuit ?

Pe fața lui Kerdrel se schiță un zimbet.

— De asta poți să fii sigur... Ba chiar o să prindem un pește mare.

Matelotul își încheie impermeabilul fluierînd.

— Și pentru peștele ăla ai pregătit două cabluri ?

— Exact.

Matelotul dădu din cap înțelegător. Începu să fluiere din nou.

— Acum pregătește-te să dezlegi parîma, ordonă Kerdrel.

Cu mîinile crispate pe roata cîrmei, distingea acum, în lumina dimineții, dragoarele. Iar în urma micilor vase se zărea o formă imprecisă, și îngustă ca un turn ce iese din apă.

„Iată-l" își spuse Kerdrel, dar nu se gîndea decît la Leroy care stătea agățat de un vîrf de stîncă, la Leroy care sfîrșit de oboseală, înghețat și singur, se pregătea pentru atacul final.

— Fii gata să dezlegi parîma.

În față matelotul aștepta ordinul. Se uita și el la submarinul care se apropia, conturîndu-se vag în lumina palidă a zorilor.

Degetele lui Kerdrel strîngeau cu putere roata de lemn lustruit și alamă. Căpitanul nu mai simțea frigul. Dimpotrivă, pe fruntea lui apăruseră cîteva broboane de sudoare.

„Dau puțin înapoi... și pînă fac manevra, submarinul va ajunge în șenal. Voi putea ajunge în dreptul insulei la zece minute în urma lui".

Vorbea singur ca să scape de spaima care îl gîtuia.

— Poți să-i dai drumul ! strigă el matelotului.

Îndată îl cuprinse un simțămînt de ușurare. *Notre-Dame-de-la-Mer* era un vas bun care dădea ascultare și celor mai mărunte comenzi ale căpitanului. În cîteva minute va ajunge la Leroy... În zece minute, cel mult... dacă, desigur, atacul împotriva submersibilului se va desfășura fără dificultăți.

— Va reuși ! exclamă Kerdrel.

Luă cornetul acustic ca să-l cheme pe mecanic. Dar buzele-i rămăseseră lipite. Pe chei matelotul îi făcea semne cu mîna stîngă. Cu mîna cealaltă ținea parîma care era încă legată de inelul ruginit.

Kerdrel deschise ușa cabinei de comandă cu un gest brusc. Un fior îi trecu prin corp cînd văzu că se apropie doi soldați de la paza de coastă, cu arma în bandulieră. Unul dintre ei îi făcu semn blajin cu mîna.

— Ce s-a întîmplat ? urlă Kerdrel.

În spatele lui, turnul submarinului se vedea acum clar, cam la o milă.

— E interzis să plecați ! strigă soldatul de la paza maritimă.

Kerdrel simți că i se taie picioarele. Se propti de cabină și își scoase mașinal țigările. Acum

trebuie să fie calm. Avea toate actele în regulă și o ieșire necugetată i-ar fi putut întărîta pe cei doi soldați de pază.

— Dar de ce ? Doar am autorizație !... Vreți s-o vedeți ?

Soldatul zîmbi, puțin cam stînjenit, pentru că îi cunoștea pe toți pescarii.

— Știm... Dar e interzis să plecați.

Se uită la ceas cu un aer important.

— ...Numai peste o jumătate de oră !

Kerdrel trase o gură de fum și își impuse să rămînă cu mîinile în buzunare.

— Dar ce, s-a-ntîmplat ceva ? Că de obicei mi se dă voie să plec la ora cinci, și acum e aproape șase.

Soldatul zîmbea mereu, și ridică din umeri... Arătă cu degetul spre Postul de Comandă al amiralității.

— Nu știu... e ordin.

Apoi începu să rîdă arătînd submarinul cu țeava puștii.

— Poate din cauza ăluia.

Kerdrel își scuipă țigara. Mușchi-i erau atît de încordați încît îl dureau.

— Nu veniți să luați un păhărel ?

Matelotul aștepta cu mîna pe parîmă. Se uita cînd la Kerdrel cînd la cei doi nemți.

— Pahar ? N-am înțeles...

— Asta înseamnă *schnaps*, javro ! mîrîi matelotul.

Pusese acum piciorul pe parîmă și își scoase impermeabilul ca să fie mai liber în mișcări. Privirea lui îl făcu pe Kerdrel să prindă curaj.

Soldații vorbeau între ei aruncînd priviri bănuitoare spre amiralitate.

— Loïs !

Kerdrel înaintă de-a lungul punții.

— ... ascultă bine la mine...

Îi vorbi de astă dată în bretonă.

— Un scafandru de luptă se află acum în șenal într-o situație foarte grea. Omul ăsta nu poate ajunge la țărm pe lumina zilei, și așteaptă vasul nostru. Este exclus să stea o jumătate de oră sub apă pentru că n-are oxigen decît pentru un sfert de ceas. Așa că trebuie să plecăm, dacă e nevoie chiar cu forța.

— Noi n-avem voie să bem în timpul serviciului, îl asigură unul din soldați. Și clătină din cap ca să-și exprime regretul.

Kerdrel cotrobăi cu degetele în pachetul de țigări. Oftă din adîncul pieptului. Dragoarele intraseră în șenal iar submarinul se ținea în urma lor. Pe jumătate scufundat, nu i se vedea decît turnul și cîțiva metri din suprastructură.

— Domnule căpitan.

La chemarea matelotului Kerdrel tresări. Loïs vorbea în bretonă răsucindu-şi o ţigară.

Kerdrel gîfiia încet.

— Atrage-i pe punte, povesteşte-le ceva de registrul de bord. Şi în cabină le dăm la cap.

„E nebun! îşi spuse căpitanul... E complet nebun!“

Se opuse instinctiv acestei acţiuni demenţiale, la doi paşi de amiralitate, şi totuşi, auzind vocea calmă a lui Loïs, ceva, în adîncul lui, începu să vibreze. Trebuia să plece imediat! O aşteptare de o jumătate de oră însemna moartea lui Leroy. Prietenul său curajos n-ar fi reuşit în nici un chip să ajungă la ţărm.

Matelotul continuă să vorbească.

— ...Nimeni n-o să bage de seamă, Kerdrel. Vezi şi tu, nu sîntem decît noi şi ei. Toată lumea doarme şi nici nu s-a făcut încă lumină de-a binelea. Nu riscăm nimic.

„N-am dreptul să-l las“.

Îşi drese vocea şi-i făcu matelotului un semn complice.

— Ia ascultaţi. N-aţi vrea să veniţi o clipă pe bord... pentru registrul echipajului...

I se părea că vorbeşte altcineva, nu el.

La o jumătate de milă, submarinul intra în şenal.

CAPITOLUL XVIII

— Domnule maior !

Locotenentul Ernst intră val-vîrtej în biroul ofițerului de serviciu. Îmbrăcat sumar, maiorul se uita pe fereastră la submarinul japonez care intra în șenal. Alături de el alți doi ofițeri urmăreau spectacolul.

Becker îi aruncă o privire mirată. Era pentru prima oară că un locotenent își îngăduia să-l apuce de braț.

— Ești bolnav, Ernst ?

Tînărul ofițer respiră profund și îngăimă :

— Vedeți domnule maior... Japonezul face o haltă înainte de a intra în șenal. Apoi pornește cu viteză redusă... *Ca ale noastre !*

Vocea îi tremura de o emoție pe care nu reușea s-o stăpînească.

— Sînt lucruri cărora noi nu le mai acordăm atenție deoarece ele constituie o manevră obișnuită... Ne-am obișnuit cu ele și nu mai remarcăm nimic deosebit. Poftim. Pornește... Dar în clipa asta un scafandru temerar ar putea să îl atace fără nici o piedică. Domnule maior, bombele... Bombele nu sînt puse la bază... ci acolo... *Acolo !*

Maiorul își privea aghiotantul cu neîncredere și cam nemulțumit. Apoi se uită iar pe fereastră.

— Să lăsăm poveștile astea.

Rîse răutăcios.

— De altfel e ora fluxului. Și știi bine că n-au fost sabotate decît submarinele care plecau la reflux.

Ernst dădu din cap. Respira greu.

— În general, da. Acum însă poate că au hotărît să scufunde japonezul. Cine ne garantează că incendiul care a izbucnit mai adincauri... tocmai în clipa ieșirii submarinului... n-a fost un semnal ? Și în acest caz, admițînd că, într-adevăr, la Kernével au fost aduse bombe, atacul ar putea fi declanșat chiar de aici, de pe coastă... foarte aproape de aici.

Ofițerii se priviră încremeniți.

— Dar luați măsuri, domnule maior !

— Da... Și-a redus viteza... Pornește încet... Va trece pe lîngă insulă... foarte aproape... foarte aproape... *Sacrament !*

Își îmbrăcă tunica în mare grabă.

— Wendt ! Pune toate posturile în stare de alarmă... chiar și pe cele de la Port-Louis și Larmor... Trimite toți oamenii disponibili să cerceteze coasta... Să iasă și vedetele. Ernst ! Du-te și raportează șefului de stat-major !

În birou parcă se stîrnise o vijelie. Se trînteau ușile... Se auzeau chemări...

Becker căuta telefonul cu o mînă febrilă.

— Trebuie să rechem japonezul. Să i se controleze urgent carcasa ! Alo ! Alo ! Dă-mi centrul de radio... Prioritate absolută... Din ordinul amiralului... Nu e liberă ? Dar întrerupe !... Întrerupe !

Un ofiţer cărunt, care pînă atunci nu scosese o vorbă, îşi aprinse o ţigară.

— Dacă submarinul nu e avertizat imediat, s-a isprăvit cu el. A primit ordin să se cufunde de îndată ce iese din şenal şi va putea face acest lucru foarte uşor deoarece e flux.

Dădu din umeri dezamăgit.

— Din nefericire, de îndată ce s-a scufundat, nu va mai putea primi apelurile noastre radiofonice.

Ofiţerul cărunt închise fereastra. Detesta ploaia.

*

— În sfirşit ! exclamă Jean Leroy.

Degetele sale aproape insensibile se descleştară de pe smocul de iarbă de mare. Cu mişcări nesigure îşi potrivi masca, verifică aparatul de scafandru.

Submarinul se apropia cu viteză redusă. Aproape complet sub apă, submersibilul se angaja cu prudenţă în şenal.

„Încă zece minute şi am terminat cu el“ îşi spuse Leroy. Îl cuprinse o agitaţie ciudată, oarecum amară. Pentru prima oară avea să lupte singur... cu şubreda speranţă că poate va fi pescuit.

Lumina devenea din ce în ce mai intensă. Se vedea totul clar. Stîncile, plaja, forturile... și toate aceste case în care lumea mai dormea încă.

„Hai repede, Kerdrel !“

Șopti aceste cuvinte cu înfrigurare. În timpul misiunii avea să-și epuizeze toată, sau aproape toată rezerva de oxigen. Nici vorbă să aștepte vasul stînd sub apă.

„Voi înota la suprafață... în vîrtejul de apă din urma submarinului n-o să mi se vadă capul, apa e acoperită de spumă. Da, voi putea rezista o bucată de vreme“.

Leroy se pregătea să plonjeze. Dragorul tocmai trecea prin dreptul insulei.

„Acum e momentul !“

Evita cu încăpățînare să privească spre coastă, la casa lui Kerdrel, unde Annick veghea împreună cu mătușa Adrienne. La ce bun să se gîndească la reîntoarcere ? Deocamdată se simțea detașat de toate ; nu mai simțea decît frica.

Clopotele din Larmor vesteau cu dangătul lor grav slujba de dimineață.

Aproape nemișcat, Leroy se lăsă să alunece pe fundul îngustei falii stîncoase. Uită de Annick și de Kerdrel. Frica îi tăia parcă respirația și nu se mai gîndea decît la bomba pe care avea s-o pună... singur !

Soldaţii de la paza coastei bocăneau pe [illegible] cu cismele lor grele. Pe chei, Loïs strînse mai bine parîma apoi urcă pe bord.

— Dacă aţi vrea să coboriţi în cabină, spuse Kerdrel, aţi putea cerceta documentele mai în linişte.

Loïs trecu printre ei şi scoase o sticlă cu rachiu dintr-o ladă care se afla în cabină. Se întoarse şi ajungînd la scară le făcu nemţilor cu ochiul. La această amabilitate soldaţii răspunseră cu un zîmbet.

— După dumneavoastră, domnilor...

Soldaţii începură să rîdă spre a dovedi că nu se lasă păcăliţi :

— Coniac ? Aha ! Franţuzesc ! Franţuzesc !

De frică pe Kerdrel îl treceau toate sudorile. Dacă cineva a văzut că nemţii s-au urcat pe bord s-a isprăvit cu căpitanul şi cu echipajul.

„Loïs o să-i omoare“ gîndi în clipa aceea Kerdrel. Şi i se făcu greaţă. Era îngrozitor să-i omori aşa... dar n-avea ce face. Soldaţii trebuiau neutralizaţi pentru ca *Notre-Dame-de-la-Mer* să nu ajungă prea tîrziu.

„Va fi tocmai la timp“ îşi spuse Kerdrel a cărei faţă era lac de sudoare.

Un fluierat puternic îl făcu să se tragă înapoi tocmai în clipa în care se pregătea să intre în cabină, în urma soldaţilor...

— *Was ist das ?* [1] mormăi un neamț.

Un nou fluierat... zgomot de uși deschise în grabă. Un gradat urlă niște ordine de părea că înjură. Oamenii se strîngeau în pas alergător.

— Moment, domnule... Poate că îndată...

Neliniștiți, dar amabili, soldații ieșiră în fugă din cabină și își reluară postul pe cheiul umed. Acum nemții răsăreau de peste tot, unii dintre ei cu ținuta destul de sumară, dar toți cu arma în mînă.

Înlemnit, Kerdrel simțea în ceafă respirația lui Loïs.

— Ce s-o fi întîmplat, căpitane ?

Kerdrel nici măcar nu se întoarse.

— Habar n-am. Parcă ar căuta pe cineva.

— Și ce facem ?

Kerdrel traversă puntea. Fiecare pas era pentru el un chin.

— Ce-ai vrea să facem ? Cu zece minute mai devreme treaba ar fi mers... Ei, drăcie ! Ia uite cine vine !

Matelotul fluieră încet. Un subofițer venea spre debarcader în pas alergător. Marinarii care veneau în urma lui se dispersară luînd-o fiecare în altă direcție.

Apropiindu-se la doi pași de vas, subofițerul

---

[1] Ce-i asta.

lătră niște ordine către cei doi de la paza coastei. Din clădirea în care se afla Kriegsmarine se auzea un tumult crescînd, punctat de apeluri, de țîrîitul strident al soneriilor.

— Putem pleca, da sau ba ? urlă Loïs.

Ochii îi străluceau de o ură sălbatică, primitivă.

Gradatul nu apucase încă să-și încheie tunica. Își ridică privirea spre pescarii aplecați peste bord.

— Îndată. Dar acum trebuie să așteptați.

Mormăi cîteva înjurături. Soldații de la paza coastei, cam jenați, luară și ei armele în mîini.

— Și va trebui să așteptăm mult ? întrebă Kerdrel.

Subofițerul făcu un gest prin care părea că se adresează întregului univers :

— Nu știu... Trebuie să punem mîna pe niște teroriști... poate o oră... două... poate trei.

Loïs îl apucă pe Kerdrel de braț.

— Ce facem, dăm lovitura ? Dezleg parîma ? Cu ochii împăienjeniți Kerdrel abia îi distingea pe nemții care din minut în minut deveneau tot mai numeroși.

— Cu mitralierele din port nu vom face nici două sute de metri, dragul meu Loïs. Să mai așteptăm... Poate că el va rezista totuși...

Se îndreptă spre partea din urmă a vasului ca să-și ascundă sentimentele. Dar nu... Jean Leroy nu va rezista. Prea multe ore petrecute în apa în-

gheţată... Butelia de oxigen pe sfîrşite... şi teribilul curent al mareei care se retrage.

— Eu aş fi rezistat... Eu ar fi trebuit să rămîn...

Dar ştia că nici asta nu era adevărat.

*

Era să se înşele asupra locului, reperă bomba tocmai cînd credea că mai are de făcut încă vreo douăzeci de metri. Mişcările-i erau neîndemînatice.

„Am obosit", constată Leroy.

Înota cu ochii lipiţi de zidul lichid, de un verde aproape negru. Deasupra lui, la suprafaţă, se întindea o zare de lumină palidă, verde-albăstrie.

Înota numai cu picioarele. Bomba pe care o ţinea în braţe îi strivea pieptul.

„Douăzeci... douăzeci şi cinci... treizeci..."

Număra instinctiv, devenise maşină şi făcea corp comun cu bomba. Alungase orice sentiment... mintea-i era golită de tot ce nu avea legătură cu atacul. Chiar şi frica se ascunsese pe undeva, aşteptînd sfîrşitul luptei ca să-şi ceară drepturile.

„Patruzeci... patruzeci şi cinci..."

Picioarele i se îngreuiau, îl dureau. Fără să-şi dea seama de efortul pe care-l face, Leroy înota într-una, păstrînd un ritm susţinut, maşinal.

„Cincizeci şi cinci... şaizeci..."

Submarinul se mişca mai încet decît cele ger-

mane. Leroy se opri, luă o poziție verticală, plutind la doi metri deasupra fundului mării. Sălta pe loc, bătînd apa cu picioarele, luptîndu-se cu greutatea bombei care-l trăgea în jos. Se afla exact în mijlocul șenalului.

„Dragorul a trecut... Jap-ul trebuie să sosească în cîteva secunde".

Un banc de pești trecu pe lîngă el atingîndu-l cu mii de săgeți fugare.

„Cred că nu mai am prea mult oxigen" calculă el cu o judecată rece, metodică.

Aspira mai încet, dozîndu-și riguros respirația. Un zargan care vina de unul singur îi atinse viziera apoi reveni să vadă ce animal ciudat dansează pe fundul mării... saltă în groapa aceea adîncă de bolovani și stînci, unde lumina zilei nu pătrunde niciodată.

Submarinul se ivi pe neașteptate. Etrava se îndrepta ca o secure spre Leroy.

Iluzie optică deoarece ea despica apa la douăzeci de metri pe deasupra lui. Enorma cocă, rotunjită, părea că umple întregul șenal.

„Ce masă imensă", aprecie Leroy. Acum inginerul era aici singura ființă vie.

Bătînd din picioare urcă ușor spre colosul de oțel ce abia se distingea din cauza valurilor.

Vîrtejul apei îl atrăgea din ce în ce așa cum se și aștepta. Se izbi ușor cu capul de tabla de oțel.

Ţinea bomba cu o singură mînă iar cu cealaltă se agăţă de un lonjeron. Viteza submarinului îl împinse spre tabla de oţel care i se păru lipicioasă. Apa îi presa pieptul, umerii.

Acum însă toate astea nu-l mai impresionau. Operaţiunea devenise o muncă de rutină... un complex de mişcări, de reflexe.

Leroy se crispă... Eroare ! Înainte da, pentru că erau doi... Dar acum...

Cu un formidabil efort încercă din nou să pună bomba în contact cu carcasa. Îşi dădu seama îndată că nu va reuşi. Cînd acţiona împreună cu Kerdrel bomba era mînuită fără nici o dificultate deoarece mînerele ei erau ţinute de mîini solide. Şi în ciuda curentului încărcătura nu se răsucea lipindu-se docilă de locul dorit.

De data aceasta însă numai o singură mînă manevra bomba... pe care curentul o răsturnă înainte de a lua contact cu carcasa, răsucind încheietura mîinii neputincioase.

„Şi viteza creşte", constată el.

Îngheţă de spaimă.

Stînd lipit de submersibil simţi curentul devenind mai puternic, mai greu, mai apăsător. Un uruit de motor, care nu venea de nicăieri anume, îi ajunse la urechi.

„Repede... Se lasă la fund".

Lonjeronul îi rănea braţele şi şoldurile.

„Dacă nu încerc cu amîndouă mîinile n-o să reușesc".

În aceeași clipă se și hotărî cum să procedeze : va da drumul lonjeronului, se va lăsa tîrît de curent de-a lungul submarinului și cu amîndouă mîinile va plasa bomba din mers, unde se va nimeri.

Aparatul de scafandru gîlgîi ușor. Iar îl cuprinse spaima. Aproape că nu mai avea oxigen și această apăsare care creștea... Submarinul cobora mereu.

Leroy încetă să mai gîndească... Îl cuprinse furia văzînd cum ținta coboară spre adîncurile ocrotitoare. Sub el nu se mai vedea nici o stîncă, nici urmă de alge.

Sughiță și înghiți o gură din puținul oxigen ce-i mai rămăsese. Luă mîna de pe lonjeron și apucă și celălalt mîner al bombei. Curentul apei îl mătură îndată împreună cu bomba. Se frecă de carcasă fără să simtă nimic. Fu izbit de o piesă de oțel... Nu mai vedea prea bine. Ridică totuși bomba care se lipi de oțel cu un zgomot ușor. Cramponîndu-se cu amîndouă mîinile Leroy făcea corp comun cu submarinul și... cu bomba.

Căută pipăind mecanismul de dare a focului și trase de manetă. Auzea acum în cap un fel de strigăt. Ciudat !

„Am uitat să o reglez, gîndi el. Jap-ul va exploda peste o oră... S-a zis... S-a zis cu jap-ul".

Își aminti vag de unele lucruri.

„Să mă las repede la fund... Elicele...“

Dădu drumul bombei luptînd din greu ca să scape de curentul ce-l trăgea într-una spre nava condamnată. Îi ajunse la urechi un zgomot puternic care puțin cîte puțin se transforma într-un fantastic vuiet de apă învîrtejită.

„Trebuie... Trebuie să mă las la fund... Elicele sînt aproape...“

Vîrtejul elicelor se apropia cu un tunet înspăimîntător. Leroy se zbătea, scufundîndu-se cu mișcări lente, neîndeminatice.

„Mă sufoc !“

Din tubul de cauciuc nu mai ieșea nimic. Cu un horcăit, Leroy mișcă din picioare convulsiv, și își smulse aparatul cu amîndouă mîinile.

Un bubuit de tunet fără sfîrșit.

*

— Loïs, ia cîrma, ordonă Kerdrel.

Căpitanul de pescador își ridică gluga impermeabilului. Fața abia i se mai zărea. Așteptă apoi tăcut pînă cînd matelotul trecu la cîrmă.

Ieși din cabină. O rafală de vînt îl împroșcă de sus pînă jos cu mii de stropi dar el nici nu-i luă în seamă.

Notre-Dame-de-le-Mer vibra, despicînd cu etrava o hulă scurtă, păcătoasă. La babord, insula Groix abia se mai zărea de după o perdea groasă de ceață.

Kerdrel se trase în spatele cabinei, la adăpost de vînt. Vasul lăsa în urma lui, pe apa mohorîtă, o dîră înspumată.

În față burniță. În spate ploaie. Norii au învăluit coasta, rada, confundîndu-se încet-încet cu cenușiul mării. Kerdrel vedea numai marea. Nu mai putea privi decît la apa aceea din care nu se ivise nimic și care nu va mai fi niciodată aceeași ca cea de odinioară ; iar el avea să caute mereu printre valurile ei pe omul care, poate, îl așteptase o bună bucată de vreme.

Se lăsă pătruns de freamătul motorului. Cu multă sîrguință începu să-și umple o pipă. Pentru el nimic nu mai avea importanță.

Doar bombele care îl așteptau ascunse în grota de pe insulă.

Apărut 1979. Coli tipar 8. C.Z. pentru bibliotecile mari 84—31. C.Z. pentru bibliotecile mici 84—31.

Tiparul executat sub comanda nr. 175 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București, Republica Socialistă România